



## คู่มือการทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน.

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคเหนือ  
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย  
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ  
กระทรวงศึกษาธิการ





## คู่มือการทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน.

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคเหนือ  
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย  
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ  
กระทรวงศึกษาธิการ

# คำนำ

สืบเนื่องจาก การจัดอบรมหลักสูตร การวิจัยอย่างง่ายสำหรับครู กศน. โดยจัดการเรียนรู้ด้วย  
บทเรียนออนไลน์ ในปีงบประมาณ 2556 และผลจากการทำวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาผู้เรียนโดยการวิจัย  
อย่างง่ายของครู กศน. ในปีงบประมาณ 2557 พบว่า ครู กศน. มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยอย่างง่ายอยู่ใน  
ระดับหนึ่ง และมีบางเรื่องที่ยังไม่ชัดเจนในทางปฏิบัติ การจัดทำเอกสารคู่มือที่ให้ความรู้และนำไปสู่การปฏิบัติได้  
จึงเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็น อีกทั้งเป็นความต้องการของครูผู้ปฏิบัติ ที่ได้ศึกษาทบทวน เพื่อเพิ่มพูน  
ความรู้และใช้เป็นแนวทางในการนำความรู้ไปปฏิบัติอย่างจริงจัง เป็นรูปธรรมมากขึ้น

สถาบัน กศน.ภาคเหนือ เห็นความสำคัญเกี่ยวกับการวิจัยอย่างง่าย และมุ่งพัฒนาครู กศน.ให้มี  
ความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการทำวิจัยอย่างง่าย เพื่อให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้  
ในการพัฒนาตนเองและพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจัดทำคู่มือการทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน.ขึ้น  
โดยเขียนเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการทำวิจัยอย่างง่ายไว้อย่างละเอียด พร้อมทั้งตัวอย่างรายงานการวิจัย  
อย่างง่าย ให้ศึกษาแล้วเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้

ขอขอบคุณ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้ร่วมกันจัดทำคู่มือการทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน.  
เล่มนี้ให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้ด้วยดี และหวังว่าเอกสารเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อครู กศน.และ  
ผู้สนใจจะศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้และนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพตามความต้องการต่อไป

สถาบัน กศน.ภาคเหนือ

พฤษภาคม 2559



# สารบัญ

|                                                                                              | หน้า      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| คำนำ                                                                                         | ก         |
| สารบัญ                                                                                       | ค         |
| คำแนะนำการใช้คู่มือการทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน.                                            | จ         |
| โครงสร้างคู่มือการทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน.                                                | ฉ         |
| แบบทดสอบก่อนเรียน                                                                            | ช         |
| <b>ตอนที่ 1 วิจัยอย่างง่าย ง่ายจริงหรือ</b>                                                  | <b>1</b>  |
| เรื่องที่ 1 ปัญหาที่พบ ในการจัดการเรียนรู้ของครู กศน.                                        | 2         |
| เรื่องที่ 2 ความสำคัญและประโยชน์ของการทำวิจัยอย่างง่าย                                       | 5         |
| เรื่องที่ 3 สภาพปัญหาจากการทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน.ที่ผ่านมา                              | 8         |
| <b>ตอนที่ 2 การวิจัยอย่างง่าย ตามบริบทของ กศน.</b>                                           | <b>11</b> |
| เรื่องที่ 1 ความหมายของการวิจัยอย่างง่ายตามบริบท ของ กศน.                                    | 12        |
| เรื่องที่ 2 องค์ประกอบ สาระสำคัญและรูปแบบโดยรวมของการวิจัยอย่างง่าย                          | 13        |
| <b>ตอนที่ 3 กระบวนการทำวิจัยอย่างง่าย</b>                                                    | <b>17</b> |
| เรื่องที่ 1 การกำหนดและวิเคราะห์ปัญหา และการสร้างกรอบความคิด (สมมติฐาน) การวิจัยอย่างง่าย    | 18        |
| เรื่องที่ 2 การตั้งชื่อเรื่อง การเขียนวัตถุประสงค์ การกำหนดขอบเขต และการสร้างเครื่องมือวิจัย | 29        |
| เรื่องที่ 3 การลงมือปฏิบัติงานวิจัยอย่างง่ายและการเก็บข้อมูล                                 | 34        |
| เรื่องที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล                                                       | 37        |
| เรื่องที่ 5 การเขียนสรุปผลและการอภิปรายผลการวิจัยอย่างง่าย และข้อเสนอแนะ                     | 41        |
| <b>ตอนที่ 4 รูปแบบการเขียนรายงาน และการเผยแพร่ผลการวิจัยอย่างง่าย</b>                        | <b>43</b> |
| เรื่องที่ 1 รูปแบบการเขียนรายงานการวิจัยอย่างง่าย                                            | 44        |
| เรื่องที่ 2 การเผยแพร่ผลการวิจัยอย่างง่าย                                                    | 67        |

|                   |    |
|-------------------|----|
| แบบทดสอบหลังเรียน | 71 |
| บรรณานุกรม        | 75 |
| คณะผู้จัดทำ       | 77 |

# คำแนะนำการใช้คู่มือการทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน.

คู่มือการทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน. เป็นเอกสารการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทั้งหมด 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 วิจัยอย่างง่าย ง่ายจริงหรือ

ตอนที่ 2 การวิจัยอย่างง่าย ตามบริบทของ กศน.

ตอนที่ 3 กระบวนการทำวิจัยอย่างง่าย

ตอนที่ 4 รูปแบบการเขียนรายงาน การนำเสนอและการเผยแพร่ผลการวิจัยอย่างง่าย

โดยมีวัตถุประสงค์ให้ครู กศน. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยอย่างง่ายในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และสามารถเขียนกรอบการวิจัยอย่างง่าย ปฏิบัติการวิจัย เขียนรายงานผลการวิจัย และนำผลการวิจัยอย่างง่ายไปใช้ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งครู กศน. ควรทำกิจกรรมและศึกษาตามสิ่งที่กำหนด ประกอบด้วย

1. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนครบทุกข้อ และตรวจผลการทดสอบกับเฉลยท้ายเล่ม เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของตนเอง
2. ศึกษาวัตถุประสงค์และเนื้อหาในแต่ละตอนอย่างละเอียดให้เข้าใจ
3. ปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดให้ในตอนที่ 4 เพื่อสรุปเป็นความรู้ ความเข้าใจ เนื้อหาทั้งหมด
4. เมื่อศึกษาเนื้อหาครบทั้ง 4 ตอนแล้ว ให้ทำแบบทดสอบหลังเรียนและตรวจผลการทดสอบกับเฉลยท้ายเล่ม โดยครู กศน. ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
5. หากผลการทดสอบได้คะแนนน้อยกว่า ร้อยละ 75 ให้กลับไปทบทวนบทเรียนแต่ละตอนอีกครั้ง และลองทำแบบทดสอบหลังเรียนอีกครั้ง จะทำให้ครู กศน. มีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น

# โครงสร้างคู่มือการทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน.

## สาระสำคัญ

การจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู กศน. อาจมีปัญหาเกิดขึ้นมากมาย ทั้งปัญหาที่ครู กศน. แก้ไขได้เองบ้างไม่ได้บ้าง การวิจัยอย่างง่ายช่วยแก้ปัญหาได้ และมีประโยชน์ต่อผู้เรียน ครูผู้สอน รวมถึงประโยชน์ในการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาด้วย การวิจัยอย่างง่ายตามบริบทของ กศน. เป็นการวิจัยขนาดเล็กที่ทำเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น โดยมีขั้นตอนกระบวนการ และลักษณะสำคัญคล้ายคลึงกับการวิจัยในชั้นเรียน ตรงที่เป็นกระบวนการแสวงหาความจริง อย่างมีแบบแผน และเป็นระบบ ซึ่งประกอบไปด้วย การกำหนดและวิเคราะห์ปัญหา การสร้างกรอบความคิด การตั้งชื่อเรื่อง การเขียนวัตถุประสงค์ การกำหนดขอบเขตของปัญหา การสร้างเครื่องมือ การลงมือปฏิบัติการวิจัย การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล การเขียนสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ในขั้นตอนสุดท้าย เป็นการเขียนรายงานการวิจัยอย่างง่าย เพื่อสื่อสารสิ่งที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ให้ผู้อื่นได้รับรู้ ประกอบด้วย 8 หัวข้อ ได้แก่ 1) ชื่อเรื่อง 2) ชื่อผู้วิจัย 3) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 4) วัตถุประสงค์ของการวิจัย 5) วิธีดำเนินการวิจัย 6) ผลการวิจัย 7) สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 8) เอกสารอ้างอิง

## วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครู กศน.

1. เข้าใจสภาพปัญหาและวิธีการพัฒนาผู้เรียนโดยการวิจัยอย่างง่ายของครู กศน.
2. เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัยอย่างง่าย
3. มีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติการทำวิจัยอย่างง่ายได้อย่างถูกต้อง
4. เขียนรายงานและรู้วิธีการเผยแพร่ผลการวิจัยอย่างง่าย

## ขอบข่ายเนื้อหา

ตอนที่ 1 วิจัยอย่างง่าย ง่ายจริงหรือ

เรื่องที่ 1 ปัญหาที่พบ ในการจัดการเรียนรู้ของครู กศน.

เรื่องที่ 2 ความสำคัญและประโยชน์ของการทำวิจัยอย่างง่าย

เรื่องที่ 3 สภาพปัญหาจากการทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน. ที่ผ่านมา

ตอนที่ 2 การวิจัยอย่างง่าย ตามบริบทของ กศน.

เรื่องที่ 1 ความหมายของการวิจัยอย่างง่ายตามบริบท ของ กศน.

เรื่องที่ 2 องค์ประกอบ สาระสำคัญและรูปแบบโดยรวมของการวิจัยอย่างง่าย



ตอนที่ 3 กระบวนการทำวิจัยอย่างง่าย

เรื่องที่ 1 การกำหนดและวิเคราะห์ปัญหา และการสร้างกรอบความคิด  
(สมมติฐาน) การวิจัยอย่างง่าย

เรื่องที่ 2 การตั้งชื่อเรื่อง การเขียนวัตถุประสงค์ การกำหนดขอบเขต  
และการสร้างเครื่องมือวิจัย

เรื่องที่ 3 การลงมือปฏิบัติงานวิจัยอย่างง่ายและการเก็บข้อมูล

เรื่องที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

เรื่องที่ 5 การเขียนสรุปผลและการอภิปรายผลการวิจัยอย่างง่ายและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 4 รูปแบบการเขียนรายงาน การนำเสนอและการเผยแพร่ผลการวิจัยอย่างง่าย

เรื่องที่ 1 รูปแบบการเขียนรายงานการวิจัยอย่างง่าย

เรื่องที่ 2 การเผยแพร่ผลการวิจัยอย่างง่าย

## แบบทดสอบก่อนเรียน

**คำสั่ง** จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- ข้อใดกล่าวถึงการวิจัยอย่างง่าย ตาม พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ถูกต้องที่สุด
  - ครูต้องเชี่ยวชาญในการวิจัยอย่างง่าย
  - การวิจัยอย่างง่ายเป็นเครื่องประเมินวิทยฐานะครู
  - การวิจัยอย่างง่ายเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน
  - ครูทุกคนต้องดำเนินการวิจัยอย่างง่ายเพื่อพัฒนาตนเอง
- ข้อใด**ไม่ใช่**จุดมุ่งหมายของการวิจัยอย่างง่าย
  - พัฒนาผู้เรียน
  - แก้ปัญหาผู้เรียน
  - ประเมินตัดสินผู้เรียน
  - หาสาเหตุของพฤติกรรม
- ลักษณะงานวิจัยตรงกับข้อใด**มากที่สุด**
  - สามารถพิสูจน์ได้ทุกขั้นตอน
  - หาคำตอบได้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์
  - มีขั้นตอนและระบบการศึกษาอย่างสมบูรณ์
  - เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของสิ่งที่ต้องการศึกษา
- การวิจัยอย่างง่ายจัดเป็นการวิจัยรูปแบบใด
  - การวิจัยเชิงปริมาณ
  - การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
  - การวิจัยเพื่อสร้างทฤษฎี
  - การวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือ
- ประโยชน์สูงสุดของการวิจัยอย่างง่าย คือข้อใด
  - การได้แนวทางในการแก้ปัญหา
  - ประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ
  - การได้ทฤษฎีการศึกษาที่ตรงกับสภาพ
  - การเพิ่มพูนข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผน

6. การวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วนใช้เวลาไม่มากนัก คือการวิจัยแบบใด
- การวิจัยต่อยอด
  - การวิจัยเชิงประเมิน
  - การวิจัยเชิงบรรยาย
  - การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
7. คำกล่าวในข้อใด **ไม่ถูกต้อง**
- การวิจัยทุกอย่างล้วนมุ่งเพื่อแก้ปัญหาทั้งสิ้น
  - การวิจัยเป็นข้อมูลรากฐานในการวางแผนและบริหารการศึกษา
  - การวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการส่วนใหญ่จะปรากฏในระดับมหาวิทยาลัย
  - การวิจัยทางการศึกษาของไทยเป็นสิ่งสร้างเสริมความเป็นไทยทางการศึกษาของประเทศไทย
8. ปัญหาในข้อใด ควรนำมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัยอย่างง่ายเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนมากที่สุด
- ผู้เรียนไม่มีความพึงพอใจต่อการจัดระบบการเรียนแบบประจำชั้นเรียน
  - นักศึกษาโครงการ EP ของ กศน. อำเภอเมืองเชียงใหม่ ลาออกกลางคัน จำนวน 15 คน จาก 25 คน
  - การขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ของ กศน. อำเภอสันป่าตอง
  - นักศึกษา กศน. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของ กศน. ตำบลบ้านแม่ อำเภอสันป่าตอง จำนวน 4 คน จาก 40 คน ไม่เข้าเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
9. การเลือกหัวข้อปัญหาที่จะทำการวิจัยอย่างง่ายเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน ข้อใดควรให้น้ำหนัก **ความสำคัญมากที่สุด**
- ควรเลือกเรื่องที่ครูสนใจ
  - ควรเลือกเรื่องที่ไม่เคยมีใครทำมาก่อน
  - ควรเลือกเรื่องให้ผู้เรียนให้ความสนใจ
  - ควรเลือกเรื่องที่ครูผู้สอน มีความรู้พื้นฐานดีพอสำหรับที่จะทำวิจัยในเรื่องนั้น
10. ในขั้นตอนการเขียนความจริงเกี่ยวกับปัญหา ครูควรเขียนในลักษณะใด
- เขียนความจริงที่คาดคะเนว่าเป็นเช่นนั้น
  - เขียนความจริงที่เกี่ยวข้องที่นึกได้ในขณะนั้น
  - เขียนเฉพาะความจริงที่สามารถตรวจสอบได้
  - เขียนเฉพาะความจริงที่ได้พิจารณาแล้วว่า เกี่ยวข้องกับปัญหาจริง ๆ

11. การเขียนอธิบายความจริงเกี่ยวกับปัญหาและคำอธิบายเกี่ยวกับสาเหตุปัญหา มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อประโยชน์ในข้อใด
  - ก. การตั้งชื่อเรื่องการวิจัย
  - ข. แนวทางวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย
  - ค. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย
  - ง. การแสวงหาปัญหาที่แท้จริงและการออกแบบวิธีการแก้ไขปัญหา
12. กรณีที่พบว่า “นักศึกษาคนนั้นไม่เป็น” สาเหตุแท้ของปัญหาตรงกับข้อใด
  - ก. นักศึกษาภาษาไม่ดี
  - ข. นักศึกษาไม่รู้เทคนิคการค้นคว้าข้อมูล
  - ค. ห้องสมุดมีหนังสือไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา
  - ง. ครูไม่ให้ความสำคัญในการฝึกการค้นคว้าให้กับนักศึกษา
13. หากครูผู้สอนต้องการข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน ข้อใดน่าจะเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลได้ดีและมีความเชื่อถือมากที่สุด เพราะอะไร
  - ก. แบบสอบถามแบบเลือกตอบ เนื่องจากประหยัดเวลา
  - ข. การสังเกต เนื่องจากสามารถทำได้โดยผู้ถูกสังเกตไม่รู้ตัว
  - ค. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เนื่องจาก สะดวกและรวดเร็วต่อการบันทึกข้อมูล
  - ง. การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เนื่องจากสามารถปรับเปลี่ยนคำถาม เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ
14. ข้อใดเป็นการสรุปผลการวิจัยที่ถูกต้อง
  - ก. สอดคล้องกับมาตรฐานการวิจัย
  - ข. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
  - ค. สรุปผลการวิจัยที่สามารถอธิบายได้
  - ง. สรุปผลในประเด็นการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
15. การอภิปรายผลการวิจัย ควรสอดคล้องกับหัวข้อใดมากที่สุด
  - ก. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - ข. วัตถุประสงค์การวิจัย
  - ค. กรอบแนวคิดการวิจัย
  - ง. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

16. ข้อใดเป็นหัวใจสำคัญของการเขียนรายงานวิจัยอย่างง่าย
- ก. ผลการวิจัย
  - ข. ข้อเสนอแนะ
  - ค. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
  - ง. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
17. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จะปรากฏในส่วนใดของการรายงานวิจัยอย่างง่าย
- ก. ชื่อเรื่อง
  - ข. เอกสารอ้างอิง
  - ค. วิธีดำเนินการวิจัย
  - ง. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
18. “ในวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ครูให้นักศึกษาอ่านคำที่ควบกล้าด้วย คว พบว่ามี นักศึกษา 3 คน ออกเสียง คำว่า ควาย เป็น คำว่า ฟาย และคำว่า เคว้งคว้าง เป็น เฟ้งฟ้าง จาก ใจความดังกล่าว นำไปเขียนไว้ในส่วนใดของรายงานวิจัยอย่างง่าย
- ก. ชื่อเรื่อง
  - ข. ผลการวิจัย
  - ค. ข้อเสนอแนะ
  - ง. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
19. หัวข้อใดเป็นส่วนสำคัญที่ขาดไม่ได้ในรายงานการวิจัยอย่างง่าย
- ก. สารบัญ
  - ข. เอกสารที่เกี่ยวข้อง
  - ค. สมมติฐานของการวิจัย
  - ง. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
20. ข้อใดเป็นการเผยแพร่ผลงานวิจัยอย่างง่ายในวงกว้าง
- ก. การเผยแพร่ทางเว็บไซต์
  - ข. การรายงานวิจัยฉบับเต็ม
  - ค. การเผยแพร่ด้วยโปสเตอร์
  - ง. การจัดเวทีนำเสนองานวิจัย

\*\*\*\*\*



# ตอนที่ 1 วิจัยอย่างง่าย ง่ายจริงหรือ

## สาระสำคัญ

การทำวิจัย ไม่ว่าจะเป็วิจัยอย่างเต็มรูปแบบหรือวิจัยอย่างง่าย สามารถนำมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู และมีประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนมาก เพราะการทำวิจัย สามารถแก้ปัญหาของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากการจัดกระบวนการเรียนรู้

แต่ที่ผ่านมา ครูผู้สอนส่วนใหญ่มักประสบกับปัญหาหลาย ๆ อย่างในการทำวิจัย ครูผู้สอนหลายคนมีความตั้งใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เพราะมองเห็นประโยชน์ของการทำวิจัยว่า สามารถช่วยแก้ปัญหาได้ แต่พอคิดว่าจะต้องลงมือทำวิจัย ก็พบกับปัญหาว่า ไม่รู้จะเริ่มต้นจากตรงไหน ทำอย่างไร และหลาย ๆ คน คิดว่าการทำวิจัยเป็นเรื่องวิชาการที่หนัก เครียด ยุ่งยาก และคนที่จะทำวิจัยได้ ต้องเก่ง ต้องมีความรู้ เพราะต้องใช้กลุ่มประชากร ใช้สถิติ ใช้ทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อออกแบบเครื่องมือ รวมถึงการรายงานผลการวิจัย ในที่สุดผู้สอนหลาย ๆ คน ก็เก็บความคิดที่จะเริ่มลงมือทำวิจัยนี้ไว้ โดยไม่กล้าทดลองทำสักครั้ง ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นปัญหาที่เกิดจากความไม่เข้าใจในกระบวนการวิจัยที่ถูกต้อง

ความจริงแล้ว การทำวิจัย โดยเฉพาะวิจัยอย่างง่าย ไม่ได้ยากอย่างที่คิด เพียงแต่ต้องเข้าใจภาพรวมขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ ของการวิจัย และที่สำคัญ คือ ต้องเปลี่ยนความคิดของตัวเอง มองเห็นประโยชน์ของการวิจัยว่า งานวิจัยสามารถช่วยพัฒนางานด้านต่าง ๆ ในภารกิจของการเป็นครู กศน. ซึ่งการเปลี่ยนแปลงความคิดนี้ จะเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ ของการเป็นนักวิจัยมืออาชีพที่มีคุณภาพ

## วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครู กศน.

1. รู้และเข้าใจถึงขอบข่ายสภาพและปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียน ที่สามารถนำมาเป็นหัวข้อในการวิจัย
2. รู้ เข้าใจถึงความสำคัญ และประโยชน์ของการทำวิจัยอย่างง่าย ในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน
3. รู้สาเหตุ และสภาพปัญหาจากการลงมือทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน.

## ขอบข่ายเนื้อหา

เรื่องที่ 1 ปัญหาที่พบ ในการจัดการเรียนรู้ของครู กศน.

เรื่องที่ 2 ความสำคัญและประโยชน์ของการทำวิจัยอย่างง่าย

เรื่องที่ 3 สภาพปัญหาจากการทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน. ที่ผ่านมา

## เรื่องที่ 1 ปัญหาที่พบ ในการจัดการเรียนรู้ของครู กศน.

**ครู กศน.** ถือเป็นครูพันธุ์พิเศษ แตกต่างจากครูในสังกัดอื่น ๆ เพราะมีหน้าที่และภารกิจที่มากมาย นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง (การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต การศึกษาพัฒนาสังคมและชุมชน) การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาสำหรับผู้ไม่รู้หนังสือ ซึ่งกลุ่มผู้เรียน หรือกลุ่มเป้าหมายก็ครอบคลุมในทุกกลุ่ม ทุกวัย ตั้งแต่ก่อนแรกเกิด วัยเด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน ผู้สูงวัย จนกระทั่งวัยชรา รวมถึงทุกเพศ ทุกสถานะ ทุกอาชีพ รวมทั้งผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส พระภิกษุสงฆ์ ผู้ถูกควบคุมความประพฤติ เป็นต้น แต่ทั้งนี้ ในคำนิยามของคำว่า “ครู” หน้าที่ภารกิจหลักที่สำคัญ ก็คงไม่พ้นจากเรื่องการจัดการเรียนการสอน หรือที่หน่วยงานของ กศน. เรียกว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งสามารถจัดได้หลายรูปแบบ เช่น การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม ซึ่งก็คล้าย ๆ การจัดการเรียนการสอนของครูในระบบโรงเรียน โดยเน้นกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรุปความรู้ร่วมกัน การเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง โดยครูมีหน้าที่เสมือนผู้อำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำในการศึกษาหาความรู้จากสื่อต่าง ๆ การเรียนรู้แบบทางไกล ที่ครูและผู้เรียนจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เน้นเรียนรู้ผ่านสื่อการเรียนการสอนแบบ e-learning เป็นต้น (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2553 : 26 - 31) ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไหน เชื่อว่า “ครู กศน.” แต่ละคน ย่อมเคยพบปัญหาที่หลากหลายตามบริบทที่แตกต่างกัน แล้วท่านเคยพบปัญหาเหล่านี้บ้างไหม

- ผู้เรียนมาสมัครเรียนด้วยตนเอง แล้วไม่มาเรียน
- ผู้เรียนมาเรียนไม่ครบ 75% ของเวลาเรียนที่กำหนด
- ผู้เรียนไม่มีมารยาท พูดไม่สุภาพ มีพฤติกรรมก้าวร้าว
- ผู้เรียนมาเรียนโดยไม่มีอุปกรณ์การเรียนมาด้วย เช่น ดินสอ ปากกา สมุด แล้วมาขอยืมเพื่อน หรือครูผู้สอนในห้องเรียน
- ผู้เรียนไม่มีความมั่นใจในตัวเอง รู้สึกแปลกแยก ไม่กล้าพูดคุยกับเพื่อนในห้องเรียน ไม่กล้าแสดงออกในเรื่องที่ดี เช่น การนำเสนองานหน้าห้อง การร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม
- ผู้เรียนไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย
- ผู้เรียนบางคน มีปัญหาเรื่องการอ่านออกเสียงคำบางคำ เขียนสะกดคำไม่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย
- ผู้เรียนไม่กล้าบอกผู้อื่นให้รู้ว่า เรียน กศน.
- ผู้เรียนแต่งกายไม่เรียบร้อย
- ผู้เรียนมีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง ลุกจากที่นั่งบ่อยครั้ง รบกวนเพื่อนขณะพบกลุ่ม
- ผู้เรียนมีผลการเรียนอ่อน บางรายไม่ชอบเรียนวิชาบังคับพื้นฐาน เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์หรือภาษาอังกฤษ

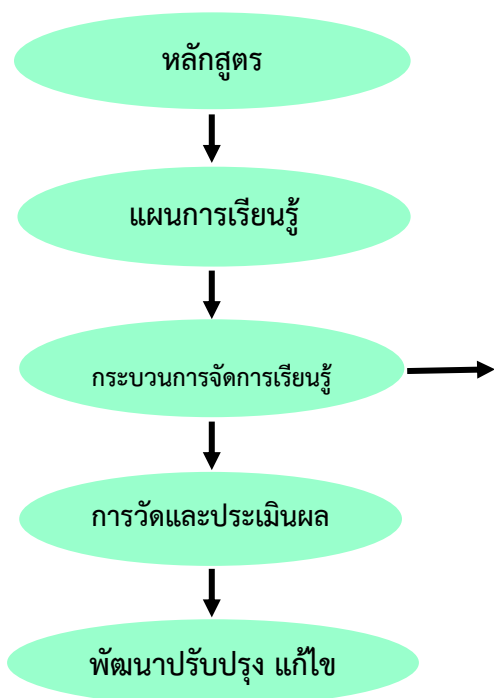


และที่พบมากที่สุดในทุกพื้นที่ คือ ผู้เรียนขาดสอบปลายภาคเรียน หรือไม่มาร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรม กพช. กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ หรือกิจกรรมอาสาชุกกาชาด ซึ่งนอกเหนือจากนี้ คาดว่าครู กศน. หลาย ๆ คน อาจเคยประสบกับปัญหาที่นอกเหนือไปจากปัญหาที่เกิดกับตัวผู้เรียน เช่น

- ไม่มีห้องเรียน ไม่มีโต๊ะ ไม่มีเก้าอี้ หรือกระดาน
- ขาดแคลนวัสดุ สื่อการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หรือสื่อที่มีอยู่ไม่มีคุณภาพ ฯลฯ
- การบริหารเวลา ไม่สามารถปฏิบัติงานตามแผนการเรียนรู้ เนื่องจากมีภารกิจเร่งด่วนมากมาย
- หลักสูตรกว้างเกินไป เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชามากเกินไป ไม่รู้จะสอนเนื้อหาอะไรดี จะใช้

รูปแบบใดจัดการเรียนรู้จึงดี จะวัดและประเมินผลอย่างไรดี

ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ รวมไปถึงปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นจากผู้บริหาร บางปัญหาตามที่ได้กล่าวและไม่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น อาจเป็นปัญหาที่เกิดมาจาก ผู้เรียนหรือผู้ปกครอง บางปัญหาอาจเกิดจากครูผู้สอนเอง เกิดจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ และบางปัญหาครูผู้สอนสามารถแก้ไขเองได้ แต่บางปัญหาที่เกินอำนาจหน้าที่ของครูผู้สอน เพราะอาจเป็นเรื่องของนโยบาย หรืออาจต้องใช้งบประมาณ หรือต้องใช้ระยะเวลา และปัญหาหลาย ๆ เรื่อง ไม่สามารถใช้กระบวนการวิจัยเข้าไปแก้ปัญหาได้ ซึ่งแน่นอน จากปัญหาเหล่านี้ ครูผู้สอนไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง ดังนั้น หากเริ่มต้นจะลงมือทำวิจัย ครูผู้สอนทุกท่านจะต้องรู้ และทำความเข้าใจสภาพของปัญหาที่จะหยิบขึ้นมาเป็นหัวข้อวิจัย รวมถึงต้องกำหนดเป้าหมายการทำวิจัยได้อย่างชัดเจนก่อน ซึ่งในคู่มือเล่มนี้ จะกำหนดกรอบหรือขอบข่ายของปัญหาของผู้เรียน เฉพาะที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนรู้เท่านั้น ตามแผนผังของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้



ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนรู้ หรือ กระบวนการสอนผู้เรียนที่หลากหลาย อาจมีสาเหตุมาจากหลาย ๆ อย่าง ที่ครูผู้สอนมีความเห็นว่า ต้องใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ เข้ามาแก้ปัญหาอย่างมีระบบ รวมถึงการทดลองใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ จัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ตามศักยภาพของผู้เรียน

การพิจารณาปัญหาเพื่อนำมาเป็นหัวข้อวิจัย เน้นย้ำว่า ครูผู้สอนควรต้องพิจารณาอย่างถ่วงถั่วว่าเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรงหรือไม่ เป็นปัญหาที่ครูผู้สอนสามารถแก้ไขได้โดยไม่ต้องใช้เวลา และงบประมาณมากเป็นพิเศษหรือไม่ หรือเป็นปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ตามกระบวนการบริหารปกติ และถ้าหากระดับของปัญหาบางปัญหาใหญ่เกินไป ที่ต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลจำนวนมาก ต้องใช้เวลามาก งบประมาณมาก ถือเป็นปัญหาที่ไม่เหมาะจะนำมาทำวิจัยอย่างง่าย ในทางตรงกันข้าม ปัญหาเล็ก ๆ ที่แก้ไขได้โดยวิธีการปกติ ง่าย ๆ ด้วยการใช้คำสั่ง การขอความร่วมมือ หรือการว่ากล่าวตักเตือน หรือกำหนดเป็นระเบียบสถานศึกษา ออกมา ก็แก้ปัญหาก็ได้ ปัญหาลักษณะนี้ ก็ไม่เหมาะที่จะนำมาทำวิจัยอย่างง่ายเช่นเดียวกัน



## เรื่องที่ 2 ความสำคัญและประโยชน์ของการทำวิจัยอย่างง่าย

ครู กคน. หลาย ๆ ท่าน ทั้งที่เคยมีประสบการณ์และไม่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยมา อาจทราบว่า การวิจัยอย่างง่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อทั้งผู้วิจัย คือ ครูผู้สอนและผู้เรียนเอง รวมไปถึงมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อสถานศึกษาด้วย เนื่องจากการวิจัย เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา ทั้งการประเมินภายนอกและการประเมินภายใน ซึ่งสามารถสรุปความสำคัญและประโยชน์ของการทำวิจัยไว้ ดังนี้

### ความสำคัญของการทำวิจัย

กฎหมายตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีแนวคิดเรื่องการปฏิรูปการทำงานของครูให้มีความเป็นครูวิชาชีพ รวมทั้งการที่ครูต้องทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้มีการกล่าวถึงอย่างแพร่หลาย เพราะในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ ได้กำหนดแนวทางการสนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้กระบวนการวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ไว้ในหมวดที่ 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 (5) มีความสำคัญ ดังนี้

“ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ”

และมาตรา 30 กล่าวว่า “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอน สามารถใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา”

จากข้อความในพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น ทำให้ครูต้องศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล และพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ เช่นกัน ในมาตรา 22 มีความเป็นจริงเป็นจังในแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้วย การใช้กระบวนการวิจัยในความหมายของการแก้ปัญหาแบบใหม่ การหาคำตอบแบบใหม่ โดยวิธีการที่เชื่อถือได้หรือวิธีการที่ยอมรับในศาสตร์นั้น ๆ มากขึ้น



ครูผู้สอนยุคปฏิรูปการเรียนรู้ตื่นตัวกับการพัฒนาตนเอง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้  
ค่อนข้างมาก การทำวิจัยจึงเป็นการพัฒนาวิชาชีพของครูค่อนข้างชัดเจน

นอกจากนี้ มาตรา 49 หมวด 6 กำหนดว่า ให้มีการประเมินการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการ  
ตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายและหลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาใน  
แต่ละระดับ

จากข้อกำหนดของกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังกล่าวข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิ  
ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนไว้ว่า การวิจัยของผู้สอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้  
ของผู้เรียน ที่เรียกกันว่า การวิจัยในชั้นเรียน หรืออีกนัยหนึ่ง เรียกว่า การวิจัยอย่างง่าย จัดได้ว่าประสบปัญหา  
ต่าง ๆ น้อยกว่าการวิจัยโดยทั่วไป กล่าวคือ มีการให้ความสำคัญโดยตรง เป็นกฎหมายตามพระราชบัญญัติ  
การศึกษาแห่งชาติ ทำแล้วใช้เฉพาะกิจทันที ไม่มีปัญหาเรื่องทรัพยากร เพราะใช้งบประมาณน้อย เนื่องจากเป็น  
เรื่องใกล้ตัว ปัญหาการขาดความรู้ในเรื่องที่จะทำ และทำแล้วแต่ไม่ได้นำมาใช้ก็มีน้อยลง เพราะผู้สอนรู้เนื้อหา  
หรือปัญหาของผู้เรียนเป็นอย่างดี

ผลของการวิจัยจะต้องมีความรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า การศึกษาจะต้อง  
เป็นไปหรือการสร้างสิ่งใหม่ ๆ ให้กับผู้เรียน ให้กับสังคมอยู่ตลอดเวลา กระบวนการของการศึกษาจึงต้องเน้น  
ไปที่การสร้างและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์การวิจัยค้นคว้าอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะศูนย์กลางการศึกษาจะอยู่ที่ใด  
ก็ตาม (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน, 2547 : ง อ่างในสุรชัย โกศิยะกุล, 2550) สอดคล้องกับสถาบัน กศน.ภาคเหนือ  
(2552 : 12) กล่าวว่า การวิจัยอย่างง่าย มีความสำคัญต่อครู กศน. เช่นเดียวกับครูทั่ว ๆ ไป นอกจากจะต้อง  
เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติแล้ว ยังเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษา  
นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ ทักษะการเรียนรู้ รายวิชาการวิจัย  
อย่างง่าย ซึ่งครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวิจัยอย่างง่าย เพื่อจะสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้  
สำหรับผู้เรียนได้

ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้องกับการวิจัยอย่างง่ายของ กศน. จึงควรประกอบไปด้วย

1. ผู้เรียนและผู้ร่วมกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ กศน. ตาม พรบ. การศึกษามาตรา 24 (5)  
การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

2. ผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตาม พรบ. การศึกษา มาตรา 30 สถานศึกษาส่งเสริม  
ให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

3. ผู้บริหารสถานศึกษา ตาม พรบ.  
การศึกษา มาตรา 49 หมวด 6 ว่าด้วยการประกันคุณภาพ  
การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมผู้สอนให้  
สามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน  
และผู้รับบริการในแต่ละระดับ แต่ละกิจกรรม



## ประโยชน์ของการวิจัยอย่างง่าย

การวิจัยอย่างง่ายที่กล่าวในมิตินี้ คือการวิจัยที่ปฏิบัติการหรือทดลองในห้องเรียน ซึ่งมีประโยชน์ด้วยกันหลายประการ ดังนี้

1. ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบการสอนที่เหมาะสมในระบบการเรียนการสอน ซึ่งจะเกิดผลดีแก่ผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนได้รับการช่วยเหลือและพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ และเป็นระบบที่น่าเชื่อถือ
2. ทำให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพครู โดยข้อค้นพบที่ได้จะมาจากกระบวนการค้นคว้า ทั้งเป็นระบบและเชื่อถือได้ ที่เป็นพื้นฐานความรู้ด้านการวิจัย สามารถพัฒนาไปสู่การวิจัยในระดับสูง เป็นนักวิจัยมืออาชีพ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ควบคู่ไปกับครูที่พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
3. จัดเป็นการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และยังปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยระเบียบวิธีการวิจัย อันเป็นการส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือการเรียนรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา
4. ส่งเสริมบรรยากาศการทำงานแบบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะทุกฝ่ายเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์และเกิดการยอมรับในการค้นพบร่วมกัน ทั้งยังเป็นการสนับสนุนความก้าวหน้าของการวิจัยทางการศึกษา
5. ถือได้ว่าเป็นการแสดงความก้าวหน้าของวิชาชีพครู โดยวิธีการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติ และทำให้อาชีพครูกลายเป็นวิชาชีพ
6. ส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาที่เชื่อมั่นได้



### เรื่องที่ 3 สภาพปัญหาจากการทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน. ที่ผ่านมา

ตามที่ได้กล่าวไว้ ในข้างต้นว่า ที่ผ่านมา ครู กศน. ประสบกับปัญหาของการทำวิจัยอย่างง่าย อยู่หลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการติดในภาพลักษณ์ของการทำวิจัยว่าเป็นเรื่องที่ยาก รุนววย ซับซ้อน เป็นงานวิชาการที่ต้องใช้ความรู้เฉพาะ ประกอบกับการขาดองค์ความรู้ ความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับการทำวิจัยอย่างง่าย จึงทำให้เกิดความกลัว ความวิตกกังวลและไม่มั่นใจว่าจะสามารถทำได้ จึงทำให้ ครู กศน. ทำวิจัยอย่างง่ายกันน้อยมาก และก่อให้เกิดผลกระทบต่อภาพลักษณ์ด้านการพัฒนาทางด้านวิชาการ และคุณภาพผู้เรียนของ กศน. อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

จากผลการวิจัยของสถาบัน กศน. ภาคเหนือ ปีงบประมาณ 2558 เรื่อง แนวทางการพัฒนาผู้เรียน โดยการทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน. กล่าวถึงสภาพการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาผู้เรียนของครู กศน. โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม 3 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ ด้านการออกแบบและสร้างเครื่องมือวิจัย และด้านการสรุปและรายงานผลการวิจัย ปรากฏผล ดังนี้

#### 1. ด้านการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ พบว่า

ครู กศน. ได้ปฏิบัติการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ อยู่ในระดับ มาก ซึ่งหมายถึง มีการปฏิบัติทุกครั้ง โดยวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน หลายวิธีการแตกต่างกันไป ได้แก่ การวิเคราะห์จากการสังเกต การสอบถาม การใช้แบบฝึกก่อนเรียน บันทึกหลังการสอน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่ม ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน แต่ก็ยังไม่แน่ใจว่าเป็นปัญหาและสาเหตุที่แท้จริงหรือไม่ และยังไม่เข้าใจวิธีการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาได้

#### 2. ด้านการออกแบบและสร้างเครื่องมือวิจัย พบว่า

ครู กศน. ได้ปฏิบัติการออกแบบและสร้างเครื่องมือวิจัย อยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งหมายถึง มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยเฉพาะประเด็นเรื่อง มีการออกแบบนวัตกรรมประเภทสื่อการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา/ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งทั้ง 2 ประเด็นนี้ครู กศน. ส่วนใหญ่ปฏิบัติค่อนข้างน้อย เนื่องจาก ครู กศน. ยังไม่เข้าใจหลักและวิธีการออกแบบสื่อ จึงศึกษาจากสื่อที่มีอยู่แล้ว หรือสอบถามผู้รู้ แล้วทดลองสร้างสื่อและนำไปทดลองใช้กับผู้เรียน มีเพียงครูบางคนเท่านั้น ที่นำสื่อไปให้ผู้ให้คำปรึกษาตรวจสอบและปรับแก้ไข ก่อนนำไปใช้จริงกับผู้เรียน



แต่ผู้ให้คำปรึกษาส่วนใหญ่กลับมองเห็นในประเด็นอื่น ซึ่งครู กศน. ปฏิบัติค่อนข้างน้อย 2 ประเด็น คือ ครู กศน. มีการนำแผนและนวัตกรรมประเภทสื่อการสอนไปใช้ดำเนินการ และ ครู กศน. มีการรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานไว้เป็นระบบ ทั้งนี้ ครู กศน. อาจไม่ได้รายงานความก้าวหน้าหรือปรึกษาผู้ให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผู้ให้คำปรึกษาไม่เห็นความก้าวหน้าของการปฏิบัติการทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน. ในประเด็นดังกล่าว

### 3. ด้านการสรุปและรายงานผลการวิจัย พบว่า

ครู กศน. ได้ปฏิบัติการสรุปและรายงานผลการวิจัย อยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งหมายถึง มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยผู้ให้คำปรึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในเรื่อง การอภิปรายผล โดยอ้างอิงกรอบแนวคิดทฤษฎีและผลการค้นพบของผู้อื่น และการเผยแพร่รายงานผลการวิจัย อยู่ในระดับน้อย สูงกว่าระดับมาก ซึ่งหมายถึงไม่ได้ปฏิบัติ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ ตามหลักสูตรการวิจัยอย่างง่ายของครู กศน. ไม่มีเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับการอภิปรายผลโดยอ้างอิงกรอบแนวคิดทฤษฎีและผลการค้นพบของผู้อื่น สำหรับการเผยแพร่รายงานผลการวิจัยนั้น อาจเนื่องมาจากครู กศน. ยังไม่แน่ใจว่าผลงานวิจัยอย่างง่ายของตนเองทำถูกต้องเพียงพอที่จะนำไปเผยแพร่ได้หรือไม่

จากสภาพปัญหาในการทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน. ทั้งสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน และสภาพปัญหาจากการปฏิบัติงานในการทำวิจัยอย่างง่าย ทำให้ครู กศน. ส่วนใหญ่เห็นว่าการทำวิจัยอย่างง่ายเป็นเรื่องยาก และสร้างภาระให้กับครูผู้สอน เนื่องจากครูผู้สอนยังไม่เข้าใจกระบวนการทำวิจัยอย่างง่าย ที่เกิดจากการปฏิบัติงานการสอนอย่างถ่องแท้และยังไม่เข้าใจชัดเจนถึงรายละเอียดในทางปฏิบัติของแต่ละขั้นตอนในการทำวิจัยอย่างง่าย ดังนั้น ในตอนที่ 3 ของคู่มือเล่มนี้ ได้นำเสนอรายละเอียดของกระบวนการทำวิจัยอย่างง่ายให้ครู กศน. ได้เรียนรู้และทำความเข้าใจ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติการทำวิจัยอย่างง่ายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ จากการจัดอบรมหลักสูตร การวิจัยอย่างง่ายสำหรับครู กศน. และการทำวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาผู้เรียนโดยการวิจัยอย่างง่ายของครู กศน. ที่ผ่านมานับปีงบประมาณ 2557 และ 2558 ได้รวบรวมสภาพปัญหาและข้อจำกัดในการทำงานวิจัยอย่างง่ายของครู กศน. สรุปได้ ดังนี้

### สภาพปัญหาจากการจัดอบรมหลักสูตรการวิจัยอย่างง่ายสำหรับครู กศน.

#### 1. ชื่อเรื่องวิจัยอย่างง่าย

การกำหนดชื่อเรื่องยังไม่ชัดเจน เช่น ชื่อเรื่องไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หรือปัญหาการวิจัย

#### 2. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การวิเคราะห์ปัญหายังไม่ชัดเจน ไม่ได้ชี้ให้เห็นว่าปัญหาจริง ๆ นั้นมาจากอะไร (การสังเกตของครู ผลการเรียน หรือจากการสำรวจ แบบสอบถาม สัมภาษณ์) การบรรยายถึงการเรียนการสอนของครูที่ผ่านมามีได้ขยายความให้เห็นว่าเป็นปัญหา ตลอดจนไม่มีข้อมูลเชิงปริมาณสนับสนุน เพื่อแสดงน้ำหนักของปัญหาที่

นำมาทำวิจัยอย่างง่าย เช่น ร้อยละของการสอบไม่ผ่าน และข้อมูลย้อนหลังอีกกี่ภาคเรียน นอกจากนี้ ยังไม่ได้วิเคราะห์วิธีการสอนของครู สื่อที่ใช้ เพื่อแสดงให้เห็นว่าปัญหาที่ปรากฏจริง ๆ นั้น เกิดจากการเรียนการสอนในชั้นตอนใด และเหตุใดจึงเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหาดังกล่าว

### 3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

กำหนดวัตถุประสงค์หลายข้อ แล้วไม่สามารถหาคำตอบได้ครบทุกข้อ และงานวิจัยอย่างง่ายบางเรื่อง มีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อสำรวจสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น

### 4. วิธีดำเนินการวิจัย

#### กลุ่มเป้าหมาย (ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง)

ครูยังสับสนระหว่างกลุ่มเป้าหมาย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

#### เครื่องมือ

ไม่ระบุรายละเอียดการพัฒนาแบบฝึกกว่าสร้างอย่างไรหรืออ้างอิงแบบฝึกกว่านำมาจากแหล่งข้อมูลใดหรือมีอยู่แล้ว

#### การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลไม่เหมาะสม

### 5. ผลการวิจัย

การแปลผลไม่สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย ผลการวิจัยตอบจุดประสงค์ไม่ครบทุกข้อ

### 6. ข้อเสนอแนะ

การเสนอแนะเพื่อการศึกษายังไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้

นอกจากนี้ครู กศน. ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงเอกสารประกอบการเรียนรู้สำหรับการวิจัยอย่างง่ายไว้ว่า ควรเพิ่มเติมเนื้อหาและตัวอย่างให้มาก ๆ ให้แนะนำแหล่งค้นคว้า ศึกษาเพิ่มเติม มีตัวอย่างงานวิจัยอย่างง่ายที่สมบูรณ์และสามารถนำไปเป็นแนวทางการทำวิจัยอย่างง่ายได้ ซึ่งปัญหาและข้อจำกัดทั้งหลายเหล่านี้ จะลดน้อยหรือหมดไป หากครู กศน. ได้ศึกษาคู่มือเล่มนี้ พร้อมทั้งพยายามทำความเข้าใจ คติวิเคราะห์และลงมือทำวิจัยอย่างง่ายไปพร้อม ๆ กัน





# ตอนที่ 2 การวิจัยอย่างง่าย

## ตามบริบทของ กศน.

### สาระสำคัญ

การวิจัยอย่างง่าย ตามบริบทของ กศน. ในคู่มือเล่มนี้ เป็นการทำให้วิจัยอย่างง่าย เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้เป็นจุดเริ่มต้น และครูผู้สอนพยายามที่จะหาวิธีการใช้แบบฝึก หรือสื่อการเรียนการสอน หรือวิธีการเรียนการสอนที่อาจเรียกว่า นวัตกรรม เพื่อแก้ปัญหาให้กับผู้เรียน จากนั้นจึงมีการสังเกตและตรวจสอบผลของการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาที่ได้ดำเนินการไป แล้วจึงมีการบันทึกและสะท้อนการแก้ปัญหาหรือการพัฒนานั้น ๆ ออกมาตามแบบรายงาน ดังนั้น การวิจัยอย่างง่ายในบริบทของ กศน. ตามคู่มือนี้ จึงเป็นการวิจัยขนาดเล็ก ที่มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เฉพาะด้านการเรียนการสอน หรือในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน รวมถึงเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ซึ่งหมายถึง การหาวิธีการหรือแนวทางการแก้ปัญหาให้ผู้เรียนอ่อนให้สามารถเรียนทันเพื่อน หรือการปรับปรุง เสริมผู้เรียนให้สามารถร่วมเรียนรู้กับเพื่อน ๆ ในกลุ่มได้ดีตามศักยภาพของเขา โดยใช้กระบวนการทางวิจัย

### วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครู กศน.

1. รู้ เข้าใจ ถึงองค์ประกอบ สาระสำคัญและรูปแบบโดยรวมของการวิจัยอย่างง่าย
2. มีเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัยอย่างง่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียน

### ขอบข่ายเนื้อหา

เรื่องที่ 1 ความหมายของการวิจัยอย่างง่ายตามบริบท ของ กศน.

เรื่องที่ 2 องค์ประกอบ สาระสำคัญและรูปแบบโดยรวมของการวิจัยอย่างง่าย

## เรื่องที่ 1 ความหมายของการวิจัยอย่างง่าย ตามบริบทของ กศน.

### ความหมาย

**การวิจัยอย่างง่าย ตามบริบทของ กศน.** เป็นการกำหนดนิยาม องค์ประกอบ และรูปแบบของการทำวิจัยอย่างง่ายให้เหมาะสมกับบริบทโดยรวมของ กศน. ไม่ว่าจะเป็นลักษณะรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บทบาทหน้าที่และภารกิจของครูผู้สอน กศน. รวมถึงกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียน กศน. ที่มีความหลากหลายในมิติต่าง ๆ โดยบูรณาการแนวความคิด และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของการวิจัยอย่างง่ายเข้าไป เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุด ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนของครู กศน.

กล่าวได้ว่า การวิจัยอย่างง่ายของ กศน. จะหมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้ ความจริง โดยวิธีการที่เชื่อถือได้ มีระเบียบแบบแผน เป็นระบบ ซึ่งคำตอบของปัญหาหรือข้อเท็จจริงที่ต้องการรู้ อาจมาจากการศึกษาค้นคว้า การรวบรวมข้อมูล การทดลอง หรือการประดิษฐ์ คิดค้น วิธีการ นวัตกรรมหรือสิ่งอื่นใดที่ใช้ระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ผสมกับความรู้และประสบการณ์ของครูผู้สอนผู้สอน เป็นเครื่องมือในการคิดและการดำเนินการ โดยที่ความจริงและข้อค้นพบที่ได้ ต้องมีความสัมพันธ์กับสภาพปัญหาที่ปรากฏอยู่ในขณะนั้น และการวิจัยอย่างง่ายของคู่มือเล่มนี้ จะเน้นการค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน แล้วครูผู้สอนลงมือแก้ปัญหา พัฒนาไปอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำเสนออย่างง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งเป็นการวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าเป็นครั้ง ๆ ไป เป็นการแสวงหาความรู้ ความจริงโดยวิธีการหรือนวัตกรรม เพื่อให้ได้ทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

ดังนั้น การวิจัยอย่างง่ายในมิติที่กล่าวถึงครั้งนี้ จึงเป็นลักษณะของการแสวงหาความรู้ ความจริงที่เป็นงานในหน้าที่ของครูผู้สอนผู้สอนกับผู้เรียน หรือเป็นหน้าที่ที่ครูผู้สอนผู้สอนต้องพิจารณาและตรวจสอบอยู่ตลอดเวลาว่า ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ มีพฤติกรรม มีปัญหาหรืออุปสรรคใดเกิดขึ้นมาบ้าง และได้ปรับปรุงแก้ไข ให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นับเป็นการปฏิบัติการให้ได้มาซึ่งการพัฒนาการเรียนรู้ หรือการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนต่อไป



## เรื่องที่ 2 องค์ประกอบ สาระสำคัญและรูปแบบโดยรวมของการวิจัยอย่างง่าย

การวิจัยอย่างง่าย มีองค์ประกอบ สาระสำคัญและรูปแบบ คล้าย ๆ กับการวิจัยในชั้นเรียน แต่อาจมีความแตกต่างกันตรงกลุ่มประชากรหรือกลุ่มเป้าหมาย ด้านอายุ อาชีพ ความรู้พื้นฐานรวมถึงเงื่อนไขตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่สามารถควบคุมได้เหมือนชั้นเรียนในระบบ แต่หากเน้นไปในเรื่องของกระบวนการ การทำวิจัย เริ่มจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อกำหนดเป็นปัญหาหรือหัวข้อของการวิจัยแล้ว ก็แทบจะไม่มี ความแตกต่างกัน ซึ่งสามารถอธิบายถึงกระบวนการและขั้นตอนการวิจัยอย่างง่ายเพื่อทำความเข้าใจตามวงจร ได้ดังนี้



จากวงจรข้างต้น สามารถสรุปขั้นตอนและกระบวนการหลัก ๆ ของการวิจัยอย่างง่าย ได้ดังนี้

1. ขั้นตอนการสังเกตความผิดปกติของผู้เรียน และตั้งเป็นข้อสงสัยคาดว่าจะปัญหา ซึ่งต้องอาศัยความใส่ใจและประสบการณ์ของครูผู้สอนผู้สอนโดยตรง หรือครูผู้สอนผู้สอนอาจจะหาแนวทางมาจากการศึกษา การอ่านงานวิจัย หรือวารสารต่าง ๆ รวมถึงการพูดคุยกับเพื่อนครูผู้สอนด้วยกันแล้วไปสังเกตผู้เรียน
2. ขั้นตอนของการกำหนดปัญหา วิเคราะห์ สังเคราะห์ว่าสิ่งผิดปกติที่พบเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งในขั้นตอนนี้ ครูผู้สอนจะต้องใช้ความสามารถในการจำแนกแยกแยะความแตกต่างระหว่าง ปัญหา

และสาเหตุของปัญหา ซึ่งอาจใช้วิธีวิเคราะห์จากข้อมูลเบื้องต้นทั่วไป เพื่อหาข้อเท็จจริงหรือความจริงเกี่ยวกับปัญหา และจากนั้น ให้เขียนอธิบายเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา เพื่อหาสาเหตุแท้จริงของปัญหาที่เกิดกับผู้เรียน

3. ขั้นตอนการหาวิธีแก้ไขที่ตรงกับสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา คือ เมื่อครูผู้สอนผู้สอนทราบสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาแล้ว ครูผู้สอนผู้สอนจะต้องศึกษาหรือค้นหาวิธีการแก้ไขที่ตรงกับปัญหาแท้จริง โดยการสร้างกรอบแนวคิด หรือตั้งสมมติฐานว่า วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ ใช้แบบฝึกแบบนี้ หรือนวัตกรรมนี้จะช่วยแก้ปัญหาที่นั้น ๆ หรือสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ ซึ่งอาจเป็นวิธีการที่คนอื่นเคยทำมาแล้ว หรืออาจคิดค้นวิธีการใหม่ที่เป็นนวัตกรรมก็ได้ จากนั้นจึงกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการวิจัยคร่าว ๆ หรือในการทำวิจัยเต็มรูปแบบจะเรียกว่า การเขียนโครงร่าง ซึ่งมีรายละเอียดและองค์ประกอบที่สามารถตอบคำถามว่า จะทำอะไร อย่างไร กับใคร ที่ไหน เมื่อไหร่ เป็นต้น

4. ขั้นการลงมือแก้ไขและการจดบันทึกผลนี้ เป็นขั้นตอนการลงมือทำวิจัยหรือการปฏิบัติตามแผน หรือตามโครงร่างวิจัย ซึ่งโดยปกติแล้วขั้นตอนนี้ สามารถบูรณาการให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนได้ เช่น การให้ผู้เรียนทำแบบฝึกที่คิดขึ้นมาใหม่ การทดลองใช้กระบวนการจัดเรียนเรียนรู้แบบใหม่ หรือการลองพูดคุย สัมภาษณ์กลุ่มประชากรทั้งหมด และกลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มที่มีปัญหา) แล้วครูผู้สอนจดบันทึกความเปลี่ยนแปลงที่ค้นพบโดยละเอียด

5. ขั้นตอนสุดท้ายนี้ เป็นการเขียนสรุปผลที่ได้จากการวิจัย ซึ่งส่วนใหญ่จะเขียนเฉพาะประเด็นที่สำคัญ ๆ โดยไม่จำเป็นต้องอ้างทฤษฎี หรือข้อมูลวิจัยจากนักวิจัยแต่อย่างใด ซึ่งรายงานผลดังกล่าวนี้ จะมีประโยชน์สำหรับการนำไปเผยแพร่ หรือปรับปรุงเพื่อพัฒนาแก้ไขต่อไป

เพื่อให้การทำวิจัยอย่างง่าย สามารถทำได้ง่าย ๆ จึงขอสรุปเนื้อหา สาระและลักษณะที่สำคัญ ๆ ของการวิจัยอย่างง่ายตามบริบท กศน. ในประเด็นต่าง ๆ ได้ตามตาราง ดังนี้

| ประเด็น                  | การวิจัยอย่างง่าย ตามบริบท กศน.                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. ใครทำ                 | ครูผู้สอน                                                                                                                                                                                                                        |
| 2. ทำอะไรและเพื่อใคร     | เป็นการหาวิธีการหรือแนวทางแก้ปัญหาผู้เรียน บางคน หรือทั้งกลุ่ม ในเรื่องบางเรื่อง หรือเป็นการทดลองใช้วิธีการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบฝึก หรือสื่อการเรียน นวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน |
| 3. เริ่มที่ไหนและอย่างไร | สังเกตเห็นผู้เรียนบางคนมีพฤติกรรมผิดปกติ ที่คาดว่าจะปัญหาหรืออาจดูจากผลการเรียน ผลการสอบของผู้เรียน ทั้งนี้ ต้องวิเคราะห์ปัญหาที่พบให้แคบที่สุด หรือเป็นปัญหาที่แท้จริงให้ได้                                                    |

| ประเด็น                                              | การวิจัยอย่างง่าย ตามบริบท กศน.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4. ทำที่ไหน                                          | พื้นที่หรือขอบเขตการวิจัย คือ ในหรือนอกห้องเรียน ตามแหล่งข้อมูล เช่น บ้านหรือชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 5. ทำเพื่ออะไร                                       | แก้ปัญหาผู้เรียนบางคน หรือทั้งกลุ่ม ในเรื่องบางเรื่อง หรือทดลองใช้นวัตกรรม/เทคนิค/กระบวนการเรียนการสอนใหม่ ๆ หรืออีกนัยหนึ่งคือ การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพการเรียนการสอนที่ต่อเนื่อง                                                                                                                                                                                           |
| 6. การออกแบบการวิจัย หรือวิธีวิจัย หรือโครงร่างวิจัย | ไม่จำเป็นต้องเขียนเป็นโครงร่างการวิจัย เช่นเดียวกับการวิจัยเต็มรูปแบบ แต่ควรกำหนดเป็นแผนคร่าว ๆ เช่น ปฏิทินการวิจัยคร่าว ๆ อย่างไม่เป็นทางการ เอกสารเชิงหลักการ (Concept Paper) หรือร่างกรอบการวิจัย ไม่ต้องกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎี แต่ใช้ประสบการณ์ของครูผู้สอนผู้สอน มากำหนดเป็นวงจรวิจัยแบบ PAOR (Plan Act Observe Reflect and Revise (วางแผน ปฏิบัติการ สังเกต สะท้อนผลและกระทำซ้ำ) |
| 7. เครื่องมือวิจัย                                   | ไม่จำเป็นต้องมีเครื่องมือวิจัยที่ซับซ้อน อาจมีแบบคำถาม แบบทดสอบ หรือแบบสัมภาษณ์ รวมถึงการสังเกตจากพฤติกรรมของผู้เรียน นอกจากนี้ หากครูผู้สอนผู้สอนสามารถคิดค้นนวัตกรรมใหม่ เช่น แบบฝึก หรือวิธีการจัดการเรียนรู้ หรือสื่ออื่น ๆ ที่เน้นการแก้ปัญหาของผู้เรียนก็สามารถดำเนินการได้ และครูผู้สอนผู้สอนต้องเป็นกลไกสำคัญในการคิดและดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย                        |
| 8. การกำหนดวิธีการแก้ไข ปัญหา                        | ไม่ต้องอิงทฤษฎี หรือมีผลการวิจัยรองรับ แต่สามารถใช้วิธีการเชิงปรัญญ อธิบายตรวจสอบผลการวิจัยได้                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 9. กลุ่มเป้าหมาย                                     | ระบุประชากร ซึ่งหมายถึง จำนวนผู้เรียนทั้งหมด และกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เรียนที่มีปัญหา หรือมีพฤติกรรมที่ต้องการทำวิจัย ไม่มีความจำเป็นต้องสุ่มตัวอย่าง หรือกำหนดตัวแปร เนื่องจากเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหารายคนหรือทั้งกลุ่ม                                                                                                                                                 |
| 10. ระยะเวลาการวิจัย                                 | ควรใช้ระยะเวลาในการวิจัยสั้น ๆ เช่น 1-2 สัปดาห์ และเก็บข้อมูลเสร็จภายใน 2-3 วัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุ ว่าแต่ละปัญหาจะใช้ระยะเวลามากหรือน้อยเพียงใดจึงจะสามารถแก้ปัญหาได้                                                                                                                                                                                     |

| ประเด็น                                      | การวิจัยอย่างง่าย ตามบริบท กศน.                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 11. การเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล                | ครูผู้สอนผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลจากการสังเกต พูดคุยกับผู้เรียน หรืออาจมีเครื่องมืออย่างง่าย ๆ เช่น แบบสอบถาม แบบทดสอบ หรือแบบสัมภาษณ์ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ และการวิเคราะห์เนื้อหา ไม่เน้นการวิเคราะห์ด้วยสถิติขั้นสูง                                                             |
| 12. การอภิปรายแปลความหมายข้อค้นพบจากการวิจัย | ครูผู้สอนผู้วิจัยสามารถเขียน ตามกระบวนการและหัวข้อที่กำหนด หรืออาจมีการถกอภิปรายถึงวิธีการแก้ปัญหา และผลที่เกิดขึ้นระหว่างเพื่อนครูผู้สอนด้วยกัน โดยไม่ต้องอภิปรายภายใต้กรอบทฤษฎี หรือใช้ความคิดเห็นของนักวิจัยประกอบการอภิปราย                                                   |
| 13. ทำเมื่อไหร่                              | ทำวิจัยควบคู่กับการสอนตามปกติ ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน หรือหากต้องการเก็บข้อมูลตามพื้นที่ ขอบเขตวิจัยอาจดำเนินการนอกเวลาได้                                                                                                                                           |
| 14. การเขียนรายงานผล                         | เขียนรายงานผลแบบไม่เป็นทางการ ความยาวควรอยู่ระหว่าง 5 -7 หน้า ไม่ควรเกิน 10 หน้า โดยมีองค์ประกอบของการเขียนรายงานผลที่สำคัญ ๆ ประมาณ 8 หัวข้อ                                                                                                                                     |
| 15. จำนวนเรื่อง/ปี                           | สามารถทำได้หลาย ๆ เรื่อง ต่อภาคเรียน                                                                                                                                                                                                                                              |
| 16. ประโยชน์                                 | สามารถแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียน และนำไปเป็นผลงานของครูผู้สอนผู้สอน และมาตรฐานของครูผู้สอนผู้สอนและสถานศึกษา                                                                                                                                                                       |
| 17. ตัวอย่างชื่องานวิจัยอย่างง่าย            | <ul style="list-style-type: none"> <li>- การแก้ปัญหาคำออกเสียง คว ไม่ชัด ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กศน. ตำบลน้ำบ่อหลวง</li> <li>- การแก้ปัญหาคำเรียนคณิตศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยรูปแบบพบกลุ่ม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กศน. ตำบลสันกลาง</li> </ul> |



# ตอนที่ 3 กระบวนการทำวิจัยอย่างง่าย

## สาระสำคัญ

โดยทั่วไปแล้ว การวิจัยจะแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ การวิจัยแบบเป็นทางการ (Formal Research) ซึ่งหมายถึง การวิจัยที่มีระเบียบแบบแผน มีขั้นตอนที่ชัดเจน เป็นระบบ มีลักษณะเหมือนงานวิจัยทางการศึกษาหรือการวิจัยเชิงวิชาการ ที่ประกอบไปด้วย 5 บทตามที่ครูผู้สอนหลาย ๆ คน อาจคุ้นเคยมาแล้ว และการวิจัยแบบไม่เป็นทางการ (Informal Research) ซึ่งเป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นหาคำตอบจากข้อมูลที่เป็นประสบการณ์จริงในชั้นเรียน ไม่อ้างอิงทฤษฎีมากนัก ไม่ใช่ข้อมูลทางสถิติที่ยุ่งยากซับซ้อน ดำเนินการวิจัยกับกลุ่มเป้าหมายโดยตรง คือ ผู้เรียน ที่ครูผู้สอนพบว่ามีปัญหา ในแต่ละภาคเรียนครูผู้สอนสามารถทำวิจัยได้หลายเรื่อง ตามปัญหาที่พบในขณะที่สอน และใช้ระยะเวลาในการวิจัยไม่นาน ไม่ต้องทำครบ 5 บท ซึ่งเป็นลักษณะของการวิจัยอย่างง่ายนั่นเอง แต่ทั้งนี้ ต้องมีการดำเนินงานเป็นขั้นตอน โดยอาจกำหนดเป็นร่างกรอบการวิจัย หรือปฏิทินการวิจัยหรือแผนการวิจัยคร่าว ๆ ที่ยึดหลักการและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนวิจัย (Planning) ปฏิบัติตามแผน (Acting) เก็บรวบรวมข้อมูล (Observing) และสะท้อนความรู้ ข้อค้นพบ ข้อสังเกต (Reflecting) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า กระบวนการ PAOR รวมถึงต้องมีสาระและกระบวนการทางวิจัยครบถ้วน คือ ต้องมีการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา มีการวางแผนกำหนดรูปแบบวิธีการแก้ปัญหา เครื่องมือวิจัยหรือนวัตกรรม มีวิธีการดำเนินงาน มีสรุปผลการดำเนินงาน รวมไปถึงการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

## วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครู กศน.

1. รู้ และเข้าใจกระบวนการทำวิจัยอย่างง่าย
2. ปฏิบัติการวิจัยอย่างง่ายตามกระบวนการและขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง

## ขอบข่ายเนื้อหา

- เรื่องที่ 1 การกำหนดและวิเคราะห์ปัญหา และการสร้างกรอบความคิด (สมมติฐาน) การวิจัยอย่างง่าย
- เรื่องที่ 2 การตั้งชื่อเรื่อง การเขียนวัตถุประสงค์ การกำหนดขอบเขตและการสร้างเครื่องมือวิจัย
- เรื่องที่ 3 การลงมือปฏิบัติงานวิจัยอย่างง่ายและการเก็บข้อมูล
- เรื่องที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล
- เรื่องที่ 5 การเขียนสรุปผลและการอภิปรายผลการวิจัยอย่างง่ายและข้อเสนอแนะ



## เรื่องที่ 1

# การกำหนดและวิเคราะห์ปัญหา และการสร้างกรอบความคิด (สมมติฐาน)

## การวิจัยอย่างง่าย

### การกำหนดและวิเคราะห์ปัญหาการวิจัยอย่างง่าย

การค้นหาปัญหา เพื่อทำการวิจัยอย่างง่าย อาจมีรูปแบบการวิจัยและกรอบการวิจัยที่หลากหลาย ตามสภาพปัญหาที่พบ เนื่องจากในกระบวนการสอนของครู มีปัจจัยและตัวแปรหลายอย่างที่มีความสัมพันธ์กัน อย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู จะเริ่มจากการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดแนวการสอน เขียนแผนการสอน ซึ่งในการเขียนแผนการสอนจะต้องมีการกำหนดสาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมหรือวิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ รวมไปถึงวิธีการวัด และประเมินผลไว้อย่างคร่าว ๆ ซึ่งปัญหาที่พบในห้องเรียนอาจมีสาเหตุของปัญหามาจากผู้เรียน ผู้สอน หลักสูตร แผนการเรียนการสอน การจัดกระบวนการเรียนรู้ หรือแม้แต่การประเมินผล ตามที่ได้กล่าวไว้ในเบื้องต้นแล้วว่า กรอบของการทำวิจัยอย่างง่ายในคู่มือเล่มนี้ จะกำหนดกรอบของการแก้ปัญหาให้แคบลง เฉพาะปัญหาด้านการเรียนการสอน เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเท่านั้น

ตามปกติ การได้มาซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ หรือการจัดการเรียน การสอน สามารถเริ่มต้นได้จากหลาย ๆ วิธีการ เช่น การพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรมผิดปกติของผู้เรียนในกลุ่ม หรือจากการบันทึกหลัง การสอน ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจได้แนวความคิดมาจากระบบการรับรู้ของครูผู้สอนโดยตรง หรืออาจได้แนวความคิดมา จากการอ่านทฤษฎี หนังสือ หรือวารสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการวิจัย งานวิจัยทางการศึกษาหรือการวิจัย เชิงวิชาการ หรือแม้แต่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้อื่นหรือเพื่อนครูด้วยกัน

หลังจากนั้น ครูผู้สอนก็นำแนวความคิดนั้น ๆ มาสังเกตผู้เรียนในกลุ่มของตนเอง ซึ่งผู้เรียนอาจมี เพียงคนเดียว สองคน สามคน หรือมากกว่านั้น แต่ไม่ควรมากเกินไปครั้งห้อง ที่ยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น ยังขาดทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การสื่อสาร การคิดคำนวณ ฯลฯ หรือไม่เข้าใจเนื้อหา หรือไม่ผ่าน จุดประสงค์ตามแผนการเรียนรู้อันตรายวิชาต่าง ๆ ของแต่ละบทเรียน สิ่งเหล่านี้ ถือเป็นปัญหาวิจัยด้าน การเรียนการสอนที่ครูผู้สอนพบได้บ่อย ๆ ในการจัดกิจกรรมพบกลุ่ม หรือนอกจากนี้ อาจพบปัญหาพฤติกรรม ของผู้เรียนขาดความรับผิดชอบ ขาดความตระหนัก ฯลฯ ก็อาจพิจารณานำปัญหามาทำวิจัยอย่างง่ายได้เช่นกัน

ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นว่า ลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มผู้เรียน กคน. จะมีหลากหลาย และ มักจะเกิดขึ้นในลักษณะกว้าง ๆ หรือเกิดในลักษณะคลุมเครือที่มองดูผิวเผิน ๆ อาจเกี่ยวโยงไปแทบทุกส่วน ดังนั้น ครูผู้วิจัยต้องรู้จักวิธีที่จะลดความกว้างและความคลุมเครือ เพื่อให้ได้ภาพของปัญหาที่ชัดเจนขึ้น วิธีการหนึ่ง ที่ควรจะทำ คือ การเขียนรายละเอียดของความจริงเกี่ยวกับปัญหา (Facts) และการเขียนคำอธิบายเกี่ยวกับ สาเหตุของปัญหา (Explanations) นั้นออกมา แล้วหาความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างความจริงและ คำอธิบาย บางครั้งอาจพบว่า เป็นปัญหาที่มีสาเหตุจากตัวแปรอื่น ๆ ที่เข้าใจง่าย ไม่จำเป็นต้องทำวิจัย หรืออาจ



มีสาเหตุอื่น นอกเหนือหรือไกลเกินกว่า ที่ครูผู้สอนจะควบคุมหรือเปลี่ยนแปลงได้ เป็นต้น ลักษณะของปัญหาแท้ ที่พบ อาจมีหลากหลายและมีสาเหตุที่หลากหลายเช่นกัน ตัวอย่างต่อไปนี้ แสดงวิธีการเขียนความจริงเกี่ยวกับ ปัญหา และการอธิบายเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาให้เข้าใจได้มากขึ้น

### ตัวอย่าง

ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของ กศน. ตำบลน้ำบ่อหลวง มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ต่ำ จากการจัดวิธีการเรียนรู้แบบ บรรยายในการพบกลุ่ม โดยมีจำนวนผู้เรียนที่สอบไม่ผ่าน และมีจำนวนผู้เรียนที่ สอบผ่าน แต่ได้ระดับคะแนนน้อยมาก



จากตัวอย่างของปัญหานี้ ครูผู้สอนอาจตั้งข้อสงสัยว่า การจัดการเรียนรู้แบบบรรยายที่ใช้กัน ในการพบกลุ่ม เป็นวิธีการที่น่าจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ดีที่สุด เพราะผู้เรียนสามารถซักถาม ข้อสงสัยในจุดที่ยังไม่เข้าใจจากครูผู้สอนได้ดีกว่าวิธีการอื่น ๆ เช่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนทางไกล เป็นต้น เนื่องจากมีครูผู้สอนอยู่ด้วย ดังนั้น เมื่อผู้เรียนยังมีปัญหาเช่นนี้ ครูผู้สอนจึงควรจะทำวิจัยเพื่อหาสาเหตุ และข้อแก้ไข เพื่อนำมาปรับปรุงในการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลดีขึ้น แต่ปัญหาคือ จะทำวิจัยเรื่องอะไรดี และปัญหานี้ เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ ครูผู้สอนจะสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง หรือไม่ นี่คือคำถามและปัญหาของครูผู้สอนส่วนใหญ่ ดังนั้น วิธีการที่จะลดความกว้างของปัญหาและสามารถ วิเคราะห์จนกระทั่งพบสาเหตุแท้จริงได้ ครูผู้สอนควรต้องดำเนินการ ดังนี้

### การเขียนความจริงเกี่ยวกับปัญหา (Facts)

จากตัวอย่างที่ให้ การเขียนความจริงเกี่ยวกับปัญหา โดยทั่วไปแล้ว ครูผู้สอนสามารถเขียนได้ ตามความเป็นจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ครูผู้สอนนึกได้ และควรเขียนเป็นข้อ ๆ เพื่อพิจารณาได้สะดวก จึงได้ ยกตัวอย่าง ไว้ดังนี้

1. รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนใช้วิธีแบบไหน ก็เขียนลงไป อาจเป็นไปได้ว่าครู ถนัดสอนแบบบรรยาย และเคยเรียนมาด้วยวิธีการแบบนี้ แต่อาจลืมนึกถึงพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียน แต่ละคน หรือรูปแบบการบรรยายอาจไม่น่าสนใจ หากเป็นเช่นนี้ปัญหาก็อยู่ที่ตัวผู้สอนและวิธีการสอน
2. จำนวนผู้เรียนที่คิดว่ามีปัญหาในการเรียนรายวิชานี้ ซึ่งคาดว่า คงใช้ผู้เรียนทั้งหมดที่มีปัญหานี้
3. อายุของผู้เรียนที่มีปัญหา สมมุติว่าความจริงที่พบคือ ผู้เรียนที่อยู่ในวัยเด็กก็มีผลการเรียนดีกว่า ก็อาจทำวิจัยในหัวข้อ ความสัมพันธ์ระหว่างอายุผู้เรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. การมีงานทำของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียน กคน. ส่วนใหญ่มีทั้งผู้เรียนที่ทำงานและไม่ทำงาน รวมถึงอาจมีช่วงเวลาทำงานที่ต่างกัน ดังนั้น ผู้ที่ทำงานอาจมีเวลาทบทวนบทเรียนน้อย และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเช่นกัน

5. ตำราที่ใช้ในการสอนใช้เล่มใด อาจนำมาวิเคราะห์ดูว่า มีเนื้อหาที่ยากง่าย หรือมากน้อย เหมาะสมกับลักษณะผู้เรียน และระยะเวลาเรียนหรือไม่

6. จำนวนผู้เรียนในห้องเรียนทั้งหมด หรือจำนวน และสถิติการมาเรียนของผู้เรียน

7. สภาพแวดล้อมที่บ้านของผู้เรียน

8. เพศของผู้เรียนที่มีปัญหา

9. พื้นฐานความรู้เดิมทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียน

10. ความสนใจในการเรียนคณิตศาสตร์ของผู้เรียนที่มีปัญหา รวมถึงการซักถาม การส่งงาน ส่งการบ้าน เป็นต้น

11. ผลการเรียนในวิชาอื่นของผู้เรียนที่มีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์

ทั้งหมดนี้ คือตัวอย่าง การเขียนความจริงเกี่ยวข้องกับประเด็นของปัญหา จะเห็นว่าความจริงเหล่านี้ จะเป็นสิ่งที่ช่วยเปิดช่องความคิดของครูผู้สอน ให้คิดต่อไปถึงหัวข้อที่ควรทำวิจัย นอกจากนี้ ยังทำให้ครูผู้สอนรู้ได้คร่าว ๆ ว่า ในบางเรื่อง ครูผู้สอนสามารถแก้ไขได้เองหรือไม่ หรือเงื่อนไขบางอย่างอาจมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ๆ ซึ่งจะช่วยให้มองปัญหาและสาเหตุได้แคลง

### คำอธิบายเกี่ยวกับสาเหตุปัญหา (Explanations)

เช่นเดียวกับในเรื่องของความจริง (Facts) ของปัญหาตามที่ได้กล่าวมาแล้ว การเขียนคำอธิบายเกี่ยวกับสิ่งที่เห็นว่า น่าจะเป็นสาเหตุของปัญหาลงไป จะเป็นอีกวิธีหนึ่ง ที่ช่วยให้สามารถคิดหัวข้อที่จะทำวิจัยได้แคลงและดีขึ้น จากกรณีตัวอย่างที่กล่าวมาแล้ว สามารถเขียนคำอธิบายเกี่ยวกับสาเหตุปัญหา ได้ดังนี้

1. ครูผู้สอนอาจสอนเร็วเกินไป ทำให้ผู้เรียนบางคนตามไม่ทัน หรือครูผู้สอนอธิบายและยกตัวอย่างน้อย ทำให้ผู้เรียนที่มีพื้นฐานทางคณิตศาสตร์น้อยหรือไม่ดี ไม่เข้าใจเนื้อหาที่ครูสอน

2. ตำรา หนังสือหรือคู่มือ มีเนื้อหาที่รวบรัดเกินไป ไม่มีคำอธิบายที่ละเอียดพอ รวมทั้งยังมีตัวอย่าง และแบบฝึกหัดน้อย

3. การบ้านหรือแบบฝึกหัดที่ให้ผู้เรียนทำด้วยตัวเองยากเกินไป จึงทำให้เจตคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ไม่ดี

4. ผู้เรียนส่วนใหญ่มีงานทำ เมื่อมาเรียน กคน. จึงมีเวลามาเรียนไม่มากนัก การทบทวนบทเรียน และทำการบ้านตามที่คุณสอนมอบหมายจึงทำได้ไม่เต็มที่

5. ครูสอนโดยวิธีการบรรยายและใช้เสียงที่เบาเกินไป ไม่มีสื่ออื่น ๆ ทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจ

6. ครูผู้สอนขาดความสนใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล เนื่องจากมีผู้เรียนจำนวนมาก และมีความรู้พื้นฐานต่างกัน

คำอธิบายถึงสาเหตุต่าง ๆ ของปัญหาเหล่านี้ ไม่จำเป็นต้องอธิบายความจริงในแต่ละข้อที่ได้เขียนไว้แล้ว แต่ควรเป็นคำอธิบายโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งเป็นอะไรก็ได้ที่ครูผู้สอนคิดว่าเป็นสาเหตุของปัญหา และเมื่อเขียนได้แล้ว จึงนำมาพิจารณาเป็นข้อ ๆ ในภายหลัง ถ้าข้อไหนไม่ตรงประเด็น หรือไม่น่าเป็นสาเหตุของปัญหาก็ตัดออกไปได้ ซึ่งวิธีการเช่นนี้ จะทำให้ครูผู้สอนสามารถหาหัวข้อปัญหาที่จะนำไปสู่การทำวิจัยได้ง่ายขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้ ส่วนใหญ่ปัญหาแท้ที่เหมาะสมสำหรับการทำวิจัยอย่างง่าย ควรจะมีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นปัญหาที่สะสมและต่อเนื่องมาอย่างยาวนาน
2. เป็นปัญหาของผู้เรียนบางคน
3. เป็นปัญหาทางการเรียน หรือพฤติกรรมที่มีผลกระทบต่อการศึกษา
4. ปัญหานั้นสามารถอธิบายเชิงพฤติกรรมได้
5. ปัญหานั้นสามารถหาสาเหตุได้
6. เป็นปัญหาที่ครูผู้สอนสามารถแก้ไขได้เอง

**วิธีการระบุปัญหา** สามารถทำได้ ดังนี้

1. บรรยายสภาพการเรียนการสอนก่อนพบปัญหา
2. ระบุว่าพบปัญหาได้อย่างไร โดยใคร
3. เป็นปัญหาของผู้เรียนกี่คน จากทั้งหมด
4. เป็นปัญหาเฉพาะวิชานี้ หรือทุกวิชา
5. เป็นปัญหาเฉพาะการใช้กระบวนการหรือวิธีการเรียนการสอนแบบนี้ หรือในทุกกระบวนการ
6. บรรยายลักษณะของปัญหา



### ตัวอย่างที่ 1

ผู้เรียนในระดับประถมศึกษา ของ กศน. ตำบล  
น้ำบ่อหลวง ออกเสียง คว ไม่ได้

- 1) ในวิชาภาษาไทย ระดับประถมศึกษา ให้ผู้เรียนอ่าน  
คำที่ควบกกล้าด้วย คว พบว่า มีผู้เรียน 3 คน ออกเสียง  
“ควาย” เป็น “ฟาย” “ความ” เป็น “ฟาม” และ  
“คว้างคว้าง” เป็น “เฟ้งฟ้าง”
- 2) ครูผู้สอนสังเกตการออกเสียงของผู้เรียน 3 คน เมื่อ  
ให้อ่านเดี่ยว
- 3) เป็นปัญหาผู้เรียน 3 คน จาก 40 คน
- 4) เป็นปัญหาในทฤษฎีที่มีคำ “คว”
- 5) การออกเสียง “คว” ของผู้เรียน 3 คนนี้ ออกเสียง  
เป็น “ฟ” ทุกครั้ง

### ตัวอย่างที่ 2

ผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของ กศน.  
ตำบลสันกลาง จำนวน 3 คน เข้ามาพบกลุ่มสาย

- 1) ในการสอนทุกสัปดาห์ กำหนดให้ผู้เรียนมาตรง  
เวลา คือ 09.00 น.
- 2) ผู้เรียน 3 คน เข้าห้องสาย คือ 10.00 น. ทั้ง 3 คน
- 3) เป็นปัญหาของผู้เรียน 3 คน จาก 40 คน
- 4) เป็นปัญหาทฤษฎี
- 5) การเข้าห้องสายทุกครั้ง รบกวนการเรียนการสอน  
อีกทั้ง ผู้เรียนไม่ได้แสดงอาการรับรู้

จากการวิเคราะห์หาความจริงเกี่ยวกับปัญหา และการอธิบายเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา ครูผู้สอน  
อาจพบความจริงและสาเหตุที่หลากหลายเกี่ยวกับปัญหา ซึ่งสาเหตุเหล่านี้มีลักษณะ ดังนี้

1. ใน 1 ปัญหา มีหลายสาเหตุ
2. เป็นสาเหตุที่สามารถอธิบายเชิงพฤติกรรมได้
3. เป็นสาเหตุของผู้เรียนบางคน บางเรื่อง
4. เป็นสาเหตุที่ครูผู้สอนสามารถแก้ไขได้เอง



จากตัวอย่างของปัญหาที่เกิดขึ้น ครูผู้สอนอาจมีการตั้งคำถามในการวิจัยอย่างง่ายไว้ในใจก่อนที่จะลงมือวิเคราะห์หรือเลือกปัญหาเพื่อทำวิจัยอย่างง่าย รวมถึงการสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล เช่น จะทำอย่างไรให้ผู้เรียนสามารถออกเสียง **คว** ได้ชัดเจนขึ้น หรือจะทำอย่างไรให้ผู้เรียนมาเรียนเร็วขึ้น มีวิธีใดสามารถแก้ปัญหาผู้เรียนที่ออกเสียง **คว** ได้ดีขึ้น หรือมีวิธีใดที่สามารถแก้ปัญหาผู้เรียนมาสาย และจะทำอย่างไรให้ผู้เรียนหรือสมาชิกในบ้านช่วยเหลือผู้เรียนออกเสียง **คว** ได้ชัดเจน หรือจะทำอย่างไรให้ผู้เรียนหรือสมาชิกในบ้านช่วยเหลือผู้เรียนไม่ให้มาสาย อย่างนี้ เป็นต้น

หลังจากที่ครูผู้สอนสามารถวิเคราะห์ปัญหาและหาสาเหตุแท้ได้แล้ว ครูผู้สอนสามารถพิจารณาเลือกเพียง 1 สาเหตุแท้ ที่ครูผู้สอนคิดว่าจะสามารถแก้ไขด้วยตนเองได้ จากนั้นให้นำสาเหตุแท่นั้น ๆ ไปสังเคราะห์ด้วยตนเองโดยการศึกษาหรือพิจารณาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้เรียน หรือถามผู้เรียนเพื่อให้ได้ต้นตอแท้ของสาเหตุแท่นั้น ๆ ทั้งนี้ ปัญหาและสาเหตุที่จะนำไปทำวิจัยอย่างง่ายได้ ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงความสนใจของตัวเองอย่างแท้จริง รวมถึงองค์ประกอบด้านอื่น ๆ เช่น ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน ระยะเวลา และงบประมาณด้วย หากเห็นว่ามียุทธศาสตร์หลายประการ ก็ไม่ควรจะเลือกมาเป็นหัวข้อสำหรับการวิจัยอย่างง่ายเช่นกัน



### ตัวอย่างที่ 1

- 1) สังเกตการออกเสียงไม่ถูกต้องของผู้เรียน ทั้ง 3 คน
  - 2) ชักถามผู้เรียนแต่ละคน (ใน 3 คน) ว่าที่บ้านออกเสียงอย่างไร
  - 3) ลองให้อ่านคำอื่นที่มี **คว**
  - 4) สังเกตปากและกล่องเสียงตลอดจนอวัยวะอื่นของผู้เรียนในขณะที่ออกเสียง
- สรุปลักษณะของผู้เรียนแต่ละคน

คนที่ 1 .....

.....

คนที่ 2 .....

.....

คนที่ 3 .....

.....

ตัวอย่างดังกล่าว พบว่า ผู้เรียน 2 คน มีสาเหตุมาจากที่บ้าน ส่วนคนที่ 3 สาเหตุมาจากลิ้นไก่สั้น ครูผู้วิจัยควรแก้ไขที่ผู้เรียน 2 คนแรก (เพราะแก้เองได้) ส่วนคนที่ 3 ควรปรึกษาผู้ปกครองเพื่อให้แพทย์แก้ไขต่อไป



## ตัวอย่างที่ 2

ครูผู้สอนบันทึกเวลาที่ผู้เรียนทั้ง 3 คนมาเรียน ตลอดระยะเวลารวม 2 สัปดาห์ เมื่อสิ้นชั่วโมง ได้ซักถามผู้เรียนทั้ง 3 คน ถึงสาเหตุที่มาสาย สรุปได้ว่า

คนที่ 1 บ้านไกล (ระบุสถานที่)

คนที่ 2 ตื่นสาย (บ้านไม่ไกล)

คนที่ 3 ต้องช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน

## การสร้างกรอบความคิดการวิจัยอย่างง่าย (สมมติฐานการวิจัย)

การทำวิจัยอย่างง่าย นอกจากจะสามารถกำหนดปัญหาได้แล้ว ครูผู้ทำวิจัยจะต้องสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ความคิดหรือปัญหานั้น ๆ มากำหนดเป็นกรอบความคิด หรือตั้งเป็นสมมติฐานในการวิจัยอย่างง่ายได้ด้วย ซึ่งการวิจัยอย่างง่ายส่วนใหญ่จะใช้แนวคิดหรือทฤษฎีที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนมากนัก

บันทึกหลังการสอน นับเป็นแหล่งที่มาของปัญหาในการวิจัยอย่างง่าย ที่สำคัญมากแหล่งหนึ่ง เนื่องจากครูผู้สอนจะพบเห็นปัญหาขณะปฏิบัติการสอนและบันทึกไว้ทุกครั้งหลังเสร็จสิ้นการสอน เช่น ครูผู้สอนเห็นว่าผู้เรียนบางคนเรียนรู้ได้ช้า เป็นผลมาจากพื้นฐานการเรียนรู้แตกต่างกัน ครูผู้สอนเห็นได้จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนขณะเรียน สังเกตชิ้นงานหรือการบ้าน (กรด.ของผู้เรียน) ว่ามีข้อบกพร่องในส่วนใด เช่น การเขียนคำสะกดผิดบ่อย ๆ ของผู้เรียนหลายคนในกลุ่มผู้เรียน ปัญหาการสรุปความคิดรวบยอดของเนื้อหาในบทเรียนของผู้เรียน ที่ยังไม่ตรงตามเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ของสาระวิชา การเรียนรู้ซ้ำไม่ทันเพื่อน ผู้เรียนขาดปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอนและเพื่อนในกลุ่ม ฯลฯ ถ้าครูผู้วิจัยเลือกปัญหาได้เหมาะสมก็จะเอื้อต่อความสำเร็จของการวิจัยอย่างง่าย ดังนั้น การกำหนดปัญหาและการสร้างกรอบความคิดการวิจัย ควรบันทึกไว้ที่เดียวกันในบันทึกหลังสอนที่ครูผู้สอนเพื่อกันลืม ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างการสร้างกรอบความคิดการวิจัยอย่างง่าย จากปัญหาที่ครูผู้สอนบันทึกไว้ในบันทึกหลังการสอน ดังนี้

## ตัวอย่างที่ 1

ครูผู้สอนได้บันทึกหลังการสอนพบว่า ผู้เรียนจำนวนหนึ่งมักเขียนคำสะกดผิดบ่อย ๆ ครูผู้สอนได้พบปัญหานี้จากชิ้นงานที่ครูผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนทำ เมื่อครูผู้สอนพบปัญหาว่าผู้เรียนมักเขียนสะกดคำผิด ๆ หากจะทำวิจัยในเรื่องนี้ ครูผู้วิจัยควรบันทึกคำถามการวิจัยต่อบันทึกที่บันทึกหลังสอนว่า “**ทำอะไรผู้เรียนจึงเขียนคำสะกดได้ถูกต้อง**” “**มีวิธีการสอนให้ผู้เรียนเขียนการสะกดคำอย่างไร**” จากนั้น ครูผู้วิจัยนำคำถามการวิจัยมาสร้างกรอบความคิด (สมมติฐานการวิจัย) โดยบันทึกต่อบันทึกคำถามการวิจัยว่า การแก้ปัญหาการเขียนสะกดคำผิดของผู้เรียนต้องแก้ด้วยการสอนเสริม และการสอนเสริมนั้น ควรวิธีการอย่างไร มีหลักการสอน (ทฤษฎีการสอน) อะไรบ้างเข้ามาเกี่ยวข้อง จากปัญหานี้ ผู้เรียนมีความเหมาะสมกับวิธีการสอนแบบใด เช่น การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบตัวต่อตัว การสอนแบบปฏิบัติการ เป็นต้น ครูผู้วิจัยต้องศึกษารูปแบบการสอนแบบต่าง ๆ และเลือกรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับปัญหาของผู้เรียน จากนั้นจึงกำหนดนวัตกรรม (สื่อการสอน) ที่จะนำมาใช้ในการบรรจุค่าต่าง ๆ ที่ผู้เรียนมักเขียนและสะกดผิดแล้วย้อนกลับไปศึกษาหลักการสอนภาษาไทย ว่าการสอนภาษาไทยมีวิธีการสอนอย่างไร (การนำวิธีการสอนของเด็ก ป.1 มาสอนผู้ใหญ่ก็ไม่ผิด หากการสอนนั้นเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น)

จากตัวอย่างที่ 1 ครูผู้วิจัยได้เรียนรู้การกำหนดปัญหา และการสร้างกรอบความคิดการวิจัยอย่างง่ายตามกระบวนการ ดังนี้

### 1. การกำหนดปัญหาการวิจัย

ปัญหาผู้เรียนมักจะเขียนคำและสะกดคำผิด



### 2. สร้างกรอบความคิดการวิจัย (สมมติฐานการวิจัย) โดยใช้แนวคิด/ทฤษฎี ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสอนเสริมแบบปฏิบัติการ
- 2.2 ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบต่อเนื่องของธอร์นไคค์
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างแบบเรียนหรือแบบฝึกหัดเสริมทักษะ

การสร้างกรอบความคิดการวิจัย (สมมติฐานการวิจัย) เป็นการรวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่จะใช้ในการวิจัยของครูผู้วิจัยโดยไม่รู้ตัว การเขียนกรอบความคิดการวิจัยโดยนำข้อ 2.1, 2.2 และ 2.3 มาเรียงร้อยถ้อยคำให้เป็นเรื่องราวในการวิจัยได้ ดังนี้

### ตัวอย่างการเขียนกรอบความคิดการวิจัย ปัญหาผู้เรียนเขียนสะกดคำผิด

#### กรอบความคิดการวิจัย

จากปัญหาของผู้เรียนที่มักจะเขียนสะกดคำผิด (ยกตัวอย่างคำที่เขียนสะกดผิดพอสังเขป) ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดและทฤษฎี เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการเขียนสะกดคำของผู้เรียน โดยการใช้การสอนเสริม และใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะการเรียนรู้ภาษาไทยที่ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้การแนะนำช่วยเหลือจากครูผู้วิจัยอย่างใกล้ชิด โดยการทดลองปฏิบัติฝึกการใช้ทฤษฎีผ่านการสังเกต การฝึกปฏิบัติภายใต้สภาพการควบคุมที่วางไว้ ใช้กฎแห่งการฝึกหัดของธอร์นไดค์ ที่กระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจ จะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ถ้าไม่กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้จะไม่คงทนถาวรและในที่สุดอาจลืมได้ กฎแห่งการฝึกหัดถูกใช้เป็นพันธะ หรือตัวเชื่อมสิ่งเร้า คือ แบบฝึกหัดเสริมทักษะและครูผู้วิจัยจะตอบสนองที่เข้มข้นขึ้นเมื่อได้ทำบ่อย ๆ ครูผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกหัดเสริมทักษะการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบกับการควบคุมกระบวนการจัดการเรียนการสอน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง





## ตัวอย่างที่ 2

ครูผู้สอนได้บันทึกหลังสอนพบว่า ผู้เรียนไม่สามารถสรุปความคิดรวบยอดของบทเรียน ให้ตรงกับเนื้อหา และจุดประสงค์ของการเรียนรู้รายวิชา ครูผู้สอนได้พบปัญหานี้จากการตั้งประเด็นคำถาม เพื่อทบทวนความรู้ ให้ผู้เรียนตอบทุกครั้ง ก่อนสิ้นสุดการสอน แต่ผู้เรียนไม่สามารถสรุปความคิด เรื่องราวที่เรียนผ่านมาได้ อันดับแรกครูผู้วิจัยต้องตั้งคำถามในวิจัยว่า “เหตุใดผู้เรียนจึงไม่สามารถสรุปประเด็นการเรียนรู้ได้” “การสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถสรุปประเด็นเนื้อหาการเรียนรู้ควรเป็นอย่างไร” โดยบันทึกปัญหาที่ผู้เรียนไม่สามารถสรุปประเด็นการเรียนรู้ในบทเรียนลงในบันทึกหลังสอน จากนั้นจึงสร้างกรอบความคิด (สมมติฐานการวิจัย) เพื่อใช้ในการวิจัยอย่างง่าย โดยบันทึกลงในแบบบันทึกหลังสอนที่เดียวกันเพื่อกันลืมนั่น การแก้ปัญหาการสรุปประเด็นการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องแก้ด้วยการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม นั่น ควรมีวิธีการอย่างไร มีหลักการสอน (ทฤษฎีการสอน) อะไรบ้างเข้ามาเกี่ยวข้อง จากปัญหานี้ผู้เรียนมีความเหมาะสมกับวิธีการสอนแบบใด เช่น การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบตัวเตอร้ การสอนแบบปฏิบัติการ การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นต้น ครูผู้วิจัยต้องศึกษารูปแบบการสอนแบบต่าง ๆ และเลือกรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับปัญหาของผู้เรียน จากนั้นจึงกำหนดนวัตกรรม (กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม/กระบวนการเรียนรู้แบบอภิปราย) ควรมีกี่ขั้นตอน กำหนดสื่อการสอน (ถ้ามี) ที่จะนำมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ หากครูผู้วิจัยเลือกวิธีการสอนแบบอภิปราย ครูผู้วิจัยต้องย้อนกลับไปศึกษาการสอนแบบอภิปรายว่ามีขั้นตอนการสอนอย่างไร มีกี่ขั้นตอน มีการกำหนดประเด็นคำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างไร ที่สามารถทำให้ผู้เรียนสรุปประเด็นเนื้อหาการเรียนรู้ได้ครบถ้วน

จากตัวอย่างที่ 2 ครูผู้วิจัยได้เรียนรู้การกำหนดปัญหาและการสร้างกรอบความคิดการวิจัยอย่างง่ายตามกระบวนการ ดังนี้

### 1. การกำหนดปัญหาการวิจัย

ผู้เรียนไม่สามารถสรุปความคิดรวบยอดของบทเรียนให้ตรงกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของการเรียนรู้รายวิชา



### 2. การสร้างกรอบความคิด (สมมติฐานการวิจัย) โดยใช้แนวคิด/ทฤษฎี ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.3 การสอนแบบอภิปราย

การสร้างกรอบแนวคิด (สมมุติฐานการวิจัย) เป็นการรวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่จะใช้ในการวิจัยของครูโดยไม่รู้ตัว การเขียนกรอบความคิดในการวิจัยโดยนำข้อ 2.1, 2.2 และ 2.3 มาเรียงร้อยถ้อยคำให้เป็นเรื่องราวในการวิจัยได้ ดังนี้



**ตัวอย่างการเขียนกรอบความคิดการวิจัย ปัญหาผู้เรียนไม่สามารถสรุปความคิดรวบยอดของเนื้อหาการเรียนได้**

### กรอบความคิดการวิจัย

จากปัญหาที่ผู้เรียนไม่สามารถสรุปความคิดรวบยอดของเนื้อหาการเรียนรายวิชาได้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดและทฤษฎี เพื่อนำมาเป็นแนวทางการแก้ปัญหาให้กับผู้เรียนโดยการใช้แนวคิดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการสอนแบบอภิปราย ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ครูตั้งขึ้นตามเนื้อหาที่เรียนเป็นการปฏิสัมพันธ์ 2 ทาง ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน การอภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระตามความเข้าใจของผู้เรียน การจัดกระบวนการแบบนี้ เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ สร้างความสัมพันธ์กันในห้องเรียน ก่อให้เกิดการช่วยเหลือการเรียนระหว่างผู้เรียนด้วยกัน สามารถสร้างข้อสรุปความคิดรวบยอดของเนื้อหาการเรียนให้ผู้เรียนได้ และเข้าใจโครงสร้างของเนื้อหาการเรียนรู้อยู่ในแต่ละวิชาได้



## เรื่องที่ 2 การตั้งชื่อเรื่อง การเขียนวัตถุประสงค์ การกำหนดขอบเขตและการสร้าง เครื่องมือวิจัย

### การตั้งชื่อเรื่อง

ชื่อเรื่องที่จะวิจัยต้องตรงกับปัญหาที่ศึกษา มีความเฉพาะเจาะจง ใช้ภาษาที่กะทัดรัด มีความชัดเจน

จากตัวอย่างที่ 1 หน้า 25 นำมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง ได้ดังนี้

“ การศึกษาการพัฒนาทักษะการเขียนคำสะกดของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะ ”

“ การศึกษาการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะการเขียนคำสะกดโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบต่อเนื่องของธอร์นไคค์ ”

“ การแก้ปัญหาให้นักศึกษาขาดทักษะการเขียนที่ถูกต้อง ”

จากตัวอย่างที่ 2 หน้า 27 นำมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง ได้ดังนี้

“ การศึกษาการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบอภิปรายในการสร้างความคิดรวบยอดรายวิชาของผู้เรียน ”

“ การศึกษาการสร้างความคิดรวบยอดรายวิชาโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ”

“ ผลการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบอภิปรายที่มีต่อความสามารถในการสรุปความคิดรวบยอด

รายวิชาของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ”

## การเขียนวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการวิจัย

วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการวิจัย เป็นส่วนที่ชี้ให้ทราบว่าผู้วิจัยต้องการศึกษาอะไร อาจเขียนโดยไม่แยกเป็นรายข้อหรือแยกเป็นรายข้อก็ได้ เช่น

จากตัวอย่างที่ 1 หน้า 25 เขียนวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

“ เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนคำสะกด ของนักศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ”

“ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะ ”

จากตัวอย่างที่ 2 หน้า 27 เขียนวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

“ เพื่อศึกษาการใช้รูปแบบการสอนแบบอภิปรายที่ส่งผลต่อการสร้างข้อสรุปความคิดรวบยอดบทเรียนรายวิชา ”

การศึกษาวิจัย ต้องศึกษาให้ครบตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่ผู้วิจัยกำหนด เช่น ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่ทำการศึกษาไว้ 2, 3, หรือ 4 ข้อ ผู้วิจัยต้องศึกษาให้ครบถ้วนทุกข้อ (การวิจัยอย่างง่ายควรศึกษาเพียงข้อเดียว)

## การกำหนดขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยทุกเรื่องจะมีขอบเขตของการศึกษา การระบุขอบเขตของการวิจัยจะช่วยให้เข้าใจงานวิจัยนั้นชัดเจนขึ้น การระบุขอบเขตของการวิจัยมักพิจารณาในด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรหรือประเด็นที่ศึกษา แต่ในกรณีการทำวิจัยอย่างง่าย ไม่จำเป็นต้องระบุประชากร กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มทดลอง หรือกลุ่มควบคุม ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง หรือกำหนดตัวแปร เนื่องจากกลุ่มประชากรหรือกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหารายคนหรือทั้งกลุ่ม

### 1. ขอบเขตการวิจัย

ตามปกติแล้ว จะหมายถึง พื้นที่ที่จะดำเนินการวิจัย ซึ่งก็คือ พื้นที่ในหรือนอกห้องเรียนตามแหล่งข้อมูล ในกรณีที่ต้องมีการสังเกตหรือสัมภาษณ์ผู้ปกครอง พื้นที่การวิจัย อาจต้องขยายไปที่บ้านหรือชุมชน สิ่งแวดล้อมของผู้เรียนด้วย โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

### 2. กลุ่มเป้าหมาย (ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง)

1) ในการวิจัยแบบเป็นทางการ ประชากร หมายถึง กลุ่มเป้าหมายกลุ่มหนึ่ง หรือหลายกลุ่มที่จะเป็นแหล่งข้อมูลที่ครูผู้วิจัยต้องนำมาศึกษา เพื่อให้ได้คำตอบที่ตอบปัญหาของการวิจัยได้ ดังนั้น ในการวิจัย

อย่างง่าย ประชากร ก็จะหมายถึง กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาหรือมีความผิดปกติทั้งหมด ที่ครูผู้วิจัยต้องการศึกษานั้นเอง เช่น จำนวนนักศึกษาที่ต้องลงเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ทั้งหมด 40 คน หรือนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2/2558 ของ กศน. ตำบลหนึ่ง จำนวน 60 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ตัวแทนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประชากร ที่ครูผู้วิจัยเลือกมา การกำหนดประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นหน่วยวิเคราะห์ที่ตีนั้น จะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักของสถิติ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรอย่างแท้จริง และมีจำนวนเพียงพอที่จะเป็นตัวแทนของประชากรในการทำวิจัยได้ แต่การทำวิจัยอย่างง่าย ไม่จำเป็นต้องระบุกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากใช้จำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาเต็มจำนวนในการวิจัย เช่น ผู้เรียนที่เขียนคำสะกดผิด จำนวน 20 คน หรือหากประชากรทั้งหมด ที่มีปัญหาเหมือนกันจะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดก็ได้ เนื่องจากเป็นกลุ่มไม่ใหญ่มากนัก

3. ตัวแปรที่ศึกษา ตามปกติการทำวิจัยอย่างง่าย ไม่จำเป็นต้องมีตัวแปร ทั้งตัวแปรต้นหรือตัวแปรหลัก และตัวแปรอิสระหรือตัวแปรตาม ซึ่งตัวแปรทั้งสองประเภทนี้ จำเป็นต่อการวิจัยแบบเป็นทางการ การได้ตัวแปร จะได้มาจากการวิเคราะห์ปัญหาของการวิจัย ซึ่งแปรต้นจะนำไปสู่แหล่งข้อมูล และตัวแปรตามจะนำไปสู่การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลได้ หรือหากเป็นการวิจัยอย่างง่าย ที่ต้องการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ให้มีค่าความเชื่อมั่นสูง เช่น ประสิทธิภาพของสื่อการสอน แบบฝึก วิธีการเรียนการสอน อาจต้องมีความจำเป็นในการกำหนดกลุ่มประชากร ที่เป็นกลุ่มทดลอง รวมถึงการกำหนดตัวแปรที่มีการควบคุมด้วย ทั้งนี้ ได้กล่าวไว้ในตอนต้นแล้ว

ตามปกติแล้ว ในขั้นตอนของการลงมือทำวิจัย เป็นขั้นตอนการปฏิบัติให้ได้วิธีวิจัย ได้แก่ ตัวแปรและขอบเขตของการวิจัยอย่างง่าย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง รวมไปถึงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยอย่างง่ายที่อาจหมายถึง เครื่องมือการเก็บข้อมูล เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ รวมไปถึงนวัตกรรมต่าง ๆ ที่อยู่ในรูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการเรียนการสอน แบบฝึก หรือสื่อต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งบางอย่างก็ไม่จำเป็นต้องกำหนดขึ้นมาเพื่อการวิจัยอย่างง่าย

### การสร้างเครื่องมือวิจัย



ในการดำเนินงานวิจัย เครื่องมือการวิจัย เป็นสิ่งสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล สิ่งที่ต้องการศึกษา เพราะในการวิจัยมีความจำเป็นต้องมีการรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ หาคำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีหลายประเภท แต่ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือการวิจัยแบบใด ล้วนมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ ต้องการได้ข้อมูลที่ตรงตามข้อเท็จจริง เพื่อทำให้ผลงานวิจัยเชื่อถือได้ และเกิดประโยชน์มากที่สุด โดยทั่วไปแล้วเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยอย่างง่าย จำแนกออกเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยอย่างง่ายและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เครื่องมือวิจัยอย่างง่าย เป็นอุปกรณ์หรือสิ่งที้นำไปใช้ในการดำเนินการ เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียน ซึ่งต้องมีวิธีการสร้างหรือจัดทำอย่างถูกต้อง และต้องหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยทั่วไปแล้วตัวผู้วิจัยหรือครูผู้วิจัยจะต้องเป็นผู้ออกแบบและพัฒนาเครื่องมือนี้ขึ้นมาเอง

นวัตกรรม ถือเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือวิจัย โดยเฉพาะการทำวิจัยอย่างง่าย ที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งโดยทั่วไป หมายถึงกระบวนการ หรือวิธีการใหม่ ๆ เพลง เกม รวมไปถึงเทคนิคการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การทำเวทีชาวบ้าน สื่อแบบฝึก ใบงาน อุปกรณ์การเรียนการสอนต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งแบบทดสอบที่เป็นชุดของคำถามหรืองานปฏิบัติชุดใด ๆ ที่สร้างขึ้นมากเพื่อเป็นสื่อหรือชักนำให้กลุ่มตัวอย่างตอบสนองออกมา ทั้งนี้ เพื่อการแก้ปัญหาให้กับผู้เรียน

2. เครื่องมือเก็บข้อมูล เป็นเครื่องมือใช้รวบรวมข้อมูล ที่ผู้วิจัยต้องใช้ประสานสัมผัสต่าง ๆ ทั้งการดู การฟัง หรือประสานสัมผัสอื่น ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นผลจากการใช้เครื่องมือวิจัย หรือการได้ข้อมูลจากตัวแปรต้น เครื่องมือเก็บข้อมูลสามารถแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ที่นิยมใช้กันมาก ดังนี้

1) แบบทดสอบ (Test) มักเรียกกันว่า “ข้อสอบ” เป็นเครื่องมือใช้วัดพฤติกรรมประเภทความรู้ หรือการวัดผลที่ระบุผลที่วัดถูกหรือผิด ใช่หรือไม่ใช่ สามารถให้เป็นคะแนนได้ เช่น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบทดสอบวัดความถนัด วัดบุคลิกภาพ ข้อสอบแบบอัตนัย ข้อสอบแบบปรนัย แบบเลือกตอบ ซึ่งการจะเลือกใช้แบบทดสอบแบบใด ต้องเลือกให้เหมาะสมกับลักษณะของการวัดข้อมูลนั้น

2) แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือการวิจัยที่นิยมนำมาใช้รวบรวมข้อมูลงานวิจัยเชิงปริมาณ มีลักษณะคล้ายแบบทดสอบ แต่มีคำตอบไม่แน่นอนว่า ข้อใดตอบอย่างไรจึงจะดี เป็นการถามข้อเท็จจริง เช่น เพศอะไร อายุเท่าไร จบการศึกษาระดับใด เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีคำถามประเภทความรู้สึก การประเมินสภาพ การประเมินการปฏิบัติ โดยทั่วไปจะวัดโดยการประมาณค่า หรือให้คะแนนเป็นระดับ ซึ่งมีสองแบบใหญ่ ๆ คือ แบบสอบถามปลายปิด และแบบสอบถามปลายเปิด

การสร้างแบบสอบถามที่ดี ควรมีขั้นตอน ดังนี้

- ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะวิจัย และประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาแล้ว ยกร่างแบบสอบถาม

- นำไปให้ผู้มีความรู้ช่วยตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ

- ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

- นำไปทดลองใช้ก่อนเพื่อความเชื่อมั่นว่ากลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มเล็ก ๆ ไม่ต้องทุกคน) เข้าใจคำถามและวิธีการตอบคำถาม แล้วนำผลการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ก่อนนำไปใช้จริง

- นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3) การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นเครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยทุกประเภท ทุกสาขา แต่ที่นิยมคือ ใช้กับการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นวิธีการเก็บข้อมูลจากผู้เก็บข้อมูลออกไป

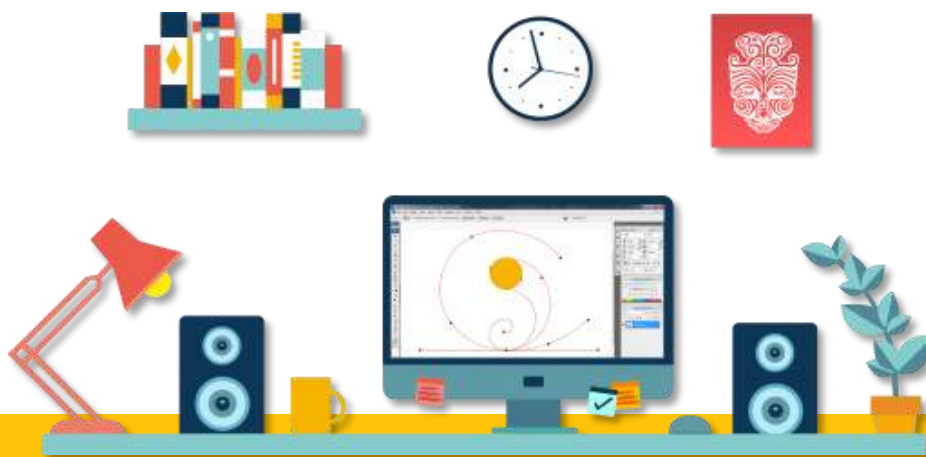
สอบถามด้วยตัวเอง โดยใช้คำพูดเป็นตัวกลางในการสื่อสาร ในการสัมภาษณ์ผู้สอบถามจะต้องเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้าก่อนไปสัมภาษณ์ นอกจากนี้ แบบสัมภาษณ์จะมีลักษณะอื่น ๆ อีก ดังนี้

- การสัมภาษณ์ เป็นการรวบรวมข้อมูลในลักษณะเผชิญหน้ากันระหว่างผู้สัมภาษณ์ และผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ซักถาม และผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นผู้ให้ข้อมูล หรือตอบคำถามของผู้สัมภาษณ์
- แบบสัมภาษณ์มีทั้งแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง คือ ผู้สัมภาษณ์ใช้คำถามปลายเปิด เป็นคำถามกว้าง ๆ ปรับเปลี่ยนได้ ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่ผู้สัมภาษณ์กำหนดประเด็นคำถาม หรือรายการคำถามเรียงลำดับไว้แล้ว ก่อนที่จะสัมภาษณ์

ตัวอย่างการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เช่น ครูผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เรียนเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนการสอน ครูผู้วิจัยจะตั้งคำถามอย่างไรก็ได้ เพื่อให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่ครูผู้วิจัยอยากรู้

4) การสังเกต (Observation) แบบสังเกตเป็นเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ใช้ได้กับงานวิจัยทุกประเภท โดยเฉพาะงานวิจัยเชิงคุณภาพ งานวิจัยเชิงทดลอง เป็นการเก็บข้อมูลโดยผู้เก็บข้อมูลเฝ้าดูพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยผู้สังเกตอาจอยู่ร่วมในเหตุการณ์ด้วย หรืออาจไม่มีส่วนร่วมก็ได้ แบบสังเกตแบ่งเป็น แบบสังเกตที่มีโครงร่างการสังเกต เป็นแบบที่กำหนดไว้ล่วงหน้าแล้วว่า จะสังเกตอะไร สังเกตอย่างไร เมื่อใดและจะบันทึกผลการสังเกตอย่างไร กับแบบสังเกตที่ไม่มีโครงร่างการสังเกต ซึ่งเป็นแบบที่ไม่ได้กำหนดเหตุการณ์ พฤติกรรม หรือสถานการณ์ที่จะสังเกตไว้ชัดเจน เป็นการสังเกตไปเรื่อย ๆ พบอะไรก็บันทึกไว้ ซึ่งแบบสังเกตแบบนี้จะได้ข้อมูลที่ละเอียดมากกว่า แต่ผู้สังเกตต้องมีประสบการณ์สูง อาจสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย และใช้เวลานาน

นอกจากนี้ ยังมีเครื่องมือการเก็บข้อมูลอีกหลายแบบ เช่น บันทึกภาคสนาม ที่ใช้สำหรับการบันทึกช่วยจำชั่วคราวที่ผู้วิจัยใช้บันทึกการทำงาน เช่น บันทึกข้อมูลการทำเวทีชาวบ้าน บันทึกการสัมภาษณ์ เป็นต้น การเลือกใช้เครื่องมือแบบใดก็ตาม พิจารณาจากลักษณะของข้อมูลที่ต้องการนำมาวิเคราะห์ เพื่อใช้ตอบคำถามการวิจัยได้ดีที่สุด





### เรื่องที่ 3 การลงมือปฏิบัติงานวิจัยอย่างง่ายและการเก็บข้อมูล

#### การลงมือปฏิบัติงานวิจัยอย่างง่าย

ขั้นตอนการปฏิบัติงานวิจัย หรือเรียกให้เข้าใจได้ง่าย ๆ ว่า ขั้นตอนการลงมือวิจัย หรือการลงมือทำจริง เป็นขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยากและซับซ้อนมากนัก เนื่องจากทุกอย่างได้เตรียมไว้เรียบร้อยแล้ว ในกระบวนการเรื่องที่ 2 ก่อนหน้านี้ และเนื่องจากการวิจัยอย่างง่าย มีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนางานด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ดังนั้น ลักษณะของการวิจัยจึงเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือการวิจัยเชิงทดลอง คือ การวิจัยควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานจริง หรือการทดลองในระหว่างการสอนจริง โดยมีครูผู้สอนเป็นทั้งผู้ผลิตงานวิจัยและบริโณคงานวิจัย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ในวงจรของการวิจัย คือ ครูผู้สอนเป็นนักวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้วิจัยจะตั้งคำถามที่มีความหมายในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน แล้วจะวางแผนการปฏิบัติงานวิจัย หลังจากนั้น ครูผู้วิจัยจะดำเนินการจัดการเรียนการสอนไปพร้อม ๆ กับการจัดเก็บข้อมูลตามระบบข้อมูลที่ได้วางแผนการวิจัยไว้ หลังจากนั้น นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาวิเคราะห์สรุปผล นำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่ง ๆ ขึ้นต่อไป

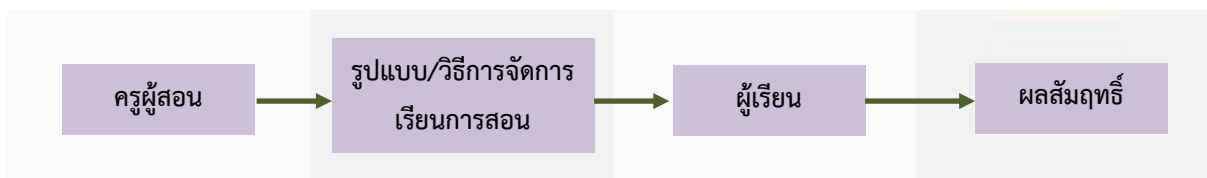
โดยปกติ การทำวิจัยแบบเป็นทางการเต็มรูปแบบ (Formal Research) ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยทางการศึกษา การวิจัยเชิงวิชาการ หรือการวิจัยประเภทใดก็ตาม จะต้องมีการวางแผนวิจัยพร้อมทั้งทำปฏิทินปฏิบัติงาน ซึ่งจะต้องระบุวิธีการเก็บข้อมูล กิจกรรม เครื่องมือวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง รวมถึงการกำหนดหรือควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ไว้อย่างครอบคลุมแล้ว สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคเหนือ (2552 : 26) ได้สรุปขั้นตอนการทำวิจัยอย่างง่ายได้ 2 ระยะเวลาใหญ่ ๆ คือ

1. ขั้นตอนการคิด ซึ่งประกอบไปด้วย
  - คิดวัตถุประสงค์ที่ต้องการ
  - เลือกวิธีวิเคราะห์ที่เหมาะสมมาใช้หาคำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ
  - ข้อมูลที่จำเป็นต้องนำมาใช้วิเคราะห์ตามวิธีที่เลือกไว้
2. ขั้นตอนการลงมือทำจริง ประกอบไปด้วย
  - เก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต้องนำมาใช้ในการวิเคราะห์
  - นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์ที่เลือกไว้
  - คำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ





ในบางตำรา นักวิจัยหลายท่าน ได้เรียกขั้นตอนการทำวิจัยอย่างง่ายแบบนี้ว่า ขั้นตอนเตรียมกับขั้นตอนดำเนินการ ซึ่งในการปฏิบัติงานวิจัยอย่างง่ายนี้ได้กำหนดกรอบของการวิจัยไว้ชัดเจนแล้วว่า เป็นเรื่องของครูผู้สอน คือ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเท่านั้น ซึ่งสามารถแสดงได้ตามแผนผังความสัมพันธ์ ดังนี้



จากกรอบความสัมพันธ์ของการทำวิจัยอย่างง่ายเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนนี้ สามารถอธิบายขั้นตอนของการทำวิจัยได้กว้าง ๆ ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียม ครูผู้สอนกำหนดจุดมุ่งหมายของการฝึกปฏิบัติ รายละเอียดของขั้นตอนการทำงานเตรียมสื่อต่าง ๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ใบงานหรือคู่มือการปฏิบัติงาน
2. ขั้นตอนดำเนินการ ครูผู้สอนให้ความรู้และทักษะที่เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติ มอบหมายงานที่ปฏิบัติเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล กำหนดหัวข้อการรายงาน หรือการบันทึกผลการปฏิบัติงานของผู้เรียน

### การเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูล เริ่มจากครูผู้วิจัยย้อนไปศึกษาปฏิทินการปฏิบัติงาน ที่เขียนระบุไว้ในโครงร่างการวิจัยหรือแผนการวิจัย แล้ววิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ระยะเวลา เครื่องมือ และแหล่งข้อมูล หมายความว่า หลังจากที่ครูผู้วิจัยมีกลุ่มเป้าหมาย หรือประชากรที่ต้องการวิจัยแล้ว มีการเตรียมเครื่องมือที่มีความน่าเชื่อถือ และคาดว่าจะสามารถเก็บข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาได้ ครูผู้วิจัยก็สามารถลงมือวิจัย หรือเก็บข้อมูลได้ทันที ซึ่งวิธีการเก็บข้อมูลจะเป็นอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับเครื่องมือเก็บข้อมูลที่ครูผู้วิจัยสร้างขึ้นมา แต่ทั้งนี้ อาจต้องมีการกำหนดระยะเวลาของการทำวิจัยในรูปแบบแผนวิจัยหรือปฏิทินการวิจัยไว้ด้วย ตามตัวอย่าง ต่อไปนี้

### ตัวอย่างแผนวิจัยอย่างง่าย/ ปฏิทินการลงมือทำวิจัยอย่างง่าย

| รายการ/กิจกรรม            | ระยะเวลา | เครื่องมือที่ใช้ | แหล่งข้อมูล |
|---------------------------|----------|------------------|-------------|
| เก็บข้อมูลพื้นฐานผู้เรียน | 1-2/5/59 | แบบสอบถาม        | - ผู้เรียน  |
|                           |          | การสัมภาษณ์      | - ผู้ปกครอง |
| ทดสอบความรู้ภาษาไทย       | 4/5/59   | แบบทดสอบ         | - ผู้เรียน  |
| ทดสอบทักษะการอ่านออกเสียง | 4/5/59   | แบบทดสอบการอ่าน  | - ผู้เรียน  |
|                           |          | การสังเกต        |             |

ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่า ในกระบวนการขั้นตอนของการปฏิบัติงานวิจัยหรือการลงมือทำวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ กระบวนการและวิธีการก็ขึ้นอยู่กับเครื่องมือเก็บข้อมูลที่ครูผู้วิจัยเลือกใช้ ส่วนระยะเวลาในการเก็บข้อมูล สำหรับการวิจัยอย่างง่าย ไม่ควรจะมีระยะเวลานาน และเน้นย้ำว่าให้สามารถบูรณาการร่วมกับการสอนได้ด้วย จากตัวอย่างของปฏิทินการวิจัยอย่างง่ายข้างต้น สามารถอธิบายขั้นตอนการเก็บข้อมูลได้ ดังนี้



1. วิธีการเก็บข้อมูลพื้นฐานผู้เรียน จากตัวอย่างได้ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลอยู่ 2 ประเภท คือ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ และแหล่งข้อมูลคือ ผู้เรียนและผู้ปกครอง ดังนั้น วิธีการเก็บข้อมูล อาจให้ทั้งผู้เรียนและผู้ปกครองกรอกแบบสอบถามเอง ทั้งนี้ ครูผู้วิจัยต้องชี้แจงหรืออธิบายให้ผู้เรียนและผู้ปกครองเข้าใจและสามารถตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และถูกต้องตามวัตถุประสงค์ได้ ซึ่งแบบสอบถามนี้ อาจเป็นแบบเลือกตอบโดยมีช่องให้ทำเครื่องหมาย หรือเป็นแบบให้ตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ หรืออาจเป็นแบบสอบถาม แบบให้กรอก ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ครูผู้วิจัยต้องการ นอกจากนี้ ครูผู้วิจัยยังสามารถอธิบายคำถามในแบบสอบถามเป็นข้อ ๆ ได้เช่นกัน ส่วนการสัมภาษณ์ ครูผู้วิจัยต้องสัมภาษณ์เอง ส่วนจะเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือไม่มีโครงสร้าง ก็ขึ้นอยู่กับทางเลือกใช้ของครูผู้วิจัย ทั้งนี้ ในกระบวนการสัมภาษณ์ ครูผู้วิจัยอาจมีเครื่องมือวิจัยอย่างง่าย เช่น เครื่องบันทึกเสียง รวมถึงแบบบันทึกภาคสนาม เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเก็บข้อมูล

2. การทดสอบความรู้ภาษาไทย ใช้เครื่องมือ คือ แบบทดสอบซึ่งสามารถบูรณาการเข้ากับแผนการเรียนการสอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้ด้วย จากนั้นก็บันทึกผลที่ได้





3. การทดสอบการอ่านออกเสียง ใช้เครื่องมือ คือ แบบทดสอบการอ่านและการสังเกต วิธีการอาจเริ่มต้นด้วยการให้ผู้เรียนอ่านแบบทดสอบการอ่านตามที่ครูผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนั้น ครูผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกต และบันทึกผลการสังเกตจากการอ่านของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนอ่านออกเสียงอย่างไร ทำปากแบบไหน เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันครูผู้วิจัยต้องบันทึกผลที่ได้จากการสังเกต และครูผู้วิจัยยังสามารถแก้ไข หรืออธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการออกเสียงอย่างถูกวิธีได้ด้วย จากนั้น ให้บันทึกความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

หลังจากได้รวบรวมข้อมูลตามแผนวิจัยอย่างง่ายที่กำหนดเสร็จแล้ว ก็จะเข้าสู่กระบวนการและขั้นตอนของการเขียนผลการวิจัยและการแปลผลของข้อมูลทั้งหมดที่ได้เก็บมา ซึ่งจะกล่าวไว้ในลำดับต่อไป



## เรื่องที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ครูผู้วิจัยเก็บรวบรวมมาจาก ผู้เรียน โดยทั่วไปจะยังไม่มี ความหมาย จะต้องนำมาวิเคราะห์และแปลความหมาย ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี เช่น วิธีพรรณนาวิเคราะห์ วิธีทางสถิติ หรือวิธีการเปรียบเทียบ เป็นต้น ทั้งนี้ วิธีการเปรียบเทียบสามารถทำได้หลายลักษณะ เช่น เปรียบเทียบกับคะแนนเต็ม หรือเปรียบเทียบกับคะแนนเกณฑ์ ดังนี้ บุญชม ศรีสะอาด (2546 : 137)

1. การเปรียบเทียบกับคะแนนเต็ม ในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไป มุ่งให้ผู้เรียนบรรลุ การเรียนรู้ระดับสูงทุกคน หรือส่วนใหญ่ถ้าผู้เรียนทุกคนสอบได้คะแนนเต็มก็ถือว่าจัดการเรียนการสอนบรรลุ อุดมการณ์เป็นสิ่งที่ดีเลิศ จากกรณีตัวอย่างที่ 1 หน้า 25 ปัญหาผู้เรียนมักจะเขียนสะกดคำผิด ครูผู้วิจัยควรใช้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test) ที่เป็นผู้กำหนดเกณฑ์การประเมินขึ้นมาเอง เช่น ผู้เรียนจะ ผ่านการทดสอบได้ต้องเขียนสะกดคำหลังเรียนได้ถูกต้องร้อยละ 100 หมายถึง ผู้เรียนแต่ละคนต้องเขียน คำสะกดได้ถูกต้องทุกคำ จนไม่มีผู้เรียนคนใดเขียนสะกดคำผิด

2. การเปรียบเทียบกับคะแนนเกณฑ์ ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้วิจัยควรตั้งเกณฑ์ การแปล ความหมาย เช่น เกณฑ์สอบผ่านใช้ค่าร้อยละ 80 หรือเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาผู้เรียนที่จะได้ผลการเรียน

ระดับดีมาก คือ ร้อยละ 80 - 100

ระดับดี คือ ร้อยละ 65 - 79

ระดับปานกลาง คือ ร้อยละ 50 - 64 เป็นต้น

### ตัวอย่างการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสื่อ วิธีสอนหรือนวัตกรรม

กรณีการวิจัยตัวอย่างที่ 1 หน้า 25 ครูผู้วิจัยพบว่า มีผู้เรียนที่เขียนสะกดคำผิด จำนวน 5 คน จำนวนคำที่เขียนผิด 40 คำ กำหนดให้คะแนน คำละ 1 คะแนน เมื่อครูผู้วิจัยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะและ กระบวนการเรียนการสอนแล้ว เพื่อให้ทราบว่า สื่อการเรียนการสอนหรือวิธีสอนหรือนวัตกรรมที่ ครูผู้วิจัย พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) ต่อการเรียนของผู้เรียนเพียงใด (ครูผู้วิจัย ควรเขียนพรรณนา บรรยายการจัดการเรียนการสอนว่าครูใช้วิธีการอย่างไร ก่อนนำเข้าสู่บทเรียนมีการทดสอบความรู้ผู้เรียน ก่อนหรือไม่ หากไม่มีการทดสอบก่อนเรียน ให้ครูผู้วิจัยนำชิ้นงานของผู้เรียนที่เขียนผิด มาอธิบายไว้ในวิธีการ วิจัยว่า การจัดการเสริมทักษะการเขียนสะกดคำครั้งนี้ ครูผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากชิ้นงานของผู้เรียนมาจัดทำเป็น แบบฝึกหัดหรือใบงาน จึงถือว่ามี การทดสอบความรู้ก่อนเรียนของผู้เรียนมาแล้ว จากนั้นจึงนำเข้าสู่บทเรียน มีคำอธิบายแนะนำการใช้แบบฝึกหรือใบงานเพิ่มเติมอย่างไร นอกจากแบบฝึก หรือใบงาน แล้วมีการใช้สื่อ อื่นประกอบการสอนอีกหรือไม่ เช่น การอธิบายคำสะกดบนกระดานดำ ระยะเวลาในการสอนใช้จำนวน กี่ชั่วโมง จากนั้นจึงทำการทดสอบความรู้ของผู้เรียนหลังเรียน โดยมีวิธีการทดสอบความรู้ ครูผู้วิจัยทำอย่างไร เช่น ใช้แบบทดสอบ ใช้วิธีการอ่านคำแล้วให้ผู้เรียนเขียนลงในกระดาษคำตอบ เป็นต้น

เมื่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนสิ้นสุดลง ครูผู้วิจัยต้องนำผลจากการทดสอบมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ จากการพิจารณาผลของการพัฒนา โดยการเปรียบเทียบจากจุดเริ่มต้นกับจุดสุดท้าย เช่น ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เพื่อเห็นพัฒนาการของผู้เรียน โดยใช้แบบทดสอบที่ครูผู้วิจัยสร้างขึ้นไว้ล่วงหน้า เรียกว่า การทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังจากเรียนเรื่องนั้นจบ ก็นำแบบทดสอบชุดเดิมมาทดสอบกับผู้เรียนกลุ่มเดิม (Post - test) จากนั้น นำผลการสอบทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบกัน โดยให้เขียนคะแนนหลังเรียนไว้ข้างหน้าคะแนนก่อนเรียน ผลการทดสอบหลังเรียน และก่อนเรียนของผู้เรียน โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะ ปรากฏคะแนน ดังนี้

| ชื่อ - สกุล ผู้เรียน | คะแนนหลังเรียน<br>(40 คะแนน) | คะแนนก่อนเรียน<br>(40 คะแนน) |
|----------------------|------------------------------|------------------------------|
| 1. นาย ก             | 30                           | 10                           |
| 2. นาย ข             | 36                           | 14                           |
| 3. นาย ค             | 40                           | 16                           |
| 4. นาย ง             | 32                           | 12                           |
| 5. นาย จ             | 22                           | 8                            |
| รวม                  | 160                          | 60                           |

**วิธีหาประสิทธิภาพของสื่อ วิธีการ/นวัตกรรม** วิธีการหาประสิทธิภาพทำได้ 2 วิธี คือ การหาประสิทธิภาพเป็นกลุ่มกับการหาประสิทธิภาพรายบุคคล (ครูผู้วิจัยสามารถเลือกใช้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง)

#### 1. การหาประสิทธิภาพเป็นกลุ่ม

จากตาราง ผลรวมคะแนนหลังเรียนของผู้เรียน 5 คนเท่ากับ 160 ผลรวมคะแนนก่อนเรียนของผู้เรียน 5 คน เท่ากับ 60 หาค่าคะแนนเต็มของแบบทดสอบ โดยนำจำนวนผู้เรียน (5 คน) x คะแนนเต็ม (40 คะแนน) จากนั้น นำมาแทนค่าลงในสูตรดังนี้ประสิทธิภาพ

$$\begin{aligned}
 \text{ดัชนีประสิทธิภาพ} &= \frac{\text{ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนผู้เรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}} \\
 &= \frac{160-60}{(5 \times 40) - 60} \\
 &= \frac{100}{140} \\
 &= .7143
 \end{aligned}$$

แปลผลเป็นค่าร้อยละ โดยนำ 100 คูณ .7143 เท่ากับ 71.43 แสดงว่าหลังใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะของผู้เรียนทั้งกลุ่มมีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 71.43

### การแปลผลท้ายตารางให้เขียนลักษณะนี้

จากตารางการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสื่อ วิธีการ/นวัตกรรมการแก้ปัญหาผู้เรียนเขียนคำสะกดผิดของ กศน. ตำบลหนึ่ง พบว่า ก่อนการสอนเสริม ผู้เรียนทั้ง 5 คนมีคะแนนก่อนเรียนรวมกัน 60 คะแนน เมื่อผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนแล้วพบว่า ผู้เรียนทั้ง 5 คนมีคะแนนรวมกัน จำนวน 160 คะแนน เมื่อวิเคราะห์ทางสถิติแล้วพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทั้งกลุ่มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 71.43

## 2. การหาประสิทธิผลรายบุคคล

ผลการทดสอบตรงขึ้นประสิทธิผลและร้อยละที่เพิ่มหลังเรียนจากก่อนเรียน จากตารางการวิเคราะห์ ดังนี้

| ผู้เรียน | หลังเรียน<br>(40 คะแนน) | ผลการทดสอบ              |            | ดัชนี<br>ประสิทธิผล | ร้อยละที่เพิ่มขึ้น<br>หลังเรียนจาก<br>ก่อนเรียน |
|----------|-------------------------|-------------------------|------------|---------------------|-------------------------------------------------|
|          |                         | ก่อนเรียน<br>(40 คะแนน) | คะแนนเพิ่ม |                     |                                                 |
| 1. นาย ก | 30                      | 10                      | 20         | 0.666               | 66.66                                           |
| 2. นาย ข | 36                      | 14                      | 22         | 0.733               | 73.33                                           |
| 3. นาย ค | 40                      | 16                      | 24         | 0.846               | 84.60                                           |
| 4. นาย ง | 32                      | 12                      | 20         | 0.714               | 71.40                                           |
| 5. นาย จ | 22                      | 8                       | 14         | 0.437               | 43.70                                           |

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{คะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{คะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{\text{คะแนนเต็ม} - \text{คะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

$$\begin{aligned} \text{ดัชนีประสิทธิผลนาย ก} &= \frac{30-10}{40-10} \\ &= \frac{20}{30} \\ &= 0.6666 \end{aligned}$$

คิดเป็นร้อยละที่เพิ่มขึ้น โดยนำ  $100 \times 0.6666$  เท่ากับ 66.66 (คนอื่น ๆ ก็ใช้วิธีการคำนวณและนำข้อมูลมาแปลผลเช่นเดียวกัน)

### วิธีการแปลผลคะแนนท้ายตาราง

จากตารางวิเคราะห์ประสิทธิผลของผู้เรียนหลังเรียนจากก่อนเรียนรายบุคคล พบว่า หลังเรียน นาย ก มีคะแนนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน 20 คะแนน คิดเป็นคะแนนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 66.66 (นาย ข - จ ก็แปลผลตามค่าที่ได้เช่นเดียวกัน)

## เรื่องที่ 5 การเขียนสรุปผลและการอภิปรายผลการวิจัยอย่างง่ายและข้อเสนอแนะ

### การเขียนสรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยเป็นหัวใจสำคัญของการเขียนรายงาน เป็นการนำเสนอผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนด (ขอบเขตเนื้อหา คือ รายละเอียดของเนื้อหาที่ผู้วิจัยเขียนระบุไว้ในการวิจัย และผู้วิจัยต้องไปเก็บรวบรวมข้อมูลมาให้ได้) ขอบเขตเนื้อหามาจากวัตถุประสงค์ของการวิจัย การสรุปผลการวิจัย เป็นการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับผลการวิจัย ก่อนเข้าสู่การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ การเขียนสรุปผลการวิจัย เริ่มเขียนจาก การสรุปการดำเนินการวิจัยก่อนว่าเป็นอย่างไร วัตถุประสงค์อะไรแล้ว ตามด้วยผลการวิจัย (สรุปเพื่อตอบวัตถุประสงค์ หรือนำเอาข้อมูลจากตารางวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุป)

การเขียนสรุปผลการวิจัย เขียนจากสิ่งที่พบ โดยเขียนเรียงลำดับเป็นข้อ ๆ ได้ โดยเริ่มจาก คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม และวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย เพื่อให้เข้าใจได้ง่าย

### การเขียนอภิปรายผลการวิจัยอย่างง่ายและข้อเสนอแนะ

#### การอภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการวิจัย การอภิปรายผลจะเน้นไปที่การอธิบายสิ่งที่พบมากกว่าที่จะอ้างอิงจากทฤษฎีหลัก แต่ทั้งนี้การนำผลการวิจัยที่มีมาก่อนหน้า หรือแนวคิดที่มีมาเป็นส่วนเติมเต็มหรืออภิปรายเพิ่มเติมจะทำให้การอภิปรายผลมีน้ำหนักมากขึ้น (มีความหนักแน่นทางวิชาการ) โดยเฉพาะความรู้หรือแนวคิดที่ผู้วิจัยได้ไปพบพบมากก่อนที่จะเริ่มการวิจัย ว่าความรู้เหล่านั้นสอดคล้องกับปรากฏการณ์ที่ผู้วิจัยค้นพบหรือไม่

ในการอภิปรายผลวิจัย ให้นำเอาข้อสรุปมากล่าวนำ แล้วจึงหาเหตุผลมาอภิปราย โดยเหตุผลที่นำมาอภิปรายควรเป็นเหตุผลที่กล่าวถึงความสำคัญของวิธีการแก้ปัญหา และที่สำคัญต้องเขียนให้สอดคล้องกลมกลืน เห็นภาพชัดเจน และเข้าใจง่าย

#### ตัวอย่างการอภิปรายผล “ปัญหาผู้เรียนมักจะไม่เขียนสะกดคำผิด” ตัวอย่างที่ 1 หน้า 25

การแก้ปัญหาผู้เรียนขาดทักษะการเขียนสะกดคำที่ถูกต้อง ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากผู้เรียนผ่านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ/ใบงาน ผู้เรียนทั้ง 5 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จากการวิเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายกลุ่ม ผู้เรียนมีทักษะสูงขึ้นร้อยละ 71.43 สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายบุคคลพบว่า นาย ก มีคะแนนเพิ่มขึ้นจากการทดสอบหลังเรียน 20 คะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนาย ก เพิ่มขึ้นร้อยละ 66.66 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจาก ครูผู้วิจัยได้จัดทำบันทึกหลังสอนภายหลังจากทำการสอนเสร็จสิ้นลงแล้ว บันทึกหลังสอนจึงมีความสำคัญสำหรับการทำวิจัยของครูผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง หากครูผู้สอนมีการบันทึกหลังสอนทุกครั้งโดยละเอียด จะช่วยให้สามารถหาหัวข้อในการทำวิจัยได้ สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เกิดขึ้นมาจากการสร้างกรอบความคิดในการวิจัย ที่ครูผู้วิจัย



ได้ศึกษามาจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ แนวคิดการสอนแบบปฏิบัติการ ทฤษฎีการเรียนรู้ต่อเนื่องของธอร์นไดค์และการสร้างแบบฝึกหัดเสริมทักษะ โดยผ่านกระบวนการเรียนในกลุ่มที่ครูผู้วิจัยได้อธิบายถึงการใช้ภาษาไทย การสะกดคำ ความหมายของคำ ประกอบการใช้สื่อการเขียนการยกตัวอย่างบนกระดานดำ การให้ผู้เรียนฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำ โดยครูผู้วิจัยได้ควบคุมกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้อย่างเคร่งครัด จึงนำมาสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่สูงขึ้น

### ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยจะสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยต้องมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ว่าผู้ที่นำวิจัยชิ้นนี้ไปศึกษาแล้วจะนำผลที่ศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างไรกับหน่วยงาน หรือบุคคลใด

ข้อเสนอแนะมีอยู่ 2 รูปแบบ คือ ข้อเสนอแนะทั่วไปกับข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป การเขียนนั้นควรนำผลการวิจัยเป็นตัวชี้้นำข้อเสนอแนะ โดยเฉพาะผลการวิจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดหรือต่ำสุดในแต่ละรายด้าน รายข้อของประเด็นที่ศึกษา

ข้อเสนอแนะทั่วไปควรให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ข้อเสนอแนะทั่วไปต้องเสนอให้หน่วยงาน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปฏิบัติ

สำหรับข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป ควรเขียนจากการอ้างอิงถึงผลการวิจัยที่ได้ก่อนแล้ว เสนอแนะว่า ควรจะวิจัยอะไรต่อไป ผู้วิจัยอยากหรือต้องการศึกษาในประเด็นที่สำคัญ ๆ หรือประเด็นที่มองเห็นว่ามีปัญหาต่อไปและควรเสนอวิธีการวิจัย กระบวนการวิจัย ประกอบไปด้วย ทั้งนี้บุคคลหรือหน่วยงานที่สนใจในประเด็นดังกล่าวจะได้นำไปอ้างอิงเพื่อทำวิจัยในครั้งต่อไป





# ตอนที่

# 4

## รูปแบบการเขียนรายงาน

## การนำเสนอ และการเผยแพร่

## ผลการวิจัยอย่างง่าย

### สาระสำคัญ

การเขียนรายงานการวิจัยอย่างง่าย เป็นการสื่อสารให้ผู้อื่นได้รู้ถึงขั้นตอนการทำวิจัยอย่างง่าย และสามารถนำความรู้ไปใช้พัฒนางาน ได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ สำหรับบุคคลที่สนใจ ในการเขียนรายงานการวิจัยอย่างง่าย มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 8 หัวข้อ ได้แก่ 1) ชื่อเรื่อง 2) ชื่อผู้วิจัย 3) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 4) วัตถุประสงค์ของการวิจัย 5) วิธีดำเนินการวิจัย 6) ผลการวิจัย 7) สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ และ 8) เอกสารอ้างอิง บรรณานุกรม และภาคผนวก ซึ่งการเขียนรายงานการวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับการเผยแพร่ผลงานวิจัยอย่างง่าย เพื่อให้ครู กศน. สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลงานวิจัยอย่างง่ายไปใช้ประโยชน์ หรือพัฒนาต่อยอดได้ นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมและเปิดโอกาส ให้สามารถเผยแพร่ได้หลากหลาย และน่าสนใจ เช่น นำเสนอผลงานวิจัย ในการประชุมวิชาการของหน่วยงานต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ การเผยแพร่ทางเว็บไซต์และเอกสารสิ่งพิมพ์ เป็นต้น

### วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครู กศน. รู้ เข้าใจและสามารถเขียนรายงานและเผยแพร่ผลงานวิจัยอย่างง่ายได้

### ขอบข่ายเนื้อหา

เรื่องที่ 1 รูปแบบการเขียนรายงานการวิจัยอย่างง่าย

เรื่องที่ 2 การเผยแพร่ผลงานวิจัยอย่างง่าย

## เรื่องที่ 1 รูปแบบการเขียนรายงานการวิจัยอย่างง่าย

เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย และสรุปผลการทำวิจัยอย่างง่ายตามกระบวนการในตอนต้นที่ 3 แล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การเขียนรายงานการวิจัย ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ครูผู้วิจัยเป็นผู้ค้นพบจากการดำเนินการตามกระบวนการวิจัย เพื่อตอบประเด็นที่สนใจศึกษาหรือแก้ปัญหาให้กับผู้เรียน แล้วรายงานสิ่งที่ค้นพบให้ผู้อ่านงานวิจัยได้รับรู้ นอกจากนี้จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาแล้ว ยังแสดงถึงความรู้ ความสามารถเชิงวิชาการของครูผู้สอนอีกด้วย ทั้งนี้ การเขียนรายงานผลการวิจัยโดยทั่วไป จะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. การเขียนรายงานผลการวิจัยเต็มรูปแบบ ซึ่งจะเขียนให้เห็นถึงรายละเอียดในทุกขั้นตอน มักเป็นรายงานผลการวิจัยที่มีจำนวนหน้าหลายสิบหน้า และต้องเขียนตามแบบมาตรฐานสากลที่นิยมเขียนกัน รายงานผลการวิจัยลักษณะนี้อาจเรียกว่า “รายงานผลการวิจัยแบบเป็นทางการ” มักเขียนกัน 5 บท
2. การเขียนรายงานผลการวิจัยอย่างย่อ ๆ มักเขียนสรุปให้เห็นถึงสาระสำคัญ โดยไม่อิงกับรูปแบบสากลมากนัก ลดความเข้มข้นของการเขียนเชิงวิชาการลง รายงานผลการวิจัยลักษณะนี้ จะเขียนเพียงไม่กี่หน้าและเรียกว่า “รายงานผลการวิจัยแบบไม่เป็นทางการ” ในการเขียนรายงานการวิจัยในที่นี้ ได้นำเสนอรูปแบบการเขียนรายงานการวิจัยอย่างง่าย ประกอบด้วย 8 หัวข้อ พร้อมยกตัวอย่าง เพื่อให้ครูผู้วิจัยสามารถนำไปปฏิบัติได้

### องค์ประกอบของการเขียนรายงานการวิจัยอย่างง่าย ประกอบด้วย

1. ชื่อเรื่อง
2. ชื่อผู้วิจัย
3. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
5. วิธีดำเนินการวิจัย
6. ผลการวิจัย
7. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ
8. เอกสารอ้างอิง บรรณานุกรม และภาคผนวก

### การเขียนรายงานการวิจัยอย่างง่ายที่ดี ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. เนื้อหาสาระที่นำมาเขียน ต้องมาจากการศึกษาค้นคว้า และมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ
2. เนื้อหาสาระในแต่ละหัวข้อ ต้องมีความเชื่อมโยงกัน โดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลักในการเรียบเรียง
3. ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน ตรงตามวัตถุประสงค์ และไม่วกวน
4. รายงานการวิจัยอย่างง่าย ควรมีสาระสำคัญครบถ้วน สมบูรณ์
5. ผู้เขียนรายงานการวิจัยอย่างง่าย ต้องเสนอผลการวิจัยอย่างตรงไปตรงมา ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงที่ได้ศึกษาหรือค้นพบ

## แนวทางการเขียนรายงานการวิจัยอย่างง่าย

### 1. ชื่อเรื่อง

เขียนให้สื่อความหมายให้ชัดเจน มีความหมายเฉพาะเจาะจงในสิ่งที่ศึกษา ระบุว่าศึกษาอะไร ศึกษา กับใคร ศึกษาอย่างไร (ด้วยวิธีการหรือนวัตกรรมอะไร) ทั้งนี้ ชื่อเรื่อง ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือ สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย ซึ่งสามารถดูตัวอย่างและวิธีการเขียนชื่อเรื่องในตอนที่ 3

### 2. ชื่อผู้วิจัย

ระบุชื่อผู้ทำวิจัย และสถานศึกษาของผู้วิจัย (ในที่นี้ หมายถึงชื่อครูผู้สอนที่ทำวิจัย)

### 3. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เขียนอธิบายความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา โดยชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหาในประเด็น ที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา เขียนให้ตรงประเด็น กระชับ เป็นเหตุเป็นผล โดยเขียนแสดงให้ผู้อ่านได้รู้ว่า ทำไมต้อง ทำงานวิจัยอย่างง่ายขึ้นนี้ มีที่มาและความสำคัญอย่างไร สภาพปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร ก่อให้เกิด ปัญหาอะไรบ้างหรือสภาพดังกล่าว ถ้าได้รับการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ จะก่อให้เกิดประโยชน์ อะไรบ้าง และใคร คือผู้ได้ประโยชน์ มีแนวคิดอย่างไรในการแก้ปัญหา หรือแนวทางการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข อย่างไรก็ตาม หากมีการอ้างอิงเอกสารที่ศึกษา จะทำให้ข้อมูลนั้น ๆ มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น นอกจากนี้ ต้องอธิบายและชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ปัญหาที่แท้จริงที่กำหนดมาเป็นหัวข้อของการวิจัยอย่างง่ายนั้น ได้มา อย่างไรก็ตาม เช่น จากการสังเกต การสัมภาษณ์ ผลการเรียนรู้ การพูดคุย เป็นต้น ซึ่งหากมีข้อมูลเชิงปริมาณสนับสนุน ก็จะทำให้ปัญหานั้น ๆ มีน้ำหนักมากขึ้น และวิธีการเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหานี้ สามารถ ศึกษาได้จากตัวอย่าง และวิธีการกำหนดและวิเคราะห์ปัญหาในตอนที่ 3

### 4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัย เป็นการระบุให้ผู้อ่านได้รู้ว่า งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัย ต้องการทำ อะไร กับใคร จุดหมายปลายทางหรือผลลัพธ์สุดท้าย ที่ผู้วิจัยต้องการคืออะไร ซึ่งตามปกติแล้ว ไม่ควรกำหนด วัตถุประสงค์หลายข้อ เนื่องจากจะมีผลถึงการสรุปผลการวิจัย และอย่าลืมว่าการวิจัยอย่างง่ายตามคู่มือนี้ วัตถุประสงค์ คือ เพื่อแก้ไขปัญหาของผู้เรียนที่เกิดจากการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาผู้เรียนเท่านั้น

### 5. วิธีดำเนินการวิจัย

การเขียนวิธีการดำเนินการวิจัยอย่างง่าย ควรครอบคลุมหัวข้อ ดังต่อไปนี้

5.1 กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการวิจัย ระบุให้ชัดเจนว่า คือใคร จำนวนเท่าไร ซึ่งหมายถึง ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ตามที่ได้อธิบายไว้ในตอนที่ 3

5.2 แหล่งข้อมูลที่เก็บรวบรวมข้อมูล ควรระบุว่าเก็บจากแหล่งใดบ้าง ขึ้นอยู่กับขอบข่าย ที่กำหนดไว้ในวิธีดำเนินการวิจัย โดยปกติจะหมายถึงห้องเรียน หรือชั้นเรียน และนอกจากนี้ อาจหมายถึงบ้าน หรือชุมชนของผู้เรียนที่ต้องไปเก็บข้อมูลด้วย

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ควรระบุให้ชัดเจนว่าการวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมืออะไรบ้าง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล หรือแก้ไขปัญหา โดยแยกเป็นเครื่องมือที่เป็นนวัตกรรมต่าง ๆ เช่น ชุดฝึกทักษะ สื่อ หรือวิธีการเรียนการสอน และเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบบันทึก

5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ระบุให้ชัดเจน ว่าผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูลอย่างไร

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ควรระบุให้ชัดเจนว่าผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร ใช้เชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพ หรือทั้งสองอย่าง

## 6. ผลการวิจัย

เป็นการเขียนสรุปผลการวิจัย ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนด และเนื้อหาที่นำเสนอ ต้องย้อนกลับไปตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ครบทุกข้อ

## 7. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผล ควรเขียนในลักษณะการตีความจากข้อมูลให้สั้น กระชับ เข้าใจง่าย ไม่นำเสนอตัวเลขทางสถิติที่ซับซ้อน และเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

7.2 อภิปรายผล เป็นการชี้แจงให้เห็น ว่าผลการวิจัยที่ได้ สอดคล้องหรือขัดแย้งกับหลักการ ทฤษฎี หรือผลการวิจัยที่ผู้อื่นทำเอาไว้ และควรเขียนแยกอภิปรายเป็นรายประเด็น

7.3 ข้อเสนอแนะ ต้องเป็นผลสืบเนื่องมาจากข้อค้นพบของการวิจัยเท่านั้น โดยทั่วไป ข้อเสนอแนะมี 2 หัวข้อ คือ ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

## 8. เอกสารอ้างอิง บรรณานุกรม และภาคผนวก

8.1 เอกสารอ้างอิง ระบุถึงเอกสารต่าง ๆ งานวิจัย ตำรา บทความต่าง ๆ รวมไปถึงบทสัมภาษณ์หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยนำมาอ้างอิง เป็นการรวมแหล่งอ้างอิงทุกรายการ ที่ได้อ้างอิงไว้จริงในเนื้อหา งานวิจัย



## วิธีเขียนอ้างอิง มี 2 วิธี คือ

1. การอ้างอิงที่ต้องการเน้นเนื้อหาสาระ หรือแนวคิดบางส่วน หรือต้องการบอกที่มาอย่างชัดเจน เพื่อชี้เฉพาะมากขึ้น ให้ใช้ข้อความขึ้นต้น แล้วตามด้วยชื่อผู้แต่ง เครื่องหมายจุลภาค ( , ) ปีที่พิมพ์ เครื่องหมายทวิภาค ( : ) และเลขหน้าที่อ้างอิง โดยทั้งหมดอยู่ในวงเล็บ การอ้างอิงลักษณะเช่นนี้ นิยมใช้เพื่อทำให้ข้อความที่ผู้เขียนกล่าวมาข้างต้นมีน้ำหนักและมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น โดยภาษาที่เขียนนั้นเป็นภาษาของผู้เขียนเองเพียงแต่นำแนวคิดบางส่วนมาจากรายการที่อ้างอิงไว้ เช่น

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้น้ำหนักในการเรียนรู้เรื่อง การฟัง ดู พูด อ่านและเขียนไว้มาก และคาดหวังให้ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการฟัง ดู พูด อ่านและเขียน และสามารถสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ฟังได้ มีนิสัยรักการอ่าน และจดบันทึกอย่างสม่ำเสมอ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2555 : 92-98)

2. การอ้างอิงที่ต้องการอ้างอิงชื่อผู้แต่งเอกสาร มากกว่าเนื้อหา หรือให้ความสำคัญแก่ผู้แต่งมากกว่าเนื้อหา ให้ระบุชื่อผู้แต่งไว้ก่อนวงเล็บ ตามด้วยปีที่พิมพ์ ค้นด้วยเครื่องหมายทวิภาค ( : ) และเลขหน้าที่อ้างอิงไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ ตามด้วยข้อความที่ต้องการอ้างอิง เช่น

สุภาภรณ์ มั่นเกตุวิทย์ (2544 : 30) .....

ธีระพัฒน์ ฤทธิทอง (2547 : 47) .....

8.2 บรรณานุกรม เป็นส่วนที่แสดงรายชื่อสื่อต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยใช้เป็นหลักฐานอ้างอิง ถือเป็นจริยธรรมของนักวิจัยเมื่อนำข้อความ แนวคิดของผู้อื่น มาใช้กล่าวอ้างในการทำวิจัย นอกจากจะเขียนอ้างอิงในเนื้อหาของงานวิจัยแล้ว ต้องเขียนไว้ในบรรณานุกรมด้วย



### วิธีเขียนบรรณานุกรม

ให้เขียนเรียงลำดับตามอักษรตัวแรกที่ปรากฏ กรณีมีผู้เขียนคนเดียวกัน มากกว่า 1 เล่ม ให้เรียงลำดับตามปีที่พิมพ์ (ก่อน-หลัง) โดยไม่ต้องระบุชื่อผู้เขียนซ้ำอีก แต่ให้ขีดเส้นยาว (10 เคาะ) แทนการพิมพ์ชื่อผู้เขียนที่ซ้ำกัน ในคู่มือเล่มนี้ จะกล่าวถึงรูปแบบการเขียนบรรณานุกรม จากหนังสือภาษาไทย วารสาร และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ไว้ดังนี้

#### 1) บรรณานุกรมจากหนังสือภาษาไทย

ชื่อผู้เขียน./ปีที่พิมพ์./ชื่อหนังสือ./ครั้งที่พิมพ์ (ถ้ามี)./เมืองที่พิมพ์./ผู้รับผิดชอบการพิมพ์ (โรงพิมพ์ สำนักพิมพ์)

#### ตัวอย่าง

บุญชม ศรีสะอาด. (2543). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

\_\_\_\_\_. (2546). **การวิจัยสำหรับครู**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคเหนือ. (2552). **คู่มือการทำวิจัยอย่างง่าย**. อุบลราชธานี : ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป.

#### 2) บรรณานุกรมจากวารสาร

ชื่อผู้เขียน./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่(หรือเล่มที่หรือฉบับที่/วัน (ถ้ามี) เดือน ปี./เลขหน้า.

#### ตัวอย่าง

วิทยาคม พิศาล. “การพัฒนาระบบงานศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์”. **กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์**. 43(3) กรกฎาคม 2547, 142 – 153.

#### 3) บรรณานุกรมจากเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ หรือเว็บไซต์

ชื่อผู้เขียน./ปีที่เขียน./ชื่อบทความ (ออนไลน์)./สืบค้นจาก./ชื่อเว็บไซต์ [วัน เดือน ปี ที่สืบค้น].

#### ตัวอย่าง

พัคตร์พริ้ง แสงดี. (ม.ป.ป.). **การนำเสนอผลงานด้วยโปสเตอร์** (ออนไลน์). สืบค้นจาก :

<http://www.agri.ubu.ac.th/~saran/1213461/text.doc> [24 กุมภาพันธ์ 2559].

8.3 ภาคผนวก เป็นส่วนหนึ่งที่จะนำเสนอตัวอย่างของเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยอย่างง่าย ตัวอย่างแสดงการวิเคราะห์ข้อมูล หรืออื่น ๆ ที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอเพิ่มเติมให้เห็นที่มาของงานวิจัย

## ตัวอย่างรายงานการวิจัยอย่างง่าย

### ตัวอย่างที่ 1

การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาไทยของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.ตำบลห้วยวน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดพะเยา โดยใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทยควบคู่กับการใช้ภาษาไทยสื่อ

### ตัวอย่างที่ 2

ผลการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.ตำบลห้วยวน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดพะเยา

### ตัวอย่างที่ 1

1. ชื่อเรื่อง การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาไทยของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.ตำบลห้วยวน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดพะเยา โดยใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทยควบคู่กับการใช้ภาษาไทยสื่อ
2. ชื่อผู้วิจัย นางสาวปิระพรรณ ฉันทะ ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล
3. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองอุดมการณ์การจัดการศึกษาตลอดชีวิต และการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ตามปรัชญา “คิดเป็น” เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตและสังคม มีการบูรณาการอย่างสมดุล ระหว่างปัญญาธรรม ศิลธรรมและวัฒนธรรม มีหลักการข้อหนึ่งที่ต้องการจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยตระหนักว่าผู้เรียนมีความสำคัญ สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยมีจุดหมาย เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิตและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2553 : 1-2)

กศน. ตำบลห้วยวน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดพะเยา มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ตำบลห้วยวน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดพะเยา ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มไทลื้ออาศัยอยู่ มีการสื่อสารโดยใช้ภาษาที่มีความแตกต่างกันทั้งภาษาไทยและภาษาไทลื้อ จึงทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสารระหว่างจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยเฉพาะรายวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นรายวิชาบังคับหนึ่งในสาระความรู้พื้นฐานของหลักสูตร ที่ให้นักเรียนในการเรียนรู้เรื่อง การฟัง ดู พูด อ่านและเขียนไว้มาก และคาดหวังให้ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการฟัง ดู พูด อ่านและเขียน แล้วสามารถสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ฟังได้

ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน และจัดบันทึกอย่างสม่ำเสมอ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2555 : 92 - 98)

ที่ผ่านมาผู้วิจัยจะใช้ภาษาไทยสื่อสารกับกลุ่มผู้เรียนทุกคน แต่ผู้เรียนที่เป็นไทลื้อจะไม่ใช้ภาษาไทยสื่อสารกับผู้วิจัย จากการสังเกตพบว่า สาเหตุที่ผู้เรียนไม่สื่อสารเป็นภาษาไทย เนื่องจากพูดภาษาไทยไม่คล่อง และออกเสียงได้ไม่ชัดเจน โดยเฉพาะคำที่มีพยัญชนะ “ซ” และ “ด” นอกจากนี้ คำในภาษาไทยที่มีตัวการ์นต์ ผู้เรียนก็เขียนไม่ได้เช่นกัน ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อในการทำกิจกรรมกลุ่มของผู้เรียน จึงต้องสอนภาษาไทยโดยการสื่อสารสองภาษา ทั้งภาษาไทยและไทลื้อควบคู่กันไป เนื่องจากผู้วิจัยสามารถสื่อสารภาษาไทยได้ดี ช่วงแรกจึงทดลองใช้ภาษาไทยสื่อความหมายควบคู่กับภาษาไทยระหว่างการสอน และสังเกตพบว่าผู้เรียนสนใจเรียน เข้าใจเนื้อหา และสามารถปฏิบัติตามได้มากขึ้น พร้อมทั้งได้พัฒนาชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทยเป็นสื่อประกอบในการจัดการเรียนรู้ด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย ควบคู่กับการใช้ภาษาไทยสื่อในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และสื่อสารภาษาไทยได้ทั้งการฟัง อ่าน พูด และเขียน

#### 4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย ของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.ตำบลห้วยวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา โดยใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทยควบคู่กับการใช้ภาษาไทยสื่อ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูดและเขียนภาษาไทย

#### 5. วิธีดำเนินการวิจัย

##### กลุ่มเป้าหมาย

ประชากร

ผู้เรียน กศน. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 กศน.ตำบลห้วยวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ที่เป็นชาวไทยและชาวไทลื้อ รวม 75 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้เรียน กศน. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 กศน.ตำบลห้วยวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ที่เป็นชาวไทลื้อ จำนวน 35 คน

##### เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 1) เครื่องมือที่ใช้พัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย จำนวน 1 ชุด มี 6 แบบฝึก ดังนี้

แบบฝึกที่ 1 การฟังและการอ่านออกเสียงคำศัพท์ จำนวน 100 คำ



- แบบฝึกที่ 2 การฟังและการอ่านออกเสียงเป็นประโยคสั้น ๆ จำนวน 20 ประโยค
- แบบฝึกที่ 3 การอ่านเนื้อเรื่อง ประเพณีของท้องถิ่น จำนวน 1 เรื่อง
- แบบฝึกที่ 4 การพูดตามบทสนทนาในชีวิตประจำวัน จำนวน 3 บท
- แบบฝึกที่ 5 การเขียนคำศัพท์ที่มีตัวการ์นต์เพื่อความหมาย จำนวน 10 คำ
- แบบฝึกที่ 6 การเขียนคำศัพท์ที่มีตัวการ์นต์เพื่อสื่อความหมายในประโยค จำนวน 10

ประโยค

2) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

- (1) แบบทดสอบก่อนเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
- (2) แบบทดสอบหลังเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินทักษะการฟัง อ่าน พูดและเขียนภาษาไทย ใช้เกณฑ์ที่ปรับมาจากเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนรายวิชา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2553 : 42) มีระดับคุณภาพ 3 ระดับ ดังนี้

- คะแนนร้อยละ 70 - 100 หมายถึง ดี
- คะแนนร้อยละ 50 - 69 หมายถึง ปานกลาง
- คะแนนร้อยละ 0 - 49 หมายถึง ต่ำกว่าเกณฑ์

(3) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ มี 9 ข้อ

**ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ**

- 1) ศึกษาหลักการ วิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) สร้างชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย แบบทดสอบก่อน - หลังเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย
- 3) นำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ไปให้ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ก่อนนำไปใช้ ดังนี้

**ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย**

- ตรวจสอบคุณภาพชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย โดยตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้
- พิจารณาความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนนในแบบฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย โดยตรวจสอบประเด็น ระดับคะแนนและคำอธิบายคุณภาพให้เหมาะสม

**แบบทดสอบก่อน/หลังเรียน**

ตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบก่อน - หลังเรียน โดยตรวจสอบความสอดคล้องของประเด็นคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้

## แบบสอบถามความคิดเห็น

พิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย โดยตรวจสอบความสอดคล้องของประเด็นคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างง่าย

4) ปรับปรุง แก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของที่ปรึกษา ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยนำชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย ไปใช้จัดการเรียนการสอนกับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 35 คน ด้วยตนเอง ในเดือนสิงหาคม 2558 เป็นเวลา 5 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง และเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2) ทำแบบฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทยของผู้เรียน จำนวน 6 แบบฝึก และให้คะแนน ในแต่ละขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

(1) ผู้วิจัยให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงคำศัพท์ในแบบฝึกที่ 1 คำใดที่ผู้เรียนอ่านออกเสียงไม่ชัดเจน ผู้วิจัยจะอ่านออกเสียงภาษาไทยที่ถูกต้องให้ฟัง พร้อมทั้งออกเสียงภาษาไทยไปด้วย และให้ผู้เรียนอ่านซ้ำ ๆ และฝึกอ่านออกเสียงกันเองในกลุ่มย่อย จนกระทั่งอ่านได้คล่องแล้ว จึงให้ผู้เรียนสลับกันมาอ่านให้ผู้วิจัยฟังที่ละกลุ่ม

(2) ผู้วิจัยให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงคำในประโยคสั้น ๆ ตามแบบฝึกที่ 2 ถ้าผู้เรียนอ่านออกเสียงคำใดในประโยคไม่ชัดเจน ผู้วิจัยจะอ่านนำ และให้ผู้เรียนอ่านตาม โดยออกเสียงภาษาไทยหลาย ๆ ครั้ง พร้อมทั้งออกเสียงภาษาไทยไปด้วย แล้วให้ผู้เรียนฝึกอ่านเป็นกลุ่ม เมื่ออ่านได้คล่องแล้ว ผู้วิจัยจึงให้ผู้เรียนออกมาอ่านออกเสียงหน้าห้องเรียนที่ละกลุ่ม ให้ผู้วิจัยและเพื่อน ๆ ฟัง

(3) ผู้วิจัยกับผู้เรียนอ่านเนื้อเรื่อง ประเพณีของท้องถิ่น ตามแบบฝึกที่ 3 พร้อม ๆ กัน ในรอบแรก และให้ผู้เรียนอ่านเองพร้อม ๆ กัน ผู้วิจัยบันทึกคำที่ผู้เรียนอ่านออกเสียงไม่ชัดเจน และอ่านนำให้ผู้เรียนอ่านตามหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งผู้เรียนอ่านคล่องแล้ว จึงให้อ่านออกเสียงให้ผู้วิจัยฟังทีละคน

(4) ผู้วิจัยให้ผู้เรียนจับคู่กันฝึกอ่านบทสนทนาในชีวิตประจำวัน จำนวน 3 บท ตามแบบฝึกที่ 4 แล้วให้ผู้เรียนทั้งคู่ออกมาแสดงบทบาทสมมติตามบทสนทนา หน้าห้องเรียน

(5) ผู้วิจัยอธิบายให้ความรู้เรื่องคำที่มีตัวการ์ตูน แล้วให้ผู้เรียนทำแบบฝึกที่ 5 และ 6 แล้วผู้วิจัยจึงเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง โดยให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนกันตรวจคำตอบในแบบฝึกตามที่ครูเฉลย คำใดที่ผู้เรียนเขียนไม่ถูกต้อง ผู้วิจัยจะให้ผู้เรียนคัดคำที่ถูกต้องด้วยตัวบรรจงลงในสมุด และเขียนในบัตรคำ แล้วนำบัตรคำไปติดบอร์ด

3) ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2. การตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย จากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 35 คน ผู้วิจัยดำเนินการหลังจากการพัฒนาผู้เรียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว

### การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบฝึก แบบทดสอบ และแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาดำเนินการ ดังนี้

1) คำนวณหาค่าร้อยละของคะแนนจากการทำแบบฝึกทักษะ การฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย จำนวน 6 แบบฝึก และคะแนนทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียนชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย แล้วเทียบเกณฑ์การตัดสินผลการประเมินทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย

2) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย โดยการหาค่าร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา

## 6. ผลการวิจัย

ผลจากการฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทยของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.ตำบลห้วยวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เรียน ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย โดยใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทยควบคู่กับการใช้ภาษาไทยสื่อ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 35)

| ข้อมูล         | จำนวน     | ร้อยละ        |
|----------------|-----------|---------------|
| <b>1. เพศ</b>  |           |               |
| ชาย            | 15        | 42.80         |
| หญิง           | 20        | 57.20         |
| <b>2. อายุ</b> |           |               |
| 20-30 ปี       | 11        | 31.40         |
| 31-40 ปี       | 9         | 25.70         |
| 41-50 ปี       | 14        | 40.10         |
| 51 ปีขึ้นไป    | 1         | 2.80          |
| <b>รวม</b>     | <b>35</b> | <b>100.00</b> |

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 57.20 เพศชาย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 42.80 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ

ละ 40.10 รองลงมา มีอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 31.40 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 25.70 และ อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80

**ตอนที่ 2** ผลการพัฒนาทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย ของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย กศน.ตำบลห้วยวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา โดยใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียน ภาษาไทยควบคู่กับการใช้ภาษาไทยสื่อ ดังตารางที่ 2

**ตารางที่ 2** แสดงค่าร้อยละของคะแนนแบบฝึกทักษะ การทดสอบก่อน - หลังเรียนแบบฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย

| ผู้เรียน<br>คนที่ | ทดสอบ                 | คะแนนแบบฝึกทักษะ |           |           |           |           |           |              | ทดสอบ                 |
|-------------------|-----------------------|------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|--------------|-----------------------|
|                   | ก่อน<br>เรียน<br>(20) | 1<br>(30)        | 2<br>(30) | 3<br>(10) | 4<br>(10) | 5<br>(10) | 6<br>(10) | รวม<br>(100) | หลัง<br>เรียน<br>(20) |
| 1                 | 10                    | 20               | 21        | 7         | 7         | 9         | 9         | 73           | 15                    |
| 2                 | 10                    | 23               | 22        | 8         | 8         | 8         | 8         | 77           | 15                    |
| 3                 | 11                    | 22               | 19        | 7         | 7         | 9         | 9         | 73           | 15                    |
| 4                 | 11                    | 22               | 25        | 8         | 8         | 9         | 9         | 81           | 16                    |
| 5                 | 10                    | 20               | 20        | 9         | 9         | 8         | 8         | 74           | 15                    |
| 6                 | 11                    | 21               | 22        | 8         | 9         | 9         | 9         | 78           | 16                    |
| 7                 | 10                    | 22               | 21        | 9         | 8         | 9         | 9         | 78           | 15                    |
| 8                 | 11                    | 23               | 22        | 9         | 9         | 8         | 8         | 79           | 16                    |
| 9                 | 10                    | 16               | 16        | 8         | 9         | 8         | 8         | 65           | 13                    |
| 10                | 9                     | 13               | 17        | 9         | 8         | 9         | 9         | 65           | 13                    |
| 11                | 11                    | 22               | 20        | 8         | 9         | 8         | 9         | 76           | 15                    |
| 12                | 12                    | 24               | 24        | 9         | 9         | 9         | 8         | 83           | 17                    |
| 13                | 11                    | 22               | 25        | 9         | 8         | 8         | 9         | 81           | 16                    |
| 14                | 11                    | 22               | 20        | 8         | 9         | 9         | 9         | 77           | 15                    |
| 15                | 11                    | 21               | 26        | 9         | 9         | 10        | 8         | 83           | 17                    |
| 16                | 11                    | 21               | 25        | 9         | 8         | 9         | 9         | 81           | 16                    |
| 17                | 11                    | 22               | 22        | 7         | 7         | 8         | 9         | 75           | 15                    |
| 18                | 12                    | 22               | 25        | 7         | 7         | 8         | 8         | 77           | 15                    |
| 19                | 11                    | 22               | 22        | 7         | 7         | 8         | 8         | 74           | 15                    |
| 20                | 11                    | 22               | 22        | 7         | 7         | 8         | 9         | 75           | 15                    |

| ผู้เรียน<br>คนที่ | ทดสอบ                 | คะแนนแบบฝึกทักษะ |           |           |           |           |           | รวม   | ทดสอบ                 |
|-------------------|-----------------------|------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-------|-----------------------|
|                   | ก่อน<br>เรียน<br>(20) | 1<br>(30)        | 2<br>(30) | 3<br>(10) | 4<br>(10) | 5<br>(10) | 6<br>(10) | (100) | หลัง<br>เรียน<br>(20) |
| 21                | 11                    | 22               | 20        | 7         | 7         | 8         | 9         | 73    | 15                    |
| 22                | 12                    | 22               | 24        | 8         | 8         | 10        | 9         | 81    | 17                    |
| 23                | 10                    | 22               | 23        | 8         | 8         | 8         | 9         | 78    | 15                    |
| 24                | 11                    | 22               | 20        | 7         | 8         | 8         | 9         | 74    | 15                    |
| 25                | 10                    | 20               | 20        | 7         | 8         | 8         | 9         | 72    | 15                    |
| 26                | 10                    | 20               | 19        | 7         | 8         | 9         | 9         | 72    | 15                    |
| 27                | 11                    | 22               | 25        | 9         | 9         | 10        | 9         | 84    | 17                    |
| 28                | 12                    | 25               | 27        | 8         | 9         | 9         | 9         | 87    | 17                    |
| 29                | 12                    | 22               | 25        | 8         | 8         | 10        | 9         | 82    | 17                    |
| 30                | 11                    | 22               | 22        | 8         | 8         | 8         | 9         | 77    | 15                    |
| 31                | 11                    | 22               | 23        | 8         | 9         | 8         | 9         | 79    | 16                    |
| 32                | 11                    | 22               | 22        | 8         | 9         | 8         | 9         | 78    | 16                    |
| 33                | 11                    | 14               | 26        | 8         | 7         | 9         | 8         | 72    | 14                    |
| 34                | 11                    | 22               | 21        | 8         | 8         | 10        | 9         | 78    | 16                    |
| 35                | 11                    | 22               | 22        | 8         | 8         | 10        | 9         | 79    | 16                    |
| <b>รวม</b>        | 380                   | 743              | 775       | 279       | 284       | 304       | 306       | 2693  | 541                   |
| <b>ร้อยละ</b>     | 54.29                 | 70.76            | 73.81     | 79.71     | 81.14     | 86.86     | 87.43     | 76.94 | 77.29                 |

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนจากการฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย ของผู้เรียน กศน. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.ตำบลห้วยวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา จำนวน 35 คน มีผลการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียนของผู้เรียนทั้งกลุ่ม อยู่ในระดับดี ร้อยละ 76.94 โดยมีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง ร้อยละ 70 - 100 จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 94.29 ของจำนวนผู้เรียนทั้งหมด และมีผู้เรียนที่มีผลการปฏิบัติกิจกรรมในระดับปานกลาง คือมีค่าคะแนนระหว่าง 50 - 69 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.71 และมีผลการทดสอบหลังเรียนทั้งกลุ่ม อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 77.29 สูงกว่าผลการทดสอบก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 23.00

**ตอนที่ 3** ความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย  
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังนี้

**ตารางที่ 3** แสดงค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย

| รายการ                                                                                                        | ร้อยละของระดับความคิดเห็น |              |             |      |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|--------------|-------------|------|------------|
|                                                                                                               | มากที่สุด                 | มาก          | ปานกลาง     | น้อย | น้อยที่สุด |
| 1. เนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อหารายวิชาภาษาไทย                                                                    | 54.20                     | 34.30        | 11.50       |      |            |
| 2. เนื้อหาในชุดฝึกฯ มีความสอดคล้องกัน                                                                         | 25.70                     | 57.20        | 17.10       |      |            |
| 3. การจัดลำดับเนื้อหาเป็นไปตามลำดับขั้นตอน                                                                    | 34.30                     | 57.20        | 8.50        |      |            |
| 4. เนื้อหาและกิจกรรมเหมาะสมต่อการเรียนรู้                                                                     | 57.20                     | 28.60        | 14.20       |      |            |
| 5. ชุดฝึกฯ ช่วยให้สามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น                                                            | 37.10                     | 62.90        |             |      |            |
| 6. ระยะเวลาในการศึกษาและทำกิจกรรมมีความเหมาะสม                                                                | 57.20                     | 34.30        | 8.50        |      |            |
| 7. ครูผู้สอนให้ความรู้ตามชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย ควบคู่กับการใช้ภาษาไทยสื่อได้เหมาะสม      | 62.90                     | 37.10        |             |      |            |
| 8. เมื่อใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทยแล้ว สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ | 51.40                     | 34.40        | 14.20       |      |            |
| 9. การประเมินผลการใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้มากขึ้น | 42.90                     | 40.00        | 17.10       |      |            |
| <b>เฉลี่ยในภาพรวม</b>                                                                                         | <b>46.98</b>              | <b>42.89</b> | <b>3.48</b> |      |            |

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย ภาพรวม ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 46.98 รองลงมา ระดับมาก ร้อยละ 42.89 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นระดับมากที่สุด ร้อยละ 62.90 คือ ครูผู้สอนให้ความรู้ตามชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย ควบคู่กับการใช้ภาษาไทยสื่อได้เหมาะสม รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 57.20 จำนวนเท่า ๆ กัน 2 รายการ คือ เนื้อหาและกิจกรรมเหมาะสมต่อการเรียนรู้ และระยะเวลาในการศึกษาและทำกิจกรรมมีความเหมาะสม และยังพบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่า ชุดฝึกฯ ช่วยให้สามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น อยู่ในระดับมาก สูงถึงร้อยละ 62.90

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้เรียน

- มีความมั่นใจในการพูดภาษาไทยมากขึ้น
- มีความกล้าแสดงออก ไม่เขินอายในการสื่อสาร

- พูดภาษาไทยได้ถูกต้องตามอักขระวิธี สามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างชัดเจน
- กล้าที่จะใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกับผู้อื่นมากขึ้น
- พูด ตัว “ซ” ตัว “ด” ได้ชัดมากขึ้น
- พูดได้คล่องแคล่วขึ้น
- เข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น
- สามารถใช้ภาษาไทยในการติดต่อกับงานราชการต่าง ๆ ได้

## 7. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

### สรุปผล

1. ผลการพัฒนาทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย ของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.ตำบลห้วยวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา โดยใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทยควบคู่กับการใช้ภาษาไทยสื่อ มีผลการปฏิบัติกิจกรรมหลังเรียนทั้งกลุ่ม อยู่ในระดับดี ด้วยคะแนนร้อยละ 76.94 และมีผลการทดสอบหลังเรียนอยู่ในระดับดี ร้อยละ 77.29 สูงกว่าก่อนเรียนร้อยละ 23.00

2. ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยเห็นว่า ครูให้ความรู้ตามชุดฝึกทักษะควบคู่กับการใช้ภาษาไทยสื่อได้เหมาะสม รวมทั้งเนื้อหากิจกรรมและระยะเวลามีความเหมาะสม ช่วยให้สามารถเข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น

### อภิปรายผล

1. ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาไทยจากการเรียนการสอน โดยใช้ภาษาไทยสื่อและชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูดและเขียนภาษาไทย ทำให้ผู้เรียนทุกคนมีพัฒนาทางการเรียนสูงขึ้น โดยพิจารณาจากผลการสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทยให้ดีขึ้นได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยใช้ภาษาไทยสื่อสื่อสารควบคู่กับการสอนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย ขณะเดียวกันผู้วิจัยได้ใช้สภาพแวดล้อมบริบทใกล้ตัวของผู้เรียน คือภาษาไทยสื่อเป็นสื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ เข้าใจเนื้อหาในชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทยได้ดียิ่งขึ้น

2. ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูดและเขียน ในระดับมากถึงมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้วิจัยให้ความรู้จากชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทยควบคู่กับการใช้ภาษาไทยสื่อได้เหมาะสม ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น และผลการประเมินทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

3. ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทยในเชิงบวกเป็นส่วนใหญ่ โดยเห็นว่าผลจากการพัฒนาผู้เรียนโดยการฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูด และเขียนภาษาไทย ทำให้ผู้เรียนพูดภาษาไทยได้ชัดและคล่องแคล่วขึ้น มีความมั่นใจในการพูด กล้าแสดงออก สามารถสื่อสารภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ติดต่อกับราชการและสื่อสารกับผู้อื่นได้มากขึ้น ทั้งนี้อาจ

เป็นเพราะ ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนดีขึ้น หลังจากได้รับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ภาษาไทยเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งได้รับการฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูดและเขียน จากแบบฝึกทั้ง 6 แบบฝึก

แม้ว่าผลการพัฒนาทักษะโดยใช้ชุดฝึกทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนภาษาไทยของผู้เรียนจะดีขึ้นเป็นส่วนใหญ่ แต่ยังมีประเด็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหาในชุดฝึกทักษะฯ ที่อาจทำให้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความพึงพอใจต่ำกว่าประเด็นอื่น ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงเนื้อหา ให้สอดคล้อง เหมาะสมเพื่อการพัฒนาชุดฝึกทักษะการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

#### **ข้อเสนอแนะ**

1. ควรศึกษาและพัฒนาเนื้อหาชุดฝึกทักษะการฟัง อ่าน พูดและเขียน ให้สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงจุดประสงค์ การเรียนรู้รายวิชา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. ครู กศน. ตำบล ควรมีการพัฒนาแบบฝึกทักษะเนื้อหาเรื่องอื่น ๆ ของรายวิชาภาษาไทยและรายวิชาอื่น เพื่อแก้ปัญหการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป

#### **8. บรรณานุกรม**

- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2553). **คู่มือการดำเนินงาน หลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. นนทบุรี : ไทย พับบลิค เอ็ดดูเคชั่น.
- \_\_\_\_\_. (2555). **หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : องค์การส่งเสริมการค้าผ่านศีก.



## ตัวอย่างที่ 2

- ชื่อเรื่อง** ผลการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง
- ชื่อผู้วิจัย** นางจรัสรัชช์ ถาน้อย ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล  
นายมณฑิเตอร์ นันทะศรี ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล  
นางสร้อยสุวรรณ เตชะจิ ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล

### 3. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเขียนเป็นระบบการสื่อสาร หรือบันทึกถ่ายทอดภาษาเพื่อแสดงออกซึ่งความรู้ ความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ โดยใช้ตัวหนังสือ และเครื่องหมายต่าง ๆ เป็นสื่อ ดังนั้น การเขียนจึงเป็นทักษะการใช้ภาษาแทนคำพูดที่สามารถสื่อความหมายให้เป็นหลักฐานปรากฏได้นานกว่าการพูด การเขียนที่เป็นเรื่องราว เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตรงตามความมุ่งหมายของผู้เขียนนั้น จะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ส่วนสำคัญขึ้นอยู่กับว่าผู้เขียนมีทักษะในการใช้ภาษาเขียนได้ดีเพียงใด ทักษะการใช้ภาษาเขียนต้องอาศัยพื้นฐานความรู้จากการฟัง การพูด และการอ่าน เพราะจากพื้นฐานดังกล่าว จะทำให้มีความรู้ มีข้อมูล และมีประสบการณ์เพียงพอที่จะให้เกิดความคิด ความสามารถในการเรียบเรียงและถ่ายทอดความคิดออกมา สื่อสารกับผู้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชนิดา ภูมิสถิต, ม.ป.ป.) ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การเขียนเป็นการแสดงการติดต่อสื่อสารของมนุษย์ที่อาศัยตัวอักษร เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความต้องการของผู้เขียนให้ผู้อื่นได้ทราบ นับเป็นสื่อถาวรที่สามารถตรวจสอบและใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ อีกทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมได้อีกวิธีหนึ่ง

กศน.ตำบลห้างฉัตร ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2557 พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบปัญหาเรื่องการเขียนสะกดคำของผู้เรียนที่เขียนผิดใช้ศัพท์ภาษาวัยรุ่น ทำให้การเขียนไม่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำให้กับผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.ตำบลห้างฉัตร โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย

### 4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย ของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

## 5. วิธีการดำเนินการวิจัย

### กลุ่มเป้าหมาย

ประชากร

ผู้เรียน กศน. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 47 คน ของ กศน.ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้เรียน กศน. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ที่มีปัญหาในการเขียนสะกดคำไม่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย ของ กศน.ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง จำนวน 20 คน

### เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาทักษะการเขียนของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 5 แบบฝึก
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่
  - 1) แบบทดสอบก่อนเรียน เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
  - 2) แบบทดสอบหลังเรียน เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
  - 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

### ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักการ วิธีการ ในการสร้างแบบฝึกทักษะ แบบทดสอบ และแบบสอบถาม จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. นำเครื่องมือการวิจัยที่สร้างขึ้นไปที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง ดังนี้

แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้

**แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน** เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความกับจุดประสงค์การเรียนรู้

**แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย** เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของประเด็นคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัยตามคำแนะนำของที่ปรึกษา ก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับกลุ่มตัวอย่าง

### **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไปใช้จัดการเรียนการสอนให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ด้วยตนเอง จำนวน 5 ครั้ง ๆ ละ 2 ชั่วโมง โดยดำเนินการ ดังนี้

- 1) ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ
- 2) จัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนสะกดคำ โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ

รายวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- 3) ดำเนินการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ

2. หลังจากดำเนินการจัดการเรียนการสอนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยให้กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

### **การวิเคราะห์ข้อมูล**

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์โดยดำเนินการ ดังนี้

1. คำนวณหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย จากคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียน

2. เปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยคำนวณหาค่าดัชนีประสิทธิผลและร้อยละที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนของผู้เรียนทั้งกลุ่ม จากค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียน

3. คำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของผู้เรียน โดยแปลความหมายของระดับความพึงพอใจ ตามเกณฑ์ของกาญจนา วัฒายุ (2548 : 166) ดังนี้

- |                       |                   |
|-----------------------|-------------------|
| ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 | หมายถึง มากที่สุด |
| ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 | หมายถึง มาก       |
| ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 | หมายถึง ปานกลาง   |

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

## 6. ผลการวิจัย

ผลการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ดังตารางที่ 1 - 3 โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และตอนที่ 3 ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย

### ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 20)

| ข้อมูล         | จำนวน     | ร้อยละ        |
|----------------|-----------|---------------|
| <b>1. เพศ</b>  |           |               |
| ชาย            | 5         | 25.00         |
| หญิง           | 15        | 75.00         |
| <b>2. อายุ</b> |           |               |
| 10-20 ปี       | 5         | 25.00         |
| 21-30 ปี       | 9         | 45.00         |
| 31- 40 ปี      | 1         | 5.00          |
| 41- 50 ปี      | 3         | 15.00         |
| 51- 60 ปี      | 2         | 10.00         |
| <b>รวม</b>     | <b>20</b> | <b>100.00</b> |

จากตารางที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 20 คน พบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 เพศชาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมา มีอายุระหว่าง 10-20 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ช่วงอายุระหว่าง 41- 50 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 อายุระหว่าง 51- 60 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และอายุระหว่าง 31- 40 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00

**ตอนที่ 2** การเปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย ปรากฎผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าร้อยละ ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย (n = 20)

| ผู้เรียนคนที่ | คะแนนทดสอบ |           | คะแนนความแตกต่าง (พัฒนาการ) | คะแนนเพิ่มสัมพัทธ์ | ดัชนีประสิทธิผลเป็นกลุ่ม | ร้อยละที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนของผู้เรียนทั้งกลุ่ม |
|---------------|------------|-----------|-----------------------------|--------------------|--------------------------|-------------------------------------------------|
|               | ก่อนเรียน  | หลังเรียน |                             |                    |                          |                                                 |
| 1             | 2          | 20        | 18                          | 100.00             | 0.6419                   | 64.19                                           |
| 2             | 8          | 14        | 6                           | 50.00              |                          |                                                 |
| 3             | 6          | 10        | 4                           | 28.57              |                          |                                                 |
| 4             | 8          | 12        | 4                           | 33.33              |                          |                                                 |
| 5             | 2          | 16        | 14                          | 77.78              |                          |                                                 |
| 6             | 4          | 10        | 6                           | 37.50              |                          |                                                 |
| 7             | 4          | 18        | 14                          | 87.50              |                          |                                                 |
| 8             | 6          | 12        | 6                           | 42.86              |                          |                                                 |
| 9             | 2          | 18        | 16                          | 88.89              |                          |                                                 |
| 10            | 10         | 12        | 2                           | 20.00              |                          |                                                 |
| 11            | 8          | 20        | 12                          | 100.00             |                          |                                                 |
| 12            | 8          | 10        | 2                           | 16.67              |                          |                                                 |
| 13            | 4          | 10        | 6                           | 37.50              |                          |                                                 |
| 14            | 8          | 20        | 12                          | 100.00             |                          |                                                 |
| 15            | 2          | 16        | 14                          | 77.78              |                          |                                                 |
| 16            | 4          | 10        | 6                           | 37.50              |                          |                                                 |
| 17            | 6          | 20        | 14                          | 100.00             |                          |                                                 |
| 18            | 6          | 20        | 14                          | 100.00             |                          |                                                 |
| 19            | 4          | 8         | 4                           | 25.00              |                          |                                                 |
| 20            | 2          | 18        | 16                          | 88.89              |                          |                                                 |

จากตารางที่ 2 เมื่อนำผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มาเปรียบเทียบกัน พบว่า มีค่าดัชนี

ประสิทธิผล 0.6419 แสดงว่า การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของผู้เรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ สามารถพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของผู้เรียน ทั้งกลุ่มได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 64.19

เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่า ผู้เรียนทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 มีคะแนนทดสอบหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ มีพัฒนาทางการเรียนสูงขึ้น และเมื่อพิจารณาผลคะแนนเพิ่มสัมพัทธ์เป็นรายบุคคล พบว่า ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ โดยพัฒนาการได้ร้อยละ 50 ขึ้นไปของปริมาณที่ควรพัฒนาได้ มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55 ของผู้เรียนทั้งหมด โดยสามารถพัฒนาการได้ร้อยละ 100 ของปริมาณที่ควรพัฒนาได้ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ของผู้เรียนทั้งหมด ได้แก่ ผู้เรียนคนที่ 1, 11, 14, 17 และคนที่ 18 นอกจากนี้ยังพบว่า มีผู้เรียนที่พัฒนาการได้ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของปริมาณที่ควรพัฒนาได้ มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45 ของผู้เรียนทั้งหมด

**ตอนที่ 3** ความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย (n = 20)

| ที่           | ประเด็น                               | ระดับความพึงพอใจ |             |            |       |
|---------------|---------------------------------------|------------------|-------------|------------|-------|
|               |                                       | $\bar{X}$        | S.D.        | แปลผล      | ลำดับ |
| 1             | ความเข้าใจคำชี้แจงการทำแบบฝึกทักษะฯ   | 3.50             | 1.00        | มาก        | 5     |
| 2             | ได้รับความรู้จากคำในแบบฝึกทักษะฯ      | 3.65             | .99         | มาก        | 2     |
| 3             | จำนวนข้อของแบบฝึกทักษะฯ มีความเหมาะสม | 3.55             | .82         | มาก        | 4     |
| 4             | รูปแบบของแบบฝึกทักษะฯ                 | 3.60             | .68         | มาก        | 3     |
| 5             | ท่านมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะฯ      | 3.70             | 1.22        | มาก        | 1     |
| <b>ภาพรวม</b> |                                       | <b>3.60</b>      | <b>0.94</b> | <b>มาก</b> |       |

จากตารางที่ 3 ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.60 (S.D.= 0.94)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดใน 2 ลำดับแรก คือ มีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะฯ มีค่าเฉลี่ย 3.70 (S.D.=1.22) รองลงมา คือ ได้รับความรู้จากคำในแบบฝึกทักษะฯ ที่ค่าเฉลี่ย 3.65 (S.D.= .99) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด คือ ความเข้าใจคำชี้แจงการทำแบบฝึกทักษะฯ มีค่าเฉลี่ย 3.50 (S.D.= 1.00)

## 7. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

### สรุปผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย สูงกว่าก่อนเรียน
2. ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ที่เรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

### อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ผลการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผู้เรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้น ซึ่งพิจารณาจากการที่ผู้เรียนทุกคนมีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า แบบฝึกทักษะที่นำมาใช้ ช่วยให้ผู้เรียนทั้งกลุ่มมีทักษะการเขียนสะกดคำเพิ่มขึ้นอีกด้วย ซึ่งพิจารณาจากค่าดัชนีประสิทธิผล และร้อยละที่เพิ่มขึ้นหลังเรียนของผู้เรียนทั้งกลุ่ม ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สร้างขึ้นจากสภาพปัญหาการเขียนสะกดคำของผู้เรียน จึงเน้นการเขียนสะกดคำที่เป็นคำใกล้ตัว หรือศัพท์ภาษาวัยรุ่นที่ผู้เรียนใช้ไม่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย และผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาจากที่ปรึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงส่งผลให้ผู้เรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้น

2. ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะได้รับความรู้จากคำในแบบฝึกทักษะการเขียนที่เน้นการเขียนสะกดคำที่เป็นคำใกล้ตัว หรือศัพท์ภาษาวัยรุ่นที่ผู้เรียนใช้ไม่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย รวมทั้งรูปแบบและจำนวนข้อของแบบฝึกทักษะการเขียนมีความเหมาะสม

แม้ว่าการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ รายวิชาภาษาไทย จะสามารถพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของผู้เรียนให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกทักษะดังกล่าวก็ตาม แต่ยังมีข้อควรพิจารณาในเรื่อง พัฒนาการทางการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ที่มีผลการพัฒนาต่ำกว่าร้อยละ 50 ของปริมาณที่ควรพัฒนาได้ เพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงสื่อ กระบวนการเรียนการสอน หรือพฤติกรรมผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วแต่กรณี นอกจากนี้ ควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไข แบบฝึกทักษะในเรื่อง คำชี้แจงการทำแบบฝึกทักษะฯ และจำนวนข้อของแบบฝึกทักษะ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ อาจเป็นสาเหตุจาก ความไม่ชัดเจนรวมถึงควรพิจารณาปรับจำนวนข้อในแบบฝึกให้มีมากขึ้น ซึ่งแสดงได้ว่าผู้เรียนต้องการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำเพิ่มมากขึ้น

### ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่องผลการใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กศน. ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ครู กศน. ในแต่ละพื้นที่ ทุกตำบล ควรนำไปปรับใช้กับผู้เรียน กศน.ตำบล ที่รับผิดชอบ
2. ครู กศน.ตำบล ควรมีการพัฒนาแบบฝึกทักษะเนื้อหาเรื่องอื่น ๆ ของรายวิชาภาษาไทย เพื่อแก้ปัญหาทางการเรียนของผู้เรียนต่อไป

### 8. เอกสารอ้างอิง

กาญจนา วัฒนายุ. (2548). การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ธนพรการพิมพ์.  
ชนิดา ภูมิสถิต. (ม.ป.ป.). การพัฒนาทักษะทางการเขียน (ออนไลน์). สืบค้นจาก : <http://www.npu.ac.th/gad/pdf/m6.pdf> [20 สิงหาคม 2557].





## เรื่องที่ 2 รูปแบบและวิธีการเผยแพร่ผลงานวิจัยอย่างง่าย

งานวิจัยของครูผู้วิจัย เป็นงานวิจัยที่ได้มาจากการทดลองปฏิบัติจริงในห้องเรียน ซึ่งครูผู้วิจัยจะได้ประโยชน์โดยตรง เช่น ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ ได้แก้ปัญหา ได้พัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนั้นแล้ว ยังเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นการเรียนรู้ของบุคคลที่สนใจ ดังนั้น ครูผู้วิจัยควรเผยแพร่ประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ หรือข้อค้นพบที่ได้รับจากงานวิจัยในแต่ละครั้ง เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้รับรู้และศึกษา แล้วนำไปปรับใช้กับสถานการณ์ที่มีปัญหาในทำนองเดียวกัน โดยไม่ต้องเสียเวลาคิดหาวิธีแก้ปัญหาใหม่ นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ทดสอบผลการแก้ปัญหาซ้ำ เพื่อนำไปใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน

การวิจัยอย่างง่ายนี้ จะทรงคุณค่ามากขึ้น หากครูผู้วิจัยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านช่องทางดังต่อไปนี้

1. นำเสนอผลงานวิจัยอย่างง่ายในการประชุมวิชาการ ที่หน่วยงาน สถานศึกษา องค์กร จัดขึ้น
2. ตีพิมพ์ของสถานศึกษาหรือตีพิมพ์นิตยสาร
3. นำรายงานการวิจัยอย่างง่ายเผยแพร่ทางเว็บไซต์
4. เขียนลงวารสาร หรือส่งรายงานการวิจัยอย่างง่ายไปให้ ห้องสมุด สถานศึกษา หน่วยงานต่าง ๆ หรือนำเสนอเป็นเอกสารสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เช่น โบสเตอร์ แผ่นพับ เป็นต้น





4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

.....  
.....

5. วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

ประชากร

.....  
.....

กลุ่มตัวอย่าง

.....  
.....

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

.....  
.....

.....  
.....

.....  
.....

การเก็บรวบรวมข้อมูล

.....  
.....

.....  
.....

.....  
.....

.....  
.....

การวิเคราะห์ข้อมูล

.....  
.....

.....  
.....

.....  
.....

6. ผลการวิจัย

จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผล

.....

.....

.....

.....

.....

อภิปรายผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

8. บรรณานุกรม และภาคผนวก (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

## แบบทดสอบหลังเรียน

**คำสั่ง** จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- ข้อใด**ไม่ใช่**จุดมุ่งหมายของการวิจัยอย่างง่าย
  - หาสาเหตุของพฤติกรรม
  - ประเมินทัศนคติผู้เรียน
  - แก้ปัญหาผู้เรียน
  - พัฒนาผู้เรียน
- ข้อใดกล่าวถึงการวิจัยอย่างง่าย ตาม พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ถูกต้องที่สุด
  - ครูทุกคนต้องดำเนินการวิจัยอย่างง่ายเพื่อพัฒนาตนเอง
  - การวิจัยอย่างง่ายเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน
  - การวิจัยอย่างง่ายเป็นเครื่องประเมินวิทยฐานะครู
  - ครูต้องเชี่ยวชาญในการวิจัยอย่างง่าย
- การวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วนใช้เวลาไม่มากนัก คือการวิจัยแบบใด
  - การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
  - การวิจัยเชิงบรรยาย
  - การวิจัยเชิงประเมิน
  - การวิจัยต่อยอด
- ลักษณะงานวิจัยตรงกับข้อใด**มากที่สุด**
  - เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของสิ่งที่ต้องการศึกษา
  - มีขั้นตอนและระบบการศึกษาอย่างสมบูรณ์
  - หาคำตอบได้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์
  - สามารถพิสูจน์ได้ทุกขั้นตอน

5. การวิจัยอย่างง่ายจัดเป็นการวิจัยรูปแบบใด
- ก. การวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือ
  - ข. การวิจัยเพื่อสร้างทฤษฎี
  - ค. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
  - ง. การวิจัยเชิงปริมาณ
6. คำกล่าวในข้อใด **ไม่ถูกต้อง**
- ก. การวิจัยทางการศึกษาของไทยเป็นสิ่งสร้างเสริมความเป็นไทยทางการศึกษาของประเทศไทย
  - ข. การวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการส่วนใหญ่จะปรากฏในระดับมหาวิทยาลัย
  - ค. การวิจัยเป็นข้อมูลรากฐานในการวางแผนและบริหารการศึกษา
  - ง. การวิจัยทุกอย่างล้วนมุ่งเพื่อแก้ปัญหาทั้งสิ้น
7. ประโยชน์สูงสุดของการวิจัยอย่างง่าย คือข้อใด
- ก. การเพิ่มพูนข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผน
  - ข. การได้ทฤษฎีการศึกษาที่ตรงกับสภาพ
  - ค. ประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ
  - ง. การได้แนวทางในการแก้ปัญหา
8. ปัญหาในข้อใด ควรนำมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัยอย่างง่ายเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนมากที่สุด
- ก. นักศึกษา กศน. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของ กศน. ตำบลบ้านแม่ อำเภอสันป่าตอง จำนวน 4 คน จาก 40 คน ไม่เข้าเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
  - ข. การขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ของ กศน. อำเภอสันป่าตอง
  - ค. นักศึกษาโครงการ EP ของ กศน. อำเภอเมืองเชียงใหม่ ลาออกกลางคัน จำนวน 15 คน จาก 25 คน
  - ง. ผู้เรียนไม่มีความพึงพอใจต่อการจัดระบบการเรียนแบบประจำชั้นเรียน
9. ในขั้นตอนการเขียนความจริงเกี่ยวกับปัญหา ครูควรเขียนในลักษณะใด
- ก. เขียนเฉพาะความจริงที่ได้พิจารณาแล้วว่า เกี่ยวข้องกับปัญหาจริง ๆ
  - ข. เขียนเฉพาะความจริงที่สามารถตรวจสอบได้
  - ค. เขียนความจริงที่เกี่ยวข้องที่นึกได้ในขณะนั้น
  - ง. เขียนความจริงที่คาดคะเนว่าเป็นเช่นนั้น

10. การเขียนอธิบายความจริงเกี่ยวกับปัญหาและคำอธิบายเกี่ยวกับสาเหตุปัญหา มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อประโยชน์ในข้อใด
- ก. การแสวงหาปัญหาที่แท้จริงและการออกแบบวิธีการแก้ไขปัญหา
  - ข. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย
  - ค. แนวทางวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย
  - ง. การตั้งชื่อเรื่องการวิจัย
11. การเลือกหัวข้อปัญหาที่จะทำการวิจัยอย่างง่ายเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน ควรให้ความสำคัญในข้อใดมากที่สุด
- ก. ควรเลือกเรื่องที่ครูผู้สอน มีความรู้พื้นฐานดีพอสำหรับที่จะทำวิจัยในเรื่องนั้น
  - ข. ควรเลือกเรื่องให้ผู้เรียนให้ความสนใจ
  - ค. ควรเลือกเรื่องที่ไม่เคยใครทำมาก่อน
  - ง. ควรเลือกเรื่องที่ครูสนใจ
12. กรณีที่พบว่า “นักศึกษาคนคิดว่าไม่เป็น” สาเหตุแท้ของปัญหาตรงกับข้อใด
- ก. ครูไม่ให้ความสำคัญในการฝึกการค้นคว้าให้กับนักศึกษา
  - ข. ห้องสมุดมีหนังสือไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา
  - ค. นักศึกษาไม่รู้เทคนิคการค้นคว้าข้อมูล
  - ง. นักศึกษาภาษาไม่ดี
13. หากครูผู้สอนต้องการข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน ข้อใดน่าจะเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลได้ดีและมีความเชื่อถือมากที่สุด เพราะอะไร
- ก. การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เนื่องจากสามารถปรับเปลี่ยนคำถาม เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ
  - ข. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เนื่องจาก สะดวกและรวดเร็วต่อการบันทึกข้อมูล
  - ค. การสังเกต เนื่องจากสามารถทำได้โดยผู้ถูกสังเกตไม่รู้ตัว
  - ง. แบบสอบถามแบบเลือกตอบ เนื่องจากประหยัดเวลา
14. “ในวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ครูให้นักศึกษาอ่านคำที่ควบล้ำด้วย คว พบว่ามีนักศึกษา 3 คน ออกเสียง คำว่า ควาย เป็น คำว่า ฟาย และคำว่า เคว้งคว้าง เป็น เฟ้งฟ้าง จากใจความดังกล่าว นำไปเขียนไว้ในส่วนใดของรายงานวิจัยอย่างง่าย
- ก. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
  - ข. ข้อเสนอแนะ
  - ค. ผลการวิจัย
  - ง. ชื่อเรื่อง

15. หัวข้อใดเป็นส่วนสำคัญที่ขาดไม่ได้ในรายงานการวิจัยอย่างง่าย
- ก. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
  - ข. สมมติฐานของการวิจัย
  - ค. เอกสารที่เกี่ยวข้อง
  - ง. สารบัญ
16. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จะปรากฏในส่วนใดของการรายงานวิจัยอย่างง่าย
- ก. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
  - ข. วิธีดำเนินการวิจัย
  - ค. เอกสารอ้างอิง
  - ง. ชื่อเรื่อง
17. ข้อใดเป็นการสรุปผลการวิจัยที่ถูกต้อง
- ก. สรุปผลในประเด็นการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - ข. สรุปผลการวิจัยที่สามารถอธิบายได้
  - ค. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
  - ง. สอดคล้องกับมาตรฐานการวิจัย
18. ข้อใดเป็นหัวใจสำคัญของการเขียนรายงานวิจัยอย่างง่าย
- ก. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
  - ข. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
  - ค. ข้อเสนอแนะ
  - ง. ผลการวิจัย
19. การอภิปรายผลการวิจัย ควรสอดคล้องกับหัวข้อใดมากที่สุด
- ก. ความสำคัญของวิธีการแก้ปัญหา
  - ข. กรอบแนวคิดการวิจัย
  - ค. วัตถุประสงค์การวิจัย
  - ง. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
20. ข้อใดเป็นการเผยแพร่ผลงานวิจัยอย่างง่ายในวงกว้าง
- ก. การจัดเวทีนำเสนองานวิจัย
  - ข. การเผยแพร่ด้วยโปสเตอร์
  - ค. การรายงานวิจัยฉบับเต็ม
  - ง. การเผยแพร่ทางเว็บไซต์



## บรรณานุกรม

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). **ชุดวิชาวิจัยทางการศึกษานอกโรงเรียน การเลือกปัญหาและการกำหนดปัญหาการวิจัย เล่มที่ 2**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ประชาชน. \_\_\_\_\_ . (2538). **ชุดวิชาวิจัยทางการศึกษานอกโรงเรียน การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม เล่มที่ 7**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ประชาชน. \_\_\_\_\_ . (2538). **ชุดวิชาวิจัยทางการศึกษานอกโรงเรียน ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา เล่มที่ 8**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ประชาชน. \_\_\_\_\_ . (2538). **ชุดวิชาวิจัยทางการศึกษานอกโรงเรียน การออกแบบการวิจัย เล่มที่ 9**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ประชาชน.
- เกียรติสุดา ศรีสุข. **เทคนิคการเขียนรายงานการวิจัย (ออนไลน์)**. สืบค้นจาก : [https://www.reg.cmu.ac.th/qa\\_new/fileslink/research02\\_3.pdf](https://www.reg.cmu.ac.th/qa_new/fileslink/research02_3.pdf) [19 เมษายน 2559]
- เทียมจันทร์ พานิชผลินไชย. (ม.ป.ป.). **การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ออนไลน์)**. สืบค้นจาก : [http://office.nu.ac.th/edu\\_teach/\[23 ธันวาคม 2558\]](http://office.nu.ac.th/edu_teach/[23 ธันวาคม 2558]).
- ธีระพัฒน์ ฤทธิทอง. (2547). **วิจัยในชั้นเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เฟื่องฟ้า พรินติ้ง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น. \_\_\_\_\_ . (2546). **การวิจัยสำหรับครู**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เปรมปรีดี หมูวิเศษ. (2554). **เมื่อคิดจะวิจัย งานวิจัยไม่ยากอย่างที่คิด**. ลำปาง : โรงเรียนถิ่นเทคโนโลยี ผนึกวิชาการ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วาโร เฟื่องสวัสดิ์. (2546). **การวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคเหนือ. (2552). **คู่มือการทำวิจัยอย่างง่าย**. อุบลราชธานี : ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป. \_\_\_\_\_ . (2556). **คู่มือการทำวิจัยชั้นเรียนอย่างง่าย**. อุบลราชธานี : ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป. \_\_\_\_\_ . (2556). **บทเรียนออนไลน์ การวิจัยอย่างง่าย หลักสูตรการอบรมครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” (เอกสารอัดสำเนา)**. \_\_\_\_\_ . (ม.ป.ป.). **บทเรียนออนไลน์ หลักสูตร “การวิจัยอย่างง่ายสำหรับครู กศน.” (เอกสารอัดสำเนา)**.

- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2553). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : รั้งสีการพิมพ์
- สุภาภรณ์ มั่นเกตุวิทย์. (2544). **ตัวอย่างการวิจัยในชั้นเรียน ประสบการณ์ตรงของครูต้นแบบ**. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี่.
- สุรัชย์ โภคิยะกุล. (2548). **การวิจัยทางการศึกษา**. คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. \_\_\_\_\_ . (2550). **การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้**. คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2545). **เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย.

## คณะผู้จัดทำ

### ที่ปรึกษา

นายจำเริญ มุลพอง

ผู้อำนวยการ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ

นายสมชาย เต็ดขาด

รองผู้อำนวยการ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ

นางณิชากร เมตาภรณ์

หัวหน้าส่วนจัดการศึกษานอกระบบฯ

### คณะผู้กำหนดเนื้อหา ยกร่างคู่มือการทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน.

นางสาวพิมพ์ใจ นิสาววัฒนานันท์

ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

นางสาวอรทัย จารุภัทรพาณิชย์

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

นายอนณ วรจิตต์

ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน กศน.จังหวัดพิษณุโลก

นางสาวสุมาลี อริยะสม

ครู ชำนาญการพิเศษ กศน.อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

นายโยธิน สมโนนนท์

ครู ชำนาญการพิเศษ กศน.อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

นางชญาณี ต่านขจรจิตร

ครู อาสาฯ กศน.อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

นางวรินทร์ศิญา ถาน้อย

ครู กศน.ตำบล กศน.อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

นางสาวพีระพรรณ ฉันทะ

ครู กศน.ตำบล กศน.อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

นางอำไพ สมฤทธิ์

ครู กศน.ตำบล กศน.อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

นางดวงทิพย์ แก้วประเสริฐ

ครู ชำนาญการพิเศษ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ

นางพิมพ์พรรณ ยอดคำ

ครู ชำนาญการพิเศษ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ

นางณิชากร เมตาภรณ์

ครู ชำนาญการพิเศษ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ

นางอรรวรรณ พึ่งเพราะ

ครู ชำนาญการพิเศษ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ

นางแก้วตา ธีระกุลพิศุทธิ์

ครู ชำนาญการ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ

### คณะผู้บรรณาธิการ

นางสาวพิมพ์ใจ นิสาววัฒนานันท์

ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1

นางสาวสุดใจ บุตรอากาศ

ข้าราชการบำนาญ สำนักงาน กศน.

นางสาวอนงค์ ชูชัยมงคล

ครูเชี่ยวชาญ กศน.อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี

นายโยธิน สมโนนนท์

ครู ชำนาญการพิเศษ กศน.อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

นางบุษบา มาลินีกุล

ครู ชำนาญการพิเศษ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ

นางแก้วตา ธีระกุลพิศุทธิ์

ครู ชำนาญการ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ



**เรียบเรียง**

นางแก้วตา ธีระกุลพิศุทธิ์

ครู ชำนาญการ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ

**ผู้รับผิดชอบโครงการ**

นางแก้วตา ธีระกุลพิศุทธิ์

ครู ชำนาญการ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ

**พิธีจรรยาอักษร**

นางณิชากร เมตาภรณ์

ครู ชำนาญการพิเศษ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ

นางดวงทิพย์ แก้วประเสริฐ

ครู ชำนาญการพิเศษ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ

นางพิมพ์พรรณ ยอดคำ

ครู ชำนาญการพิเศษ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ

**จัดรูปเล่ม ออกแบบปก**

นางลำเจียก สองสีดา

ครู ชำนาญการ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ

**เอกสารวิชาการลำดับที่**

7/2559

**จำนวนพิมพ์**

50 เล่ม

**พิมพ์ที่**

งานการพิมพ์ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ

พฤษภาคม 2559



**คู่มือการทำวิจัยอย่างง่ายของครู กศน.**

เอกสารวิชาการ ลำดับที่ 7/2559

ออกแบบปก : ลำเจียก สองสีดา

จำนวนพิมพ์ 50 เล่ม พฤษภาคม 2559

พิมพ์ที่ สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคเหนือ